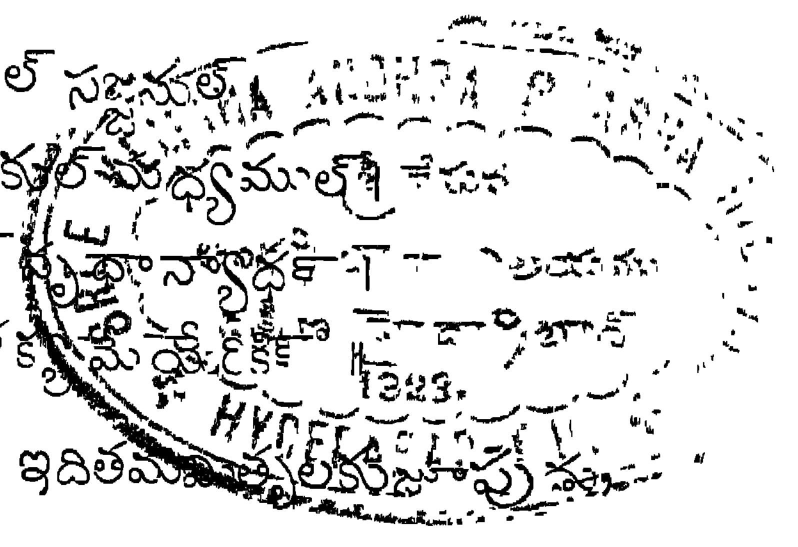
మ॥ తమకార్యంబుపరిత్యజించియుపరార్థ ప్రాపకుల్ సజ్జనుల్
తమకార్యంబుఘటించుచున్ పరహితార్థప్రాపకుల్ మధ్యముల్ ...
తమకై యన్య హితార్థఘాతకజనుల్ దైత్యుల్ వృథాన్యార్థక ...
భంగముగావించెడువారలెవ్వరో యెఱుంగన్ శక్యమే ధాత్రిలో ...

ఇదితమమిత్రులకుజూపుడు, **విజ్ఞాపన.** ఇదితమమిత్రులకుజూపుడు.

శ్రీ సద్గురవే నమః

శ్రీ శ్రీధర స్వాములవారి ప్రియశిష్యుండును శ్రీమద్బృహద్వాశిష్ఠ సిద్ధాంత నిర్ధారణులును శ్రీమదచలబోధ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యులునగు శ్రీమద్రామడుగు శ్రీశివరామ దీక్షితాచల పరిపూర్ణస్వాముల వారల ప్రభావ, కీర్తి, యనుభవాదులెల్లరకు తెల్లంబేకదా? ఏతత్స్వాములవారు తమయనుభవమును, సూరి, భక్త, పామరబృందంబులకస్తామలక మగునటుల సమస్తపామరకోటినికడతేర్చు మార్గప్రదర్శకముగా.

శ్రీ శివరామదీక్షితీయ బృహద్వాశిష్టం

బను నామమున్నో యచలబోధనేక ప్రకరణములుగా వేదవేదాంతాతీతమును సర్వజనోపయుక్తముగా నాంధ్రంబున వచన రూపకముగా రచియించి తమయాశ్రయించిన ప్రియశిష్యులగు కంబాలూర్అప్పారావుమంత్రిగారికి బోధపరచి సంశయముల నివర్తింపజేసి పరిపూర్ణులగానొనర్చిరి, తదుపరివీరు తమప్రియశిష్యులగు పరశురామ సీతారామస్వాములకును పరశురామ నృసింహదాస స్వామికును బోధించిరి. ఇట్టి శిష్యపరంపరలో పరశురామ నృసింహదాసస్వాములవారలు తాము తమయనుభవమును భద్రాద్రిరామశతకమూలముగానున్న పరశురామసీతారామశతకమూలముగానున్న వెల్లడిజేసిరి, యందు పరశురామ సీతారామస్వాములవారు తమముఖ్యశిష్యులగు శ్రీమద్భాగవతుల కృష్ణదేశిక స్వాములవారికి బోధింప వారిబోధను, తమ ముఖ్యశిష్యులగు పీఖాన లక్ష్మణ ప్రభుశంకరప్రభువులవార్లకు

శక్తిద్వయ నిరాసకంబైన, శుద్ధ నిర్గుణతత్వకందార్థ దరువుల,

గాబోధపరచి యంతటతనివి జెందక యందలి ప్రతీకందార్థ దర్శనక నేక శ్రుతి స్మృతేతిహాస ప్రమాణాద్యనేక గ్రంథాభిప్రాయముల యనుభవ ద్రష్టమగునటుల భాష్య మనదగిన ఏతద్గ్రంథ బాహుళ్యమును రచియించి తమ ప్రియశిష్యులగు మంగోలు వెంకటనరసయాచారిగారికి ప్రసాదించిరి వారలు నిర్హేతుక జాయమాన కటాక్షులై పూజ్యపూజనీయకుల కెల్లరకును సుబోధ్యంబగునటుల ముద్రింపనన్ను ద్యుక్తునిగా జేసినందున ఈ యమూల్యగ్రంథమును సులభక్రయమునకు సర్వులకందింప

ఇదితమమిత్రులకుజూపుడు

ప్రకటన.

సద్గురుపుత్రులారా?

యీ ప్రథమసంచిక నేటికి సంపూర్తియై వెలువడినది. తిరిగి రెండవసంచిక ప్రారంభమై సకాలమునకు వెల్లడించ ప్రయత్నించుచున్నారము. గాన, రాజవర్గమువారలు, పోషకులు, అభిమానులు, చందాదారులు, త్వరలో చేరుటకుప్రార్థితులు.

ఇట్లు బుధజనవిధేయుడు.
గుండా భూమయ్యా గుప్త కార్యదర్శి

NOTICE.

యిందువలన సకలజనులకు తెలియజేయడం యేమనగా:—
ఈగ్రంథము మ॥రా॥రా॥శ్రీ ఘనతవహించిన నైజాం గవర్నమెంటువారి శాసనమును బట్టిరిజిష్టరు చేయబడి యున్నదిగనుక,

గీ॥ అదిగాప్రుననితరులు యీ।
సదమలగ్రంథంబునచ్చు సల్పగదగదా।
విధిమీరియచ్చునిడత।
ప్పదు తగు నష్టంబటంచు భావింపుడికన్॥

ఈగ్రంథమును వలయువారు యీక్రింది విలాసమునకు వ్రాసి తెప్పించుకొనవచ్చును.

ఇట్లు
గుండా భూమన్న యీశ్వరయ్యా సూత్ దుకాణం.
జనరల్ బజారు శికిందాబాద్ దక్కన్

గౌరవకార్యదర్శులు.

౧ ఆదిరాజు తిరుమలరావుశర్మగారు దేశపాండ్యా పండితు ఛావుని బొల్లారం
౨ వారణాశి రామయ్యశర్మగారు హరిదాసు కేవర్లి·కంశెరిబజారు.
౩ గుండెల్లి లక్ష్మినారాయణ శ్రేష్ఠిగారు బొంబాయి.
౪ చీకోటి వీరన్న శ్రేష్ఠిగారు శికిందాబాద.
౫ సముద్రాల రాఘవులు శ్రేష్ఠిగారు పీల్ఖాన హైద్రాబాద.
౬ మగోలు వెంకటనరసయ్యాచారిగారు బాగు అంబారిపేట హైద్రాబాద.
౭ సచ్చిదానంద వేంకటేశ్వరస్వామివారు (అవధూత) చిత్తూరు

ఉ ప కా ర్య ద ర్శు లు.

౧ చేతనభోట్ల రామచంద్ర శర్మశాస్త్రిగారు రంగశాయిపేట వరంగల్
౨ చిరుకుల బసవయ్యగారి కొమారుడు యీశ్వరయ్యశర్మగారు
అన్నంగ్గి పెద్దమల్లవరం వంగవోలు తాలుక
౩ హకీం. అనంతరామయ్యశర్మగారు హల్యాబాద్ దర్వాజ హైదాబాద
౪ పీల్ఖాన రాంరావుశర్మగారు పటువారి బేగంపేట
౫ పోలవరం వెంకటరంగయ్యశర్మగారు కలాసిగూడెం శికింద్రాబాద.
౬ నారం అనంతస్వామిగారు ఘాసాఖాన్ బజారు శికింద్రాబాద.
౭ బి. రాంలింగుగారు (నిశ్చలానంద) బెజవాడ

* ఆయుర్వేదవైద్యభూషణ హకీం జనార్దన గారిగురించివ్రాసినది *

శ్రీమదఖండ మహీమండల మండలాయమాన సర్వతోముఖాంక పంకజాక్ష పాదాంబుజాధీనమాన సేందిందిర పద్మశాలికులోద్భవ సంధ్యాధాతి సబుషిగోత్రి దావతు వంశోద్ధారక వాసుదేవ సాయమాంబగర్భజనిత వరపుత్రుండును, మాతాపితృ పూజా దురంధరుండును శ్రీమదచలగురు పేర్ల కోదండరామార్యదేశిక చరణారవింద మకరందపాన మత్త భృంగాయమానమానసుండును, ఆయుర్వేద వేదవైద్యభూషణ జనార్దన నామాభిధానంబుచే పెంపొంది శ్రీభాగ్యనగర గౌలీగూడెమువాస్తవ్యులగు వీరీ గ్రంథంబునకు, రాజవర్గమువారలను, పోషకులను, అభిమానులను, చందాదారులను మిగుల ప్రోత్సాహ పరచి, వ్యాసంబునకు మహోపకారంబొనరించిన మహోత్తములుగాన, సర్వేశ్వరుడు వీరిని రక్షించుగాత.

శాలివాహనశకే,
౧౮౪౫.

ఇట్లు కార్యదర్శి,
గుండా బూమయ్య.

జేయఁగోరి చందాలమూలముగా పరిపూర్తిజేయనెంచిన నామనోరథంబును సద్గురుపుత్రులెల్లరు కృపామయులై యేతద్గ్రంథముద్రణమును సాంగోపాంగముగా కొనసాగించుదురుగాక.

(ఏతద్గ్రంథరాజమునకు. శక్తిద్వయ నిరాసకంబైన,)

శుద్ధనిర్గుణతత్వకందార్థానేక సదృష్టాంత ప్రకాశిక.

యనునామంబిడి ఈగ్రంథమును 10 సంచికలుగా నేర్పరచి ప్రతి మాసమునకొక సంచికగా ముద్రింపనగుచున్నది. అభిమానులు గ్రంథసమాప్తికై యొకేసారి 10 రూప్యములనివ్వవలయును. చందాదారులు మాసమునకొకరూపాయి వంతున యివ్వవలయును. అందుప్రతి మాసమునసంచిక జెందునపుడొక టొకటిగానున్న చందాదారులుగా జేరినప్పుడనే ప్రవేశచందా రూపాయియు యివ్వవలయును చందాదారులవద్దపదియవ సంచిక జెందజేయునపుడు ప్రవేశ చందారూపాయిని మినహాయింపుజేసకొని యాసంచిక యూరక యీయబడును యిందు **రాజవర్గము** తమ యనుగ్రహమునుబట్టియు **పోషకులు** రెండింతలచందా ద్రవ్యమిచ్చియు. **అభిమానులు** గ్రంథమూల్యమును మొదలే చెల్లించియు, **చందాదారులు** మాసమాసమునకు చందాలిచ్చియు యీగ్రంథముద్రణమును నెరవేర్చుదురుగాక, యీగ్రంథమును అభిలాషించువారలు కార్యదర్శిగారికి తమతమవిలాసములనుపూర్తిగా తెలుపవలెను.

రాజవర్గమువారలయొక్కయు, పోషకులయొక్కయు, అభిమానులయొక్కయు చందాదారులయొక్కయు, నామధేయములీగ్రంథమున ముద్రింపబడును.

ఇట్లు,

బుధజనవిధేయుడు,

గుండాభూమయ్యగుప్త కార్యదర్శి

జనరల్ బజార్ శికింద్రాబాద్ దక్కన్.

(* సహాయకార్యదర్శులు *)

౧ పాలేపల్లి మల్లయ్యగారు శ్రేష్టి యీసామియ్యా బజారు హైద్రాబాద్

౨ వాసుదేవ్ జనార్దనం గారు హాకీం గౌలిగూడెం హైద్రాబాద్.

౩ ధారాశివ్వన్నగారు నల్లగుట్ట శికింద్రాబాద్

౪ బి. రుద్రమూర్తినాయుడుగారు ఉప్పరిగుడెం శికింద్రాబాద్

౫ రాపుల చన్నయ్యగారు అపాకరికంట్రాక్టరు బెజవాడ

కం॥ గుడిగూలును నుయిబూడును * వడినీళ్లకు చెరువుదెగును * వనములు ఖిలమౌ
చెడనిది గ్రంథంబొక్కటి * కుడియెడమనుజూడకన్న * గువ్వలచన్న॥

యీ గ్రంథంబు నాదరించిన మ॥ రా॥ రా॥ రాజవర్గమువారలు

౧ గుండెల్లి లక్ష్మీనారాయణ శ్రేష్ఠిగారు కాళికాదేవి బొంబాయి B. G. రు॥ ౨౧౬

సీ॥ శ్రీ శికింద్రాబాదస్థిర వాసులైనట్టి । పరమభాగవతసద్భక్తవరులు ।
వైశ్యులుగుమిడెల్లి వంశ సంభూతులు । యగుసూరకులగోత్రయల్లయాఖ్యు ।
నకువెంకమాంబపేరికిజనించినయట్టి । రవిసాటిలక్ష్మీనారాయణుఁడు ।
పణతిరామాంబనుపరిణయంబాడిబొం । బాయికేగియుమహామ్మాయికృపను ।
గీ॥ అగణితంబైనఐశ్వర్యమమరియుండ । శుద్ధనిర్గుణ కందార్థముద్ధరింప ।
వందలునురెంపుపదియార్లు జెందజేసె । కమలనాభునిసత్కృపగలుగుగాత ॥

౨ చీకోటి వీరన్న శ్రేష్ఠిగారు. వస్త్రబజారు శికింద్రాబాద్ రు॥ ౧౧౬

సీ॥ శ్రీభాగవతవంశకృష్ణదాసాఖ్యవి । ద్వరునిచేరచియింపబడినయట్టి ।
తతశుద్ధనిర్గుణతత్వైకందార్థముల్ । ప్రకటింపగాయత్నపడియుముద్ర ।
ణంబుసేయుటఁపద్రవ్యంబుసాయంబు । సద్రసికతండముదొంతరహీనిగానగ ।
నేగనెంతయుబ్రీతియేపారబుధనకు । లాఖ్యగోత్రపవిత్రుఁడార్యవైశ్య ।
వితతుండుచీకోటివీరన్నశ్రేష్ఠినూ । ర్పదియార్లనిచ్చిగారవముసూపె ।
గీ॥ అతనికాతనివంశానకందమెసగ । నాయురారోగ్యభోగభాగ్యములనొసగి ।
యెల్లవేళలదయనురక్షించుగాత । రామచంద్రుండుసద్భక్తరక్షకుండు॥

3 సముద్రాల రాఘవులు శ్రేష్ఠిగారు పీల్ఖాన హైద్రాబాద్ రు॥ ౧౧౬

సీ॥ ధరగోలకొండహై దరబాదపీల్ఖాన । వాసుండుబుధజన వందితుండు ।
వాసికెక్కినమహా వైశ్యాగ్రగణ్యుండు । కొమరొప్పవెలిశెట్ల గోత్రజుండు ।
వరసముద్రాలస ద్వంశాబ్ధిచంద్రుండు । మహినిరాజయవీర మాసుతుండు ।
సఖియజ్ఞానాంబయనా సతిప్రాణనాథుండు । రాఘవులనులోక రంజితుండు ।
గీ॥ శంకరార్యులశిష్యుండ చలపరుండు । శుద్ధనిర్గుణతత్వ కందార్థగ్రంథ ।
మచ్చునొత్తించ నూటపదియార్లొసంగి । ఖ్యాతిగాంచెను వసుధలో ఘనులుబొగడ ॥

యీ గ్రంథంబు నాదరించిన మ॥ రా॥ రా॥ రాజవర్గము వారలు.

౧౨ బచ్చు రామన్న శ్రేష్ఠిగారు ఖండోజి బజారు శికింద్రాబాద్ రు॥ ౨/

౧3 మాలే రామలింగం రాములు శ్రేష్ఠిగారు డిటో రు॥ ౨/

కార్యదర్శి గారిని.

* సహాయకార్యదర్శులు ప్రోత్సాహపరచి వ్రాసినపద్యములు *

సీ॥ వరశికింద్రాపురవాసుడౌ వైశ్యుండు । పెద్దలసేవించుబుద్ధిశాలి।
భూరిగుండాన్వయక్షీరాబ్ధిచంద్రుండు । సంగయపుత్రుండు సరసగుణుడు ।
సుదతినాగమగర్భ శుక్తిముక్తికమనం । తాంబాహృదంబుజబంభరుండు ।
జ్ఞానశాస్త్రమునందు కడుప్రేమగలవాడు । భూమయ్యయనియెడిపుణ్యుడిలను।
గీ॥ శుద్ధనిర్గుణతత్వకందార్థగ్రంధ । మచ్చుకూర్పించి ప్రకటితంబమర జేసె ।
కార్యదర్శిగతానయ్యె కష్టపడియె । నసాహపుడమినిబుధులు ఘనానసంగ ॥

* ఆశీర్వచనము. *

సీ॥ అఖిలాండకోటి బ్రహ్మాండభాండములకా । ధారమహావిష్ణుడేత్రిశిభర్త ।
సకలచరాచర జంతుజాలంబుల । గల్పించుబ్రహ్మయే కలికికొడుకు ।
త్రైలోక్యములు పవిత్రంబుజేయుగవారు । గంగాభవానియేకాంతపుత్రి ।
లోకబాంధవుసదా లోకసప్రీతిచే । వెలయుదిపద్మంబులే వెలదియింట్లు ।
గీ॥ నట్టిసిరిప్రోచుగాత నిరంతరంబు । వరశికిందరబాదాఖ్యపురవరంబు।
నుండుగుండాన్వయాబ్ధిచంద్రుండనంగ । నమరుభూమనవైశ్యరత్నమునకెలమి॥

కం॥ ఆయుష్యమునారోగ్యము * పాయనిభాగ్యంబుభూరి *బహుమానుశుభముల్ *
వేయువిధంబులగలుగును * నాయంబుగనీకుభూమ*యాఖ్యాభిఖ్యా॥

కం॥ వనజాసనుడాయుష్యము * దినకరుడారోగ్యమధిక * దేవుడునీకున్ *
జననుతమగునైశ్వర్యము * ఘనభక్తుండనుచునిచ్చి*కరుణింతుర్గాగిన్॥

ఈ గ్రంథంబు నాదరించిన మ॥ రా॥ రా॥ గ్రంథాభిమానులు

పీల్ ఖాన లక్ష్మణ దేశికప్రభు శిష్యమండలి.

శికింద్రాబాద్ దక్కన్

౧	తోటా వీరన్నగారి యీశ్వరయ్యశ్రేష్ఠిగారు. నాలాబజారు.	రు॥ ౧౦
౨	తాళ్లూరి మంగయ్యగారు. సరాఫుదుకాణం జనరల్ బజారు	రు॥ ౧౦
౩	ధారా శివన్నగారు, నల్లగుట్ట	రు॥ ౧౦
౪	బి. రుద్రమూర్తి నాయుడుగారు. పుష్పగుడెం	రు॥ ౧౦
౫	ప్రతాపస్వామిగారు. సరాఫుదుకాణం మార్కెటు	రు॥ ౧౦
౬	కపుల బాలయ్యగారు. కంట్రాక్టరు, రిజిమెటు	రు॥ ౧౦
౭	పొన్నాల రాజయ్యగారు గాసుమండి	రు॥ ౧౦

హైద్రాబాద్ దక్కన్

౮	గూటాల వీరబ్రహ్మంగారు పీల్ ఖానా	రు॥ ౧౦
౯	అందామల్లయ్యగారు. కిషన్ గంజ్	రు॥ ౧౦

* పగడాల సచ్చిదానంద వేంకటేశ్వర స్వామిఅవధూత గారి శిష్యమండలి *

౧౦	మందిప్పల హనుమంతరావుగారు (భూమానంద) రాజయోగి శికింద్రాబాద హాల్ ముకాం వరంగల్	రు॥ ౧౦
౧౧	అంకెనపల్లి రామస్వామిగారు కవాడిగుడెం శికింద్రాబాద	రు॥ ౧౦
౧౨	రోటం వీరయ్యగారు. లాలాగుడిబజారు శికిందాబాద్.	రు॥ ౧౦

* శ్రీ భూమానంద మందిప్పల హనుమంత రాజయోగిగారి శిష్యమండలి. *

శికింద్రాబాద్ దక్కన్

౧౩	అబ్బుగారి వీరయ్యగారు. దీక్షానామం (శ్రీనిశ్చలానంద) యిమాంభావి వీధి శికింద్రాబాద్	రు॥ ౧౦

యీ గ్రంథంబు నాదరించిన మ॥ రా॥ రా॥ రాజవర్గము వారలు

హైద్రాబాద్ దక్కన్

౪ కూర రాజయ్య శ్రేష్ఠిగారు ముస్తాజర్ పీల్ ఖాన రు॥

౫ గుబ్బా శీతారామయ్యగారి కొమారుడు రామలింగయ్య శ్రేష్ఠిగారు రు॥

౬ పారేపల్లి మల్లయ్య శ్రేష్ఠిగారు. ముస్తాజర్ యీసామియ్యబజారు రు॥

౭ మిరుపకాయల యల్లయ్య శ్రేష్ఠిగారు. ముస్తాజర్ డిటో రు॥

౮ ఆరుగొండ లక్ష్మయ్య శ్రేష్ఠిగారు. డిటో రు॥

శికింద్రాబాద్ దక్కన్

౯ కొత్త విశ్వనాథం శ్రేష్ఠిగారు. సోమసుందరం వీధి రు॥ ౩

౧౦ వుద్ద యల్లయ్యగారి శంకరయ్య శ్రేష్ఠిగారు ఖండోజి బజారు రు॥ ౩

౧౧ గోపాల్ హనుమంతు తమ్ముడుగోపాల్ సదాశివునరసయ్య కామాటిపుర
తిశిరీగల్లి రాజుబాబాజి కంట్రాక్టరు బిల్డింగుబొంబాయి B. G. రు॥

యీ గ్రంథంబు నాదరించిన, మ॥ రా॥ రా. గ్రంథ పోషకులు.

౨ పొట్టిపల్లి సంగన్న శ్రేష్ఠిగారు. సోమసుందరంవీధి శికింద్రాబాద్. రు॥

హైద్రాబాద్ దక్కన్

౧ తేలుకుంట్ల లక్ష్మయ్య శ్రేష్ఠిగారు అకుబర్జా బజారు రు॥

౩ వట్టం నాగలింగయ్య శ్రేష్ఠిగారు పీల్ ఖానా రు॥

౪ బిజ్జాల రామయ్యకొమారుడు వీరయ్య శ్రేష్ఠిగారు. పీల్ ఖానా రు॥

౫ మిరియాల రామలింగయ్య శ్రేష్ఠిగారు వుస్మానుగంజ్జు రు॥

౬ బిజ్జాల లక్ష్మయ్య పద్మారామయ్య గుండెల్లి వెంకటమల్లయ్యగారు రు॥

౭ కోడారపు లక్ష్మీనరయ్య శ్రేష్ఠిగారు డిటో డిటో రు॥

౮ మర్సా రాంగారు కలాల్ యీసామియ్యాబజారు కాచిగుడ రు॥

యీగ్రంథంబు నాదరించిన మ॥ రా॥ రా॥ గ్రంథాభిమానులు

౩౪ మెర్రం వీరయ్యశ్రేష్ఠిగారు శార్కోపటాలం వీధి రు॥ ౧౦

౩౫ కొత్తూరి వీరయ్యశ్రేష్ఠిగారు డిటో రు॥ ౧౦

౩౬ యేపూరి బాలరాజయ్యగారు శికిక్ బజారు. రు॥ ౧౦

౩౭ కొట్టూరి క్రిష్టయ్యగారు. సికందు శార్కోపటాలం వీధి రు॥ ౧౦

౩౮ క్యాస చంద్రయ్యశ్రేష్ఠిగారు. సరాపుముకాణం నాలాబజారు రు॥ ౧౦

౩౯ గోవుల దుర్గయ్యగారు. సుబ్రికుకోడు రు॥ ౧౦

౪౦ పుట్టకోట దర్జినరిశిములుగారు పురాన భాజిమండి రు॥ ౧౦

హైద్రాబాద్ దక్కన్

౪౧ శివునూరి శివ్వయ్య శ్రేష్ఠిగారు. సిద్దెంబరుబజారు రు॥ ౧౦

౪౨ యిరుకుల్ల బుచ్చిరాజయ్య శ్రేష్ఠిగారు. అకుబర్జాబజారు, రు॥ ౧౦

౪౩ కడివేటి రాములు. శ్రేష్ఠిగారు వుస్మాన్ గంజ్ రు॥ ౧౦

౪౪ గంగిశెట్టి లక్ష్మినారాయణ కొమారుడురాఘవులుశ్రేష్ఠిగారు
పీల్ ఖానా రు॥ ౧౦

౪౫ యర్రబల్లి హకీం పేర్లకోదండ రామయ్యగారు అబ్జల్ గంజ్ రు॥ ౧౦

౪౬ గోపాల్ హనుమంతుగారు చుడిబజారు రు॥ ౧౦

౪౭ సింగం రాజయ్యగారు. గల్ బల్ గూడెం రు॥ ౧౦

౪౮ నామా వీరయ్యగారు చౌట్లమహరాజుగంజు రు॥ ౧౦

౪౯ గరిగె మాణిక్యంగారు కృష్ణాజిల్లా యేలూరు రు॥ ౧౦

౫౦ రాచకొండ నారాయణగారు డస్టిన్ బజారు బొల్లారం. రు॥ ౧౦

౫౧ నారాయణరెడ్డి మొకద్దంగారు సాకిన్ కొడిపల్లి.
తాలూకా నరసాపూర్ యిలాకేపాయగ జిలే మెదకు రు॥ ౧౦

౫౨ సేట్ రాంనాతురాం చెందరుగారు మాహబూబునగరం. రు॥ ౧౦

౫౩ సంబా రాజన్నగారు యిల్లందు రు॥ ౧౦

౫౪ సాత్వేరు వీరోజిగారు మేదులబాద యిలాకే అఫ్తాబ్ బల్ద రు॥ ౧౦

యీ గ్రంథంబు నాదరించిన మ॥ రా॥ రా॥ గ్రంథాభిమానులు

౧౪ అరిగె రామస్వామిగారు దీక్షానామం (పూర్ణానంద) కుమ్మరిగుడెం రు॥ ౧౦
౧౫ బద్దిపడిగె బాల్లింగంగారు శికిం బజారు రు॥ ౧౦
౧౬ కొడిత్యాలచంద్రయ్యశ్రేష్ఠిగారు. యిమాంభావి వీధి రు॥ ౧౦
౧౭ మేడా వేణుగోపాల్ వర్మ డాక్టర్ గారు కలాశిగుడెం రు॥ ౧౦
౧౮ పట్టెంరామదాసుగారు. గాసుమండి రు॥ ౧౦
౧౯ పట్టెం రంగయ్యగారు. గాసుమండి రు॥ ౧౦
౨౦ బాడి రామస్వామిగారు (బ్రహ్మానంద) రాజయోగి నెం॥ ౧౦౪౪.
పోలీసుకానిస్టేబిల్ పెనుగొండ తణుకుతాలూకా క్రిష్ణాజిల్లా రు॥ ౧౦
౨౧ కేసన వీరయ్యగారు దీక్షానామం (నిర్మలానంద) జిల్లా కోర్టుఅమీను
కొవ్వూరు. కృష్ణాజిల్లా. రు॥ ౧౦
౨౨ రావుల చన్నయ్యగారు ఆప్కారి కంట్రాక్టరు బెజవాడ రు॥ ౧౦

* అచలగురుకు శ్రీమత్ పేర్ల కోదండరామదేశిక ప్రభుశిష్యమండలి. *

23 దావతు వాసుదేవజనార్దనంగారు హకీం గాలిగుడెం హైద్రాబాద్ రు॥ ౧౦
౨౪ చలవాది అంతయ్యగారు తేజాప్‌గర్ చుడిబజారు డిటో రు॥ ౧౦
౨౫ గంటెబోయిన రాజమల్లయ్యగారు. చౌట్లమహారాజుగంజ్ రు॥ ౧౦
౨౬ నాచారంమ్యాడం శంకరయ్యగారు గాలిగూడెం రు॥ ౧౦
౨౭ బర్రెంకల వెంకన్న గారు బన్సిలాల్ వీధి శికింద్రాబాద్ రు॥ ౧౦

శికింద్రాబాద్ దక్కన్

౨౮ గుండాసంగయ్యగారియీశ్వరయ్యకిరాణందుకాణంమోండాబజారు రు॥ ౧౦
౨౯ పాలకుగుల వీరయ్యగారిశంకరుశ్రేష్ఠిగారు బూరుగుచెట్టుబజారు రు॥ ౧౦
30 గోరకు లక్ష్మనుసా కొమాళ్లు మెల్లోస క్షత్రి నల్లగుట్ట రు॥ ౧౦
3౧ టంకు బక్కసా. క్షత్రి నల్లగుట్ట రు॥ ౧౦
3౨ బల్లె బాబ బహుసారుక్షత్రి రంగ్రేజుబజారు రు॥ ౧౦
33 బచ్చు పద్మయ్యశ్రేష్ఠిగారు శికిం బజారు రు॥ ౧౦
3౪ పుట్టా నరశింహ్వాంగారు సుబ్రికురోడు రు॥ ౧౦

యీగ్రంథంబునాదరించిన మ॥ రా॥ రా॥ చందాదార్లు

౧౭ యాలాలసత్యనారాయణగారు పంచ్నీరుబజారు బొల్లారం
౧౮ మోరు ముత్తన్నగారు గడ్డిగుడెం బొల్లారం.
౧౯ కల్యాణం లింగ్గయ్యగారు పంచనీరు బజారు బొల్లారం

బండిరామస్వామి బ్రహ్మానందరాజయోగిగారి శిష్యమండలి.

౨౦ బండిసీతారామయ్యగారు పెనుగొండ తణుకుతాలూకా క్రిష్ణాజిల్లా
౨౧ బండి నరసింహస్వారావుగారు. డిటో
౨౨ పిల్లాగజేంద్రుడుగారు. తణుకు
౨౩ వెలగన కామయ్యగారు. పెరవలి తణుకుతాలూకా
౨౪ గొరిపర్తి శేషగిరిరావుగారు. టెలిగ్రాపు లైన్ మేన్ తణుకు
౨౫ పోతుకుచ్చి వెంకటలక్ష్మమ్మగారు. తణుకు
౨౬ పినపాత్రుని అన్నయ్యతాతగారు. సాకీన్ కర్రివానిపాలెం విశాఖపట్నం జిల్లా.
౨౭ దగ్గుపల్లి వెంకన్నగారు తణుకు కృష్ణాజిల్లా

హైదరాబాద్ దక్కన్

౨౮ బిజానం రామయ్యగారు గోషమహాల్
౨౯ సత్యారపు క్రిష్టయ్యశ్రేష్ఠిగారు. చుడిబజారు
౩౦ జోగిని అడివయ్యగారు. డిటో
౩౧ వడ్డె బాలయ్యగారు గల్ బల్ గూడెం పూల్ బాగు
౩౨ కోట నరశిములుగారు గోషమహాల్
౩౩ దండు బాలయ్యగారు గోషకట్టా.
౩౪ కాటూరపు వెంకయ్యగారు గల్ బల్ గూడెం
౩౫ దేశి చన్నబసప్పగారు చుడిబజార్.
౩౬ కట్లం నారాయణగారు గౌలిగూడెం
౩౭ రేవు బాల్ శెట్టిగారు గల్ బల్ గూడెం.
౩౮ కుడ్డు లక్ష్మయ్యగారు బేగంబజారు.
౩౯ కోడూరు వెంటయ్యగారు పీల్ ఖాన, బమ్మనవాడి.
౪౦ టి, వి, ఎ, ఆగయ్య అనునామాంతరముగల ఆంజనేయదాస్‌గారు.
యీసామియ్యబజారు

ఈ గ్రంథంబు నాదరించిన మ॥ రా॥ రా॥ చందాదార్లు

పీల్ ఖాన లక్ష్మణదేశికప్రభు శిష్యమండలి

౧ రేజింతల లింగన్న శ్రేష్ఠిగారు, శికిన్ బజారు శికింద్రాబాద.
౨ దాసరి సీతారాములుగారు, కవాడిగూడెం, డిటో
౩ కుంకుమ మల్లయ్యగారు రిజిమెంటల్ బజారు డిటో
౪ పసుపులేటి రామస్వామినాయుడుగారు, యింపీర్యెల్ పోష్టురెటక్ చదరఘాటు హైద్రాబాద.
౫ దూలపల్లి లక్ష్మయ్యగారు ఆడిటాపీసు క్లర్కు సదరు బజారు బొల్లారం

* పీల్ఖాన శంకరదేశికప్రభు శిష్యమండలి *

౬ మాది రాజుసూర్యారావు సంపూర్ణబోధానంద్ పీల్ ఖానా హైద్రాబాద్ సర్ వస్తక్ మహాకమనజంజమియ్యతు సర్కాల్ లేలీ

* శ్రీ భూమానంద, మందిప్పల హనుమంత రాజయోగిగారి శిష్యమండలి *

శికింద్రాబాద్ దక్కన్

౭ మందిప్పల చంద్రయ్యగారు అంగ్రేజి పోష్టుమెన్
౮ కొత్తూరు శ్రీరాములు శ్రేష్ఠిగారు. బూరుగు చెట్టుబజారు
౯ వనమా రాఘవులు శ్రేష్ఠిగారు లాలాగుడిబజారు
౧౦ కోట వెంకటస్వామిగారు. ఆకులబజారు. శ్రీ నిశ్చలానంద వీరయార్య రాజయోగిగారి పాదసేవకుడు
౧౧ జొన్నాడ దుర్గయ్యగారు. పాతబోయిగూడెం
౧౨ సూదం రామయ్య శ్రేష్ఠిగారు. వొడ్లబజారు
౧౩ మెన్ దొరసామి మొదల్యార్ గారు డాక్టర్. మూసాఖాన్ బజారు
౧౪ కే, మల్లికార్జునరావుగారు, డ్రాఫ్ట్సుమేన్ వుప్పరిగూడెం.
౧౫ తిరునగరి చలమయ్య హరిదాసుగారు మాజేటివారివీధి గుంటూరు
౧౬ నాగోతి వెంకన్నగారు. బెజవాడ కృష్ణాజిల్లా

కందార్థము—శ్రీకరుడగునారాయణుడు*ఆకాశమువలెనపూర్ణుడై*వెలుగుచుతా*సాకల్యముగనుసూర్యుని*కీర్తిలెరిగించెదీని*నెరిగుండరయ్యా*ఇదిదెలిసి తేమరలిరారయ్యా*యెరుకమరుపులరెంటియెరిగేటియెరుకాను*పరిపూర్ణముగ జేసె*పావానామగుబోధ నెరిగుండరయ్యా॥

శ్రీ సూర్యభగవానుడు

శ్రీ మదాదినారాయణుడు

శ్లో॥ భాస్కరంభావయేనిత్యం। భక్తాభీష్టప్రదంగురుం।
అచలవిద్యాప్రదాతారం। బ్రహ్మవిష్ణుశివాత్మకం॥

శ్లో॥ నారాయణంమహావిష్ణుం। విశ్వాతీతంజగద్గురుం
సచ్చిదానందరహితం। సర్వపూర్ణంనమామ్యహం॥

యీగ్రంథంబునాదరించిన మ॥ రా॥ రా॥ చందాదార్లు

౪౧ శేరి జగన్నాయకులుగారు గౌలిగూడెం.
౪౨ బీరెల్లి చెండ్యాంమ్మగారు పుస్మానుగంజు.

శికింద్రాబాద్ దర్కార్

౪3 సీతా బోజరాజుగారు కత్రి నల్లగుట్ట.
౪౪ మల్లారెడ్డిప్యాట వొడ్లరాజన్న కొమారుడు, నరశింలుగారు నల్లగుట్ట.
౪౫ యేనుగుల నరశింలుగారు, శెకండు చెట్మిబజారు.
౪౬ కాళాస్త్రి, సర్సు ఫొటోగ్రాఫర్, కొత్తకోట జానాల మాణిక్యరాజుగారు
౪౭ నార్ల సాంబయ్య కొమారుడు సోమయ్యశ్రేష్ఠిగారు బూరుగుచెట్టుబజారు
౪౮ కోటికె వీరన్నశ్రేష్ఠిగారు ఆకుల బజారు.
౪౯ రతన్ రామస్వామి మంసూసాగారు కత్రి శికిన్ బజారు.
౫౦ గొల్ల రామచంద్రయ్యగారు, లాలాగుడిబజారు.
౫౧ కొడిత్యాలశంకరయ్యశ్రేష్ఠిగారు, బాస్మిపటాలంవీధి.
౫౨ శింగంశెట్టి చినరామలింగంగారి శిష్యుడు మినుకూరి రాజలింగంగారు, వైద్యుడు ఆకులబజారు.
౫3 గుడికందుల లింగన్నశ్రేష్ఠిగారు,తాడిమార్కటు.
౫౪ మాచర్ల వీరన్నశ్రేష్ఠిగారు సరాపుమకాణం కంచరిబజారు
౫౫ నర్రా వెంకయ్యగారు, మూసాఖాన్ బజారు.
౫౬ నృసింహ్వారాజు పంతులుగారు ఖండోజిబజారు
౫౭ వనపర్తి రాములుగారు పొగాకుదుకాణం నాకాబజారు.
౫౮ మంచికలపాటి వెంకటసుబ్బారావు పంతులుగారు. కలాసిగూడెం
౫౯ రాజులదేవి నరిశింలుగారు ఖండోజి బజారు

౬౦ రాజిరెడ్డి మొకద్దం. సాకీన్ ఆరెగూడెం తాలూకే మెదక్.
౬౧ వంజరిపట్నం చొక్కయ్య, వెల్దుర్తి డిటో
౬౨ తల్లం సత్తెయ్యగారు అంకుశాపురం జాగీరు రాజశివు రాజుబహద్దురు దర్మావంతు
౬3 వి. దామోదరం మొదల్యార్ గారు నెం॥ 777 సదరుబజారుబొల్లారం.
౬౪ గాజుల సంగణ బసప్పగారు శంషాబాద యిక్ష్పైసర్ వుందానగరు

కందార్థము —— శుకయోగీంద్రుం డెప్పుడు * ప్రకటితముగ పూర్ణసంయ్య భావములోనన్ * సకలం బాత్మ
మయంబని అకళంకముతో నుండు * టదివినివచ్చి * సాందీపులుమదిలోన హెచ్చి ముదము
తో శుక యోగి * పదయుగములు బట్టి * వదలక యూబోధ * వాశిగా తా బొందుట దివినివచ్చి॥

శ్రీ సాందీపమహాముని.

శ్రీ శుకమహాఋషి.

శ్లో॥ సాందీపనం గురుం వందే । శ్రీకృష్ణాల్లబ్ధపుత్రకం ।
శ్రీశుకజ్ఞానదీపేన । నిరస్తాఖిలతామసం॥

శ్లో॥ వేదార్థతత్త్వవిదుషః సహజబోధరూపం । తత్త్వామృతం నిజజనాయ విధీయమానం । వ్యాసాత్మజం జననుతం హరిపాదపద్మే సంలగ్నచిత్తమనిశం శుకమాశ్రయేహం॥

కందార్థము:—ఆరవయోగమునుబోధను*నారయగాయాజ్ఞవల్క్య*కమలముఁగాగఁ*ధీరతనొసగినసా
తము*కారణముగజనకపతికి*కరుణతోనిచ్చె(శ్రీగురుసకతము*శరణాసిహొచ్చె*ఆరసార
లేకంటట్లా జనకుడుమది*మరువాకశుకులాకు*మరియచలబోధను*కరుణతోనిచ్చె॥

శ్రీయాజ్ఞవల్క్యమహాఋషి.

జనకమహారాజు.

శ్లో॥ నమామియాజ్ఞవల్క్యంతం । జనకాజ్ఞాననాశకం।
అర్కప్రియంచిదానంద । బ్రహ్మసంలగ్నచేతసం॥

శ్లో॥ జనకంతుత్రథకర్మణ । పాలయంతంనిజాఃప్రజాః ।
తథాప్యధ్యాత్మికీంవిద్యాం।బోధయంతంనమామ్యహం॥

శ్రీ మద్రామడుగు శివరామ దీక్షిత స్వామి వారు

శ్లో॥ వందారుజనమందారం,। వందేహంతన్నిరంతరం
రామడుగువంశజంశుద్ధం।శివరామాఖ్యదీక్షితం॥

శ్రీ శ్రీధర స్వామి వారు.

శ్లో॥ శ్రీధరస్వామినంసత్యం । బోధకారణమవ్యయం।
భావాతీతమహంవందే। సుఖజ్ఞానైకనిర్మలం॥

కందార్థము——శ్రీకృష్ణుండీబోధను*ప్రాకటముగబొందితాను*పరిపూర్ణుండై*చేకొనిరుక్మిణిదేవికి*సా
కల్యముగాను దెల్పె * సమరసజ్ఞానం*సంతసమూనవిమలసుజ్ఞానం*కమలాశ్రీధరునాకు
కరుణా చేసీమర్మ*మమలంబుగాయచల*మగునట్లుగా దెల్పె*సమరసజ్ఞానం॥

శ్రీ రుక్మిణీదేవి

శ్రీ కృష్ణ పరమాత్మ

శ్లో॥ రుక్మిణీంరుక్మవర్ణాభాం । శ్రీకృష్ణాత్మానురంజనీం ।
వందేహంవిబుధస్తుత్యాం । వాంచితార్థప్రదాయినీం॥

శ్లో॥ ఇందీవరదళశ్యామ మిందిరానందకందళం।
వందారుజనమందారం । వందేహంయదునందనం॥

కందార్థము.— శివరామదీక్షితుల * శిష్యవసుండప్పయ్యపు(త్రి)* అతనిశిష్యుండీ * భువిపరశురామవంశో

ద్భవసీతారాములత్రి * భక్తాదసుమిన్నా * తన్నోభక్తి * మాన్తాదసుమిన్నా * స్థపనీయులగుమీరు

తానహాముత్రోయిగాగ * వినుమిదికందార్థ [illegible] * భక్తాదసుమిన్నా *

శ్రీసీతారామచంద్రస్వామివారు

శ్రీమత్కం బాలూరి అప్పారావు మాత్రివారు.

శ్లో॥ శ్రీమత్పరశురామాన్వ। యాబ్ధిచంద్రమనోరమం।
నిత్యానందమహంవందే। సీతారామగురుంపరం॥

శ్లో॥ కామాదిరిపుహంత్తారం। కారుణ్యామృతసాగరం।
కంబాలూర్యప్పరావాభి। దానువందేద్యమగ్గురుం॥

కందార్థము——భాగవతులనారాయణ * యోగికిజానకియనేటియువిధామణికిన్.
బాగుగపుత్రుడనై భూ* భాగమునన్ కృష్ణుడనుచు *ప్రభవించినాసూ * అనంతికి
ప్రభువునై నానూ*నాగురునకృపచాతనయమైనబోధ*నేగంటికన్నంత్రసీకు
దెల్పుటకిట్లు * ప్రభవించినానూ*అనంతికి*ప్రభువునై నానూ॥౨౧౮॥

గ్రంధకర్త

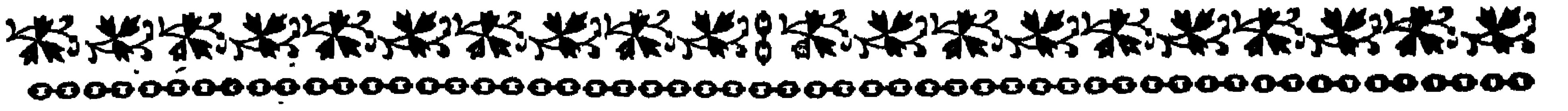

కం॥ భాగవత వంశభవుడను* భాగవతోత్తముల పాద*పద్మంబులకున్
సాగిలి మ్రొక్కెడు వాడను * బాగుగననుజనులుకృష్ణ*భట్లందురిలన్॥

కం॥ ధామన్యాత్ర్యనసూనులు * వీరేయనిజనులుబాగడ * వెలశినవారల్
నారాయణజానకియను * వారికి ప్రియగన్నయట్టి*వాడనుసుమ్మీ॥ ౨౨॥

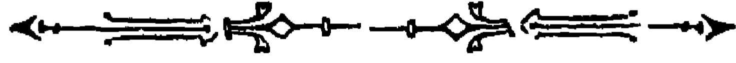
అచల గురుడు
శ్రీమద్భాగవతకృష్ణదేశిక ప్రభువరులు

శ్లో॥ శ్రీమత్కారుణికంమహాగుణనిధిం।పూర్ణ ప్రభాభాసురం।
నిర్ద్వంద్వంనిరపేక్షకామమమలం। నిస్సంగమాద్యంవిభుం।
నిత్యానందమయంనిరీహమతులం। నిర్ముక్తకర్మాదికం।
శ్రీకృష్ణాఖ్యగురుంభజేహమనిశం। శ్రీచిత్తసంతోషణం॥

(శ్రీమద్భాగవతకృష్ణ దేశిక స్వాములవారిస్తోత్రము)

* భక్తిపూర్వకముగా జేయబడినసీసపద్యములు *

సీ॥ గురుపుత్రులార మద్గురుమూర్తిస్తోత్రంబు । రచియింపబూనునావచనములను ।
విన వేడ్కగలిగిన వినరయ్యవినిపింతు । తప్పులుండినవాటిదాచబోక ।
దిద్దవలశినదిమీ దేశికేంద్రునిమీద । మీకుభక్త్యున్నట్టైనాకుగలదు ।
గానిమీవలెనేనుకవిత జేయగజాల । చాలనంచని విడజాలత్రోచి ।
గీ॥ నట్లుజేయుచుమీరందరభయమిడిన । ననుచువిజ్ఞాపనమొనర్చియాజ్ఞగొంటి ।
భాగవతవంశ భవకృష్ణయోగిరాజ । ధీవిశారదమామక దేశికేంద్రా॥౧।

సీ॥ శ్రీకాంతతోబుట్టు వేకదాయనజాలు । మోమునచిరునవ్వు మొలకలెత్త ।
అరవిందములక్రిందు పరుపజాలినగొప్ప । కనులందుకరుణదాగడలుకొనగ।
కోటిమన్మథులైనదీటుగానటువంటి । సుందరత్వముమేను సందడింప ।
అజ్ఞానవృతతి మోహాతిరేకమడంచు । పలుకులనమృతంబు జిలుకుచుండ ।
గీ॥ యభయవరదానములు చేతినాశ్రయింప । వచ్చికనిపించు కనెదనావాంఛదీర ।
భాగవతవంశ భవకృష్ణయోగిరాజ । ధీవిశారద మామక దేశికేంద్రా॥

సీ॥ సారమాపశిడిజల్తారంచుధోవతి । కటిభాగమునజేరికాంత్తులీన।
పగడాలత్రోలునునగజాలుకుళ్లాయి । తలమీదగూర్చుండిఠాటుజేయ।
అతిచిత్రపటవినిర్మితమైనకవచంబు । అద్దినట్లుగమేనునావరింప ।
పాటలద్యుతిగల్గుపంచత్రోజతగూడి । ముతుకదుప్పటిమీదమురుపుజూప ।
గీ॥ కామధేనుప్రభుజమెక్కిగంత్తులిడగ । వచ్చికనిపించుకనెదనావాంఛదీర ।
భాగవతవంశభవకృష్ణయోగిరాజ । ధీవిశారదమామక దేశికేంద్రా॥3॥

సీ॥ మంచిగంధముకుంకుమనుగూడినొసలందు । మూడురేఖలుగల్గిముద్దుగుల్క।
రజితసూత్రాన్వితరమ్యప్రవాళహా । రముకంధరప్రదేశమునవ్రేల।
మిళితమైయొకవ్రేల మేలిమిబంగారు । వుంగరంబులురెండు చెంగలింప।

నాకోసమేకదా శ్రీకారమాదిగా । స్వరయుక్తవర్ణముల్ చదువుచుంట ।
గీ॥ ముక్తినాకిచ్చుటకేగదా యుక్తిజేసి । యనుదినముకోపగించి నామనసుగనుట ।
భాగవతవంశభవకృష్ణ యోగిరాజ । ధీవిశారద మామకదేశికేంద్రా ॥౮॥

సీ॥ నీవుజూపితెగదా నేజూడకన్నది । యైనముద్రలను లక్ష్యములమూటి ।
నీవునేర్పితెగదా నేనేర్చుకుంన్నది । యష్టాంగయోగముల్ స్పష్టముగను ।
నీవుదెల్పితెగదా నేదెల్సుకున్నది । యష్టతనువుల వాటికవలిదాని ।
నీవుజేయగగదా నిరుపమానాఖండ । పరిపూర్ణమునుగని భ్రాంతివిడుట ।
గీ॥ నీవునాపాలివేల్పవై నెగడినగద । నేనుయిటువంటి వన్నియునేర్చుకునుట ।
భాగవతవంశ భవకృష్ణయోగిరాజ । ధీవిశారదమామక దేశికేంద్రా ॥౯॥

సీ॥ తనయునిగానిన్ను గనిపెంచినట్టినీ । తలిదండ్రిభాగ్యంబు తరమెపొగడ ।
వల్లభుగానిన్ను వరియించినట్టిని । యిల్లాండ్రభోగంబు నెన్నదగునె ।
సఖునిగాగొని నిన్ను సరసోక్తులాడునీ । స్నేహితాళులశిరి జెప్పనౌనె ।
గురునిగానిన్ను గైకొని శేవగావించు । శిష్యులఫలముచెప్పంపవశమె ।
గీ॥ శేషభాషాపతులకైనదోషదూర । భూరివేదాంతశాస్త్రవిచారసార ।
భాగవతవంశభవకృష్ణయోగిరాజ । ధీవిశారదమామకదేశికేంద్రా ॥౧౦॥

సీ॥ నఖశిఖపర్యంత మఖిలావయస్ఫూర్తి । మూర్తివౌనిన్నతిమోదమునను ।
ధ్యానించిశిల్పిరత్నస్థగితాసన । మునునుంచిపాద్యార్ఘ్యములనొసంగి ।
యాచమనాభ్యంజనాదులుగావించి । వస్త్రమాల్యాదిసద్వస్తువులిడి ।
పత్రిపూల్ ధూపదీపాన్నముల్ తాంబూల । ములుదక్షిణార్తిక్యమోదములును ।
గీ॥ మాతృపుష్పంబులిచ్ఛెదమహితమతిని । తక్కువెక్కువ లేమియుదలచబోకు ।
భాగవతవంశ భవకృష్ణ యోగిరాజ । ధీవిశారదమామకదేశికేంద్రా ॥౧౧॥

సీ॥ నీపాదతీర్థంబు నేగ్రోలుచుండేటి । వారిదేకదమోక్షవైభవంబు ।
నీత్రిప్రసాదంబు నేరుచిగొనుచుండు । వారిదేకదమోక్షవైభవంబు ।
నీపూజనముసిత్య నేమంబుగాజేయు । వారిదేకదమోక్షవైభవంబు ।

స్మరసతికుచముత్తో సరిదూగుమారేడు । బుర్రహస్తమునందువిప్రవీగ ।
గీ॥ గురుని పేరువచింపుచుపురముదిరిగి । వచ్చికనిపించుకనెదనావాంఛదీర।
భాగవతవంశభవకృష్ణయోగిరాజ । ధీవిశారదమామకదేశికేంద్రా॥౪॥
సీ॥ కుంభినీధవుడైన గోవిందుడిలమీద । జంభభేదికియనుజన్ముడగుచు।
అదితిగర్భమునకశ్యపునకువామన । మూర్తియైజన్మించిముదముతోడ ।
యాచకాగ్రణివేషమమరదాలిచితమ । కులధర్మమనెకదాబలినిజేరి ।
యాచించెనొకటి రెండడుగులమేదినీ । తలమునుద్విజులది దలచికాదె।
గీ॥ భిక్షమెత్తగబూనిరి భిడియమేల । భిక్షమేబ్రాహ్మణకులానికక్షయమగు ।
భాగవతవంశభవకృష్ణయోగిరాజ । ధీవిశారదమామకదేశికేంద్రా॥౫॥

సీ॥ ఈజోలెతోగదాయిన్నాళ్లమీతండ్రి । తాతముత్తాతలుఖ్యాతిగానుట ।
ఈజోలెతోగదాయిన్నాళ్లమీరంత । శుభశోభనములనుచూరగొనుట।
ఈజోలెతోగదాయిన్నాళ్లమీరైన । భూసురోత్తములచే పొగడబడుట ।
ఈజోలెతోగదాయికనైనమీరలు । బ్రతికినన్నిదినాలుమెతుకుదినుట ।
గీ॥ గానయీజోలెమంచిదేమానకయ్య । భిక్షమేబ్రాహ్మణకులానికక్షయమగు ।
భాగవతవంశభవకృష్ణయోగిరాజ । ధీవిశారదమామక దేశికేంద్రా॥౬॥

సీ॥ గ్రంధమొక్కటినీవు కందార్థములతోటి । చేసినావనివింటిచెప్పవయ్య ।
అధ్యాత్మలల్లినీ వఖిలదేవతలను । స్తుతిజేస్తివటవాటిజూపవయ్య ।
నిఖిలవేదాంతార్థ నివహంబుకొద్దిలో । యిమిడిస్తివటవాటినివ్వవయ్య ।
యీయన్నిటికిఅర్థమేమొనాకెరిగించి । పుట్టుచావులనుబోదొట్టవయ్య ।
గీ॥ జన్మమరణములను జెందచాతగాక । చాటుజొచ్చితిమన్నించుసదయహృదయ ।
భాగవతవంశభవకృష్ణయోగిరాజ । ధీవిశారదమామకదేశికేం॥ద్రా౭॥

సీ॥ నన్నేలనేకదా నారాయణునివల్ల । జానకమ్మకునీవుజననమగుట ।
నాకుజెప్పనెకదా నయమైనగ్రంధముల్ । చేసినీవవియల్లవ్రాసుకొనుట ।
నాకుజూపనెకదా నానావిధములైన । యోగముల్ సాధించిబాగుబడుట ।

సీసపద్యము.

అతులితవైరాగ్యమాయాంశవిజ్ఞాన । మనుపస్‌...
శుద్ధనిర్గుణతత్వశోభితబ్రహ్మాత్మ । ...
పరతత్వనిర్ణయపరిముఖబోధాచార్య । ...
ధీరమానసుడాదిదేవ్రసమానుండు । ...
నిత్యనిర్మలపరిపూర్ణనిర్గుణాత్మ । ...
ముక్తిరమతేపతిభువనభుక్తిశేష । వసుపీక...

శ్లో॥ శ్రీవత్సగోత్రసంజాతం । శ్రీమత్పిల్ఖానవంశజం।
లక్ష్మీనారాయణం యోగిం । పూర్ణబోధగురుంభజే॥

శ్రీమత్పిల్ఖాన లక్ష్మణదేశిక ప్రభువరులు

శ్లో॥ శ్రీవత్సగోత్రకలశాంబుధిపూర్ణచంద్రం ।
శ్రీకృష్ణపాదకమలామృతపానభృంగం ।
శ్రీపిలుఖానవంశాంబుధిరేవజాతం ।
శ్రీలక్ష్మణార్యం మనసాస్వగురుంభజామి॥

నీనిజతత్వంబు నీచే నెఱింగిన । వారిదే కద మోక్షవైభవంబు ।
గీ॥ నిన్ను గనినన్ను మరచేటినిష్టబూను । వారిదే కదయా మోక్షవైభవంబు।
భాగవతవంశ భవకృష్ణయోగిరాజ । ధీవిశారదమామక దేశికేంద్రా॥౧౨॥

సీ॥ యీగురుస్తోత్రంబు నెవ్వారాలించిన । వారికి భాగ్యంబువచ్చుటరుదె ।
యీగురుస్తోత్రంబు నెవ్వరువ్రాశిన । వారికిస్వర్గంబువచ్చుటరుదె ।
యీగురుస్తోత్రంబు నెవ్వరునేర్చిన । వారికిమోక్షంబు వచ్చుటరుదె ।
యీగురుస్తోత్రార్థమెవ్వరు జేశిన । వారికిభ్రాంతులువదులుటరుదె।
గీ॥ గానయీగురునుతి నతికాంక్షతోడ । చదివెదను జన్మమరణముల్ సమసిపోవ।
భాగవతవంశ భవకృష్ణయోగిరాజ । ధీవిశారదమామక దేశికేంద్రా॥౧౩॥

సీ॥ యీగురుస్తోత్రంబు యింపుతోజదివిన । వారాపదలబట్టి వంచగలరు ।
యీగురుస్తోత్రంబు యింపుతోవ్రాశిన । వారంత్తకునిబట్టి వంచగలరు ।
యీగురుస్తోత్రంబు యింపుతోనేర్చిన । వారుమిత్తినిబట్టివంచగలరు ।
యీగురుస్తోత్రార్థ మింపుతోజేశిన । వారుమనసునుబట్టివంచగలరు ।
గీ॥ గానయీగురునుతి నతికాంక్షతోడ । చదివెదనుజన్మమరణముల్ సమశిపోవ ।
భాగవతవంశ భవకృష్ణయోగిరాజ । ధీవిశారదమామక దేశికేంద్రా॥౧౪ ॥

సీ॥ బహుజన్మకృతపుణ్య పాపసమానంబు । భూసురకాంతగాభూమియందు ।
ఆధ్యాభిదానాన్వయంబునజాలమా । ఖ్యనుజనింపగ జేయజననమొంది ।
జననిజనకులచేత జాతకర్మాదిసం । సారసంపదనొంది సంతుబడశి ।
సుతధనుల్ మృతులైన సుగతికై నినుజేర । వొచ్చినీచేతమద్వాంఛితంబు ।
గీ॥ దీనవని కోచినుతి జేశితీర్చుకొంటి । నాదుకోరిక నేటికి నమ్మినిన్ను ।
భాగవతవంశభవకృష్ణయోగిరాజ । ధీవిశారదమామక దేశికేంద్రా॥౧౫॥

(ఇతి శ్రీమద్రాజాధిరాజ మహారాజ రాజయోగీంద్రచంద్రులగు)
శ్రీమద్భాగవత కృష్ణదేశికస్వామి స్తోత్రంసమాప్తః॥

అవతారిక.

* శ్రీ శ్రీధరస్వాములవారు *

శ్రీమద్వేదాంతసాగరుండును, సచ్చిదానందాతీతుండును, అచలపరిపూర్ణుండును, మహా అద్వైతశిద్ధాంత ప్రతిష్ఠాపనాచార్యులును, పరిపూర్ణ బోధామృతుండును, శ్రీపండరీపుర క్షేత్రనివాసుండును, నగు, శ్రీశ్రీధరస్వాములవారు భాగవతముయొక్కయు, భగవద్గీతలయొక్కయు, ఎదార్థార్థమును గ్రహించి అద్వైతవ్యాఖ్యానమొసంగి, అచలబోధయగు బృహద్వాశిష్ఠమును, భక్తులకు సులభోపాయముగ తెలియునటుల ప్రకటించి వీరలుతమసచ్ఛిష్యులగు, శ్రీశివరామదీక్షిత స్వామివారిని అచల గురుపీఠాభిషిక్తులనుచేశి పరిపూర్ణులై వుండిరి.

* శ్రీశివరామదీక్షితస్వాములవారు. *

శ్రీమద్వేదవేదాంతవేత్తలును, ఆత్మైక్యశరీరరహితులును, జననమరణభ్రాంతిరహితరాజమార్గ బృహద్వాశిష్ట శిద్ధాంత సిద్ధాంకరణులును, శ్రీమదచల పరిపూర్ణ బోధప్రతిష్ఠాపనాచార్యులునగు, శ్రీమద్రామమగు శ్రీశివరామ దీక్షితాచల పరిపూర్ణస్వామివారు, నైజాంయిలాకా నల్లగొండ తాలూకాలో చేరిన నారాయణపురంబను వీరిస్వగ్రామములో తమ గురువరులానతిచ్చిన ఈఅనుభవ జ్ఞానముచే అఖండ జ్ఞానసంపూర్ణులై, జీవన్ముక్తులగువీరు శ్రీసాందీపవాక్యములును, శ్రీశివరామదీక్షితీయ బృహద్వాశిష్టంబను అచలబోధశిద్ధాంత గ్రంధమును, సకల భక్తశ్రేణులకు బహు దూరార్థముహస్తామలకమగునటుల సంస్కృతంబు ననాంధ్రంబునఅనేకప్రకరణములుగా రచియించి వెల్లడిజేశి వారణాశీక్షేత్రమునకువెళ్ళిరి. అచ్చటిపండితులు వీరిని పరీక్షించదలచి రాజసభకు వీరినాహ్వానముచేశి ప్రసంగించగా షోడశాక్షరీభావమునే స్థిరపరచిన ఏతత్సభామండలీవారలందరు ఏకగ్రీవముగా వీరల అచలస్థిరత్వమునుపరీక్షించిననే తప్ప వాక్యమాత్రముచే ఆమోదించుటవీలుకాదనిన తమతమ యిష్టానుసారముగా పరీక్షించుట కభ్యంతరముండదని నుడువ, సభవారలు రహస్యాలోచనచే వీరలస్థిరత్వమును(అనగా అచలత్వమును)పదునుఖడ్గముచే వీరిశరీరము ఖండించుటకై కోర అందుకంగీకరించిన తదుపరి తాత్కాలికరాజాజ్ఞవడసి, సభామండలీవారలందరు సాయంసమయమును నిర్గమస్థానమున (అనగా) గంగాతీరమునకువెళ్ళి స్వాములవారలను నగ్నులగా జేసి ఖడ్గముచేవీరల (నిరభిమానశరీరమును) పరీక్షించుటకుదోడ్పడ వికారరహితులకు వికారముద్దోపనటుల కలనిక్కువంబుగానటుల తత్వవికారముజెందక యాఖడ్గమువీరలశరీరమునుండి బయలులోవెడలినట్లువెడలి సభవారల అనుమానచ్ఛేదనజేయ అందులకందరు వీరిఅచలసిద్ధాంతమునంగీకరించి వీరలు మానాభిమానవర్జితులయినను తమయం

ధించిఅనేకజీవకోట్లను పవిత్రమును జేశి విదేహాకైవల్యములో వున్న మహోత్తములు వీరు తమసహోదరియగు శ్రీ శేషమాంబనున్ను, శ్రీమద్భాగవతకృష్ణదేశిక ప్రభువరులనున్ను, వీరిరువురి అంతరంగమును శోధించి అంతరంగభక్తికి మెచ్చి అచలగురుపీఠాభిషిక్తులను జేశి, అచలబోధను వెల్లడి జేయుటకు అధికారంబిచ్చి, యెర్రగొండపాలెంలో బట్టబయలై యుండిరి.

కం॥ బాలులకును వృద్ధులకును * స్త్రీలకును పదేశమిచ్చి * చైతన్యులన్
చాలుగ మోక్షము జేస్తివి * శీలముగల పరశురామ * సీతారామా ॥

కం॥ పరసతులు మాతృపగిదిని * పరధనములు పెంచుపగిది * భావములోనన్
గురువాక్యపదవినుంటివి * స్థిరముగ వరపరశురామ * సీతా రామా ॥

కం॥ భూషించినవుప్పొంగక * దూషించినరోషపడక * దుర్మార్గులతో
భాషింపబోకమాయకు * శేషించిన పరశురామ * సీతా రామా ॥

* శ్రీమత్పరశురామ నరసింహ్వదాసస్వామివారు *

వీరు సకలపామరజనులకును సాధనచతుష్టయ సంపద్విశిష్టులకును సాధనాతీత సద్గురుపుత్రులకును, అచలపరిపూర్ణులకును, పారాయణ, విచారణ, సూచనలకత్యంతవుపయోగమవునటుల వేదవేదాంతధర్మములైన నీతి, భక్తి, వైరాగ్య, యోగ జ్ఞానఅతీతభావములను సంక్షేపంబుగా ఆంధ్రంబున పద్యకావ్యంబుగా, భద్రాద్రిరామ శతకమును తనసహోదరాంకితమైన పరశురామసీతారామశతకమును పరమతత్వములను రచియించి శ్రీమద్భాగవత కృష్ణదేశిక ప్రభుస్వాములవారికి అనుగ్రహపూర్వకముగా నిచ్చి ప్రకటింపజేయుమని ఆజ్ఞపరచి తదనంతరము నలనామసం॥ ఆశ్వీజశుద్ధ ౭ రోజున పరమపదంబై యుండిరి.

* శ్రీమద్భాగవత కృష్ణదేశిక ప్రభుస్వాములవారు *

వీరు హైద్రాబాద దక్కన్ రాజధానియందు పెదమహారాజుగంజు నివాసస్థులు వీరలు తమగురువులైన శ్రీమత్పరశురామ సీతారామస్వాములవారి యాజ్ఞానుసారము అచలబోధను వెల్లడి జేయుటకై శోభకృతునామసం॥ మార్గశిర బహుళ ౪ శాలి ౧౭౬౫గి పం॥ నాటికి (ద్వైతాద్వైతరహిత పరమతత్వమును)(శక్తిద్వయనిరాసకంబైన శుద్ధనిర్గుణతత్వ కందార్థ దరువులను.) దుందుభినామసం॥ మాఘశుద్ధ ౧౫ శాలి ౧౭౮౪ సం॥ నాటికి(క్షురాక్షురోపాదిద్వయ దోషరహితకందములను) (ఆధ్యాత్మలను) (నిఖిలవేదాంతార్థనివహంబును సులభముగా బోధపడునట్లు రచియించి) తమప్రియశిష్యులగు శ్రీమత్పిల్లా

దలి జడత్వజ్ఞానముచే లౌకికసాంప్రదాయకయుక్తముగా జయప్రదధ్వనులచే ఊరేగింపులు, బ్రహ్మరథాదులనొనర్చి, ఏతత్స్వాములవారలకు శరణాగతులై అపరాధక్షమాపణ వడసి, కృతార్థులైరి. తదనంతరమున స్వాములవారలు స్వగ్రామమునకు విచ్చేసి తమ ప్రియశిష్యులైన శ్రీమత్కంబాలూరు అప్పారావు మంత్రివారిని ఆచలగురుపీఠాభిషిక్తులగావించి అచలబోధను వెల్లడిచేయుమని అధికారంబొసంగి నారాయణపురంబున కేవలాత్మలైయై వెలుంగుచుండిరి.

* శ్రీమత్కంబాలూరు, అప్పారావు స్వాములవారు. *

శ్రీమద్వేద వేదాంతఅతీతపరిజ్ఞాతయు మానాభిమానరహిత అగణ్యగుణులును శ్రీమత్కంబాలూరుఅప్పారావుగారు. కంబాలూరనుపురము వీరిస్వగ్రామమైనందున వీరలను కంబాలూరువారలని పిలువబడుదురు. వీరల ఖర్మపరిపక్వముచే శ్రీమదాంధ్రుడుగు వంశపయఃపారావారసుధాకరులగు, శ్రీశివరామదీక్షితస్వాములవారి సంపూర్ణానుగ్రహము వడసి స్వగురురచనగ్రంథములగు శ్రీశివరామదీక్షితీయ మను బృహద్వాశిష్ఠం బను (అచలగ్రంథమును.) సమస్తపామరకోటినికడ తేచుటకై సుజ్ఞానోపదేశముచే, చెవినొగ్గినవారలనెల్లర జీవన్ముక్తులగునటుల జేసిరి. వీరలుతమప్రియశిష్యులగు పరశురామసీతారామ నృసింహ్వాదాస స్వాములను అచల గురుపీఠాభిషిక్తులగాజేసి బోధాధికారంబిచ్చి పరిపూర్ణులైయుండిరి.

* శ్రీమత్పరశురామసీతారామస్వాములవారు *

వీరలుప్రఖ్యాతివహించిన శ్రీమత్కంబాలూరు అప్పారావుగారిప్రియశిష్యులు వీరుతమగురువాజ్ఞచే పీఠాధిపతులై సర్వకాల సర్వావస్థలయందు ఆత్మానాత్మాతీతమైన కేవలాత్మనిష్ఠులైయుండ కొందరన్యమతాభిమానులు ధిక్కరించి స్వామీ తాము సమరసజ్ఞానానుభవము జెంది సమస్తపదార్థముల నేకరూపముగా గ్రహించ గలుగుదురుగదా ? అట్టిజ్ఞానానందాతీతులైయున్న తమకు మేము ప్రస్తుతమున మీనివేదనకై తేబడినపదార్థముల స్వీకరించుటకామోదించవలయునని నిష్ఠురోక్తులచే అమాంగల్య పదార్థముల నెదుటనునిచిన వారలకాతడేమియుననునదిలేక వారలివ్వబడినపదార్థములనుసమీపించి(గురుప్రసాదస్సమానోభవ)యనిసంకల్పించిన మాత్రముచే, దుష్టులచే తేబడిన ఏహ్యపదార్థములెల్ల భక్ష్య, భోజ్య, లేహ్య, చోష్య పానియ్యంబులై నంతవారలుని క్లేష్టులై సర్వాపరాధమునుక్షమాపణవడసి వారిసుబోధకు చెవినొగ్గివినుచుండిరి, వీరు బాలురకు, వృద్ధులకు, స్త్రీపురుషుల నెటిభావమునుయెంచక సర్వసమత్వభావముగ బో

* శ్రీమద్గురుసహాయం *

అచలగురుపరంపరాభివర్ణన

శ్లో॥ శ్రీబ్రహ్మవిద్యాగురువిష్ణుసూర్యం । శ్రీయాజ్ఞవల్క్యం జనకంశుకంచ ।
సాందీపకృష్ణౌసుక్ష్మాంచశ్రీధరం । వందేగురున్మేగురుపాదుకాంతం॥

శ్రీనిజగురుసార్వభౌములగు శ్రీ శ్రీధరస్వామివారిస్తోత్రము

శ్లో॥ శ్రీధరస్వామినానిత్యం । బోధకారణమవ్యయం ।
భావాతీతమహంవందే । సుఖజ్ఞానైకనిర్మలం ॥

శ్లో॥ శ్రీమచ్ఛ్రీధరయోగివర్యచరణప్రోత్ఫుల్లపద్మాంచిత ।
జ్ఞానాజ్ఞానవిహీనబోధమధుహృత్సంచారసంతారితాః ।
యేశుద్ధాచలమార్గతత్పరజనాస్తేషాంసకాశాదహం ।
పూర్ణోపీతభయోభవంయదిహతత్పాదాంబుజంచాశ్రయే॥

శ్రీజగద్గురు సార్వభౌములగు అచలబోధప్రతిష్ఠాపనాచార్యులైన శ్రీమద్రామపుంగు శివరామదీక్షిత పరిపూర్ణస్వామివారిస్తోత్రము.

శ్లో॥ పాదాబ్జజనమందారం । నాదేహాంతస్నిరంతరం ।
రామపుంగువంశజంశుద్ధం । శివరామాఖ్యదీక్షితం ॥

శ్లో॥ యస్యబోధోదయాత్సర్వం । బ్రహ్మైవేత్యవగమ్యతే।
శివరామేవిధిఖ్యాతం । తద్దైవతముపాస్మహే॥

శ్లో॥ శ్రీయుక్తరామపుంగువంశసుధార్ణవేందుం ।
వేదాంతవేత్తృహృదయాంబుజసన్మిళిందం ।
భవ్యాచలాదిమతాభ్యుదయస్యహేతుం ।
నౌదేభివాద్యశివరామసుదీక్షితాంతం ॥

నాలక్ష్మణప్రభు శంకరప్రభువులకును మంగోలు వెంకటనరసయాచారిగారికిని యేతద్గ్రం
ధములయొక్క ధర్మములను రాజయోగరాజమార్గ ప్రభావములను క్షరాక్షరోపాధి
ద్వైతాద్వైతరహితపరమతత్వమును బోధించి యీ గ్రంధములను వెల్లడిజేయుమని
శెలవిచ్చి శ్రీమత్పిల్లానా లక్ష్మణప్రభు శంకరప్రభువు లను,అచలగురుపీఠాభిషిక్తులగా
నొనర్చి బోధాధికారంబొసంగి,ధాతునామ సం॥ కార్తీక శుద్ధ ౧౦ శుక్రవారమురోజు
న ద్వైతాద్వైతరహితమయిన పరమతత్వమును జెందిరి

* శ్రీ మత్పిల్లాన లక్ష్మణ దేశిక ప్రభువరులు *

శ్రీమదఖండమహీమండలంబున నీభరతఖండంబున సకలసిరులచేజెన్నొందివెలసి
న దక్కను హైదరాబాదునందు కొత్తపేట అనేగ్రామమునసీకలియుగ పరాభవ నా
మసంవత్సర శ్రావణ శు॥ ౧౨ మంగళవాసరమందు పిల్లానావంశంబున శ్రీవత్సస గోత్ర
మునందు బ్రాహ్మణోత్తములగు నరసింహమ్మరావువారి పత్ని రామాంబయందువీరిరు ప్రగక్షి
నుద్భవించిశ్రీలక్ష్మణదేశికాఖ్యాభిధానంబున ప్రకాసించిరి.వీరు చిరుతతనమునసే భక్తి
వైరాగ్యోపేతులై యుండిరి ఇట్లుండ బ్రిధమున సిద్ధేశ్వరులనేపెద్దలగని వారికి శేవ
జేస్తు వారికృపాలబ్ధిచే పంచాక్షరీ మంత్ర ముద్ర యోగాదులం ననుగ్రహింపఁబడి,తదు
పరి దినేదినేష్టానము ముప్పరిగొన భక్తి రక్తియుతముగా సకలదేవతలమీఁదనధ్యాత్మ
కముగాఁ గృతించిపాడిరి, కొంతకాలమునకుఁదర్వాతఁ ననగా 30 యేడ్ల ప్రాయమున
పూర్వజన్మసుకృత విశేషముచేత నచలగురుడగు శ్రీమద్భాగవత కృష్ణదేశికస్వాములు
వారినిఁ గాంచిఁ వారిదగ్గర పరిపూర్ణబోధను వడసియపారావార సంసారాబ్ధిని నవలీల
గాదాటి తరించిరి వీరుసర్వదా స్వగురు చరణకమలామృతపానముచేఁజొక్కి జగత్ప్రాం
తిని విడనాడిరి వీరి యందు నచలబ్రహ్మభావము మిక్కిలిప్రకాశింపగా నిర్ద్వంద్వులును
నిరపేక్షులును నింకానిట్టి సుగుణ గణముల కాలయమునునై లోకమున నందరు గడ
తేరుటకు పరిపూర్ణబోధను విచ్చలవిడిగాఁ నెగఁజల్లిరి.శికిందాబాదపురమునకు నతిస
మీపముననుండు బేగంపేటయందు చిరకాలము వసించి యచ్చట శ్రీమద్రామదుగు
శ్రీశివరామ దీక్షితాచల గురుమందిరమును నేర్పాటుఁజేసె శిష్యజనులురంజిల్లునట్లుబోధి
స్తూవచ్చిరి మరియు యనేకయచలతత్వకీర్తనలుకృతించి ఒక గ్రంధమును సుబోధరత్నా
కరము" యనుపేరఁ బ్రచురపరచిరి "రెండవ గ్రంధము" అచలతత్వ శిరోమణి అఖండ
మాల, సుజ్ఞానాతీతార్ధ తత్వఖండమాల" యను పేరబ్రచురపరచిరి ఈపెద్దలు ౮౭ వ
ప్రాయమున ప్రమాదీచనామ సం॥ పుష్య బ॥ ౧౧ ఏకాదశి గురువారంరోజునరాత్రి
౧౦ ఘంటలకు బేగంపేట యందు తన్మందిరమున విదేహకైవల్యమును జెందిరి.

శ్రీ స్వగురు సార్వభౌములగు శ్రీమత్పీల్ ఖానా
* లక్ష్మణప్రభు శంకరప్రభు స్వాములవారి స్తోత్రము. *

శ్లో॥ శ్రీవత్సగోత్రకలశాంబుధపూర్ణచంద్రం ।
శ్రీకృష్ణపాదకమలామృతపానభృంగం ।
శ్రీపీలుఖానవంశాంబుధి దేవజాతం ।
శ్రీలక్ష్మణార్యమనసాస్వగురుంభజామి ॥

శ్లో॥ వేదవేదాంతపారీణా । భక్తాభీష్టఫలప్రదం*
సర్వాతీతమనిర్వాచ్యం।లక్ష్మణార్యంనమామ్యహం॥

శ్లో॥ శ్రీవత్సగోత్రసంజాతం ।శ్రీమత్పిల్ఖానవంశజం ।
లక్ష్మీనారాయణం యోగిం।పూర్ణబోధగురుంభజే॥

శ్లో॥ శ్రీవత్సగోత్రకలశాంబుధిపూర్ణచంద్రం ।
శ్రీకృష్ణపాదకమలామృతపానభృంగం ।
శ్రీపీలుఖానవంశాంబుధి దేవజాతం ।
శ్రీశంకరార్యమనసాస్వగురుంభజామి॥॥

శ్లో॥ వేదవేదాంతపారీణా * భక్తాభీష్టఫలప్రదం*
సర్వాతీతమనిర్వాచ్యం*శంకరేంద్రంనమామ్యహం॥*

శ్లో॥ అస్మద్గురుసమారంభాం । కృష్ణసాందీపమధ్యమాం ।
శ్రీమహావిష్ణుపర్యంతాం । వందేగురుపరంపరాం॥

ఇతి శ్రీ స్వగురు, పరమగురు, పరమేష్ఠిగురు,
సద్గురు, జగద్గురు, నిజగురుస్తోత్రం
సంపూర్ణము.

శ్రీ సద్గురు సార్వభౌములగు

* శ్రీమత్కంబాలూరు అప్పారావుమంత్రివారిస్తోత్రము. *

శ్లో॥ కామాదిరిపుహంతారం । కారుణ్యామృతసాగరం ।
కంబాలూర్యప్పరావాఖ్యం । దాసంవందేద్యమద్గురుం॥

శ్లో॥ కంబాలూరికులాఘనాఘు । జంబాలాపహకారణం।
సాక్షీచలగుణం చిత్తే । వందేచాప్పయమంత్రిణం॥

శ్రీ పరమేష్ఠిగురుసార్వభౌములగు

శ్రీమత్పరశురామసీతారామ,నృసింహ్మదాసస్వాములవారిస్తోత్రము

శ్లో॥ శ్రీమత్పరశురామాన్వ । యాబ్ధిచంద్రమనోరమం।
నిత్యానందమహంవందే । సీతారామగురుంపరం॥

శ్లో॥ పరశురామవరశింహ్వాయోగినం । పరమశాంతరసపూరభోగినం।
సతతమాత్మసువిచారకామినం । పరమిహాచలదేశికంభజే॥

శ్రీ పరమగురు సార్వభౌములగు.

* శ్రీమద్భాగవతకృష్ణదేశిక ప్రభుస్వామివారి స్తోత్రము *

శ్లో॥ శ్రీమత్తాపసదేశికంమహాగుణనిధింపూర్ణప్రభాభాసురం।
నిర్ద్వంద్వంనిరపేక్షకామమమలంనిస్సంగమాద్యంవిభుం ।
నిత్యానందమయంనిరీహమతుళంనిర్ముక్తకర్మాదికం ।
శ్రీకృష్ణాఖ్యగురుంభజేహమనిశంశ్రీచిత్తసంతోషణం॥

శ్లో॥ నిత్యాసాంద్రకృపారసంవిదితభావాభావమత్యున్నతం।
ద్వంద్వాతీతమమత్సరంసకమకల్యాణాత్మతత్వవిందుం।
బ్రహ్మానందమయంసుబోధనిలయంస్వానందభావంసదా ।
శ్రీమద్భాగవతాన్వయాబ్ధివిలసత్ శ్రీకృష్ణచంద్రంభజే ॥

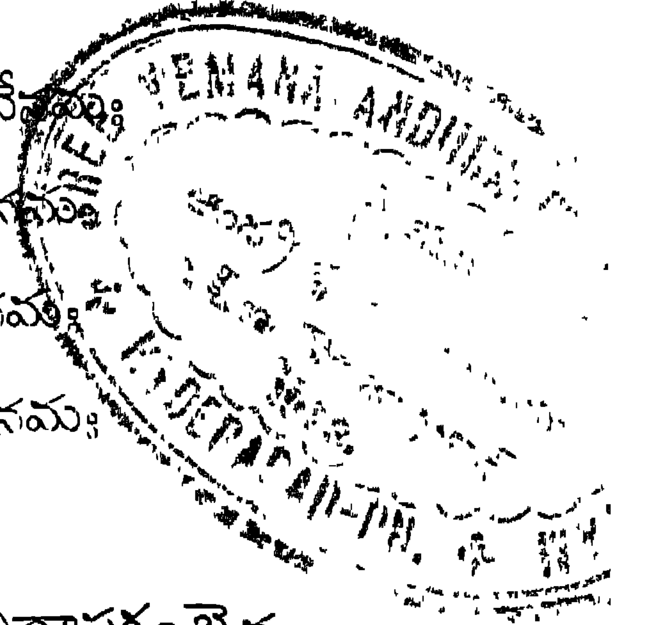
శ్రీ శ్రీధరస్వామి గురవేనమః

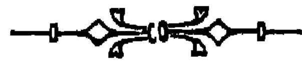
శ్రీ సుద్రామడుగు శివరామదీక్షిత గురవేనమః

శ్రీమత్కాంభాలూరి అప్పారావు గురవేనమః

శ్రీమత్పరశురామ సీతారామ గురవేనమః

శ్రీమద్భాగవత కృష్ణగురుపరబ్రహ్మణేనమః

శ్రీమద్భాగవత కృష్ణదేశికవిరచిత శక్తిద్వయనిరాసకంబైన

శుద్ధనిర్గుణతత్వ కందార్థానేక సదృష్టాంత ప్రకాశిక

(౧. సభావిజ్ఞాపన)

* కందార్థము *

౧* జనులారజననమరణము * లనుదొంగల*ద్రోయజాలులక్షణయుతమై*విను వారికి*గనువారికి తనలావెరిగించుదీన్ని*తప్పకవింటే* అప్పుడెవార లెప్పుడుగంటే కనుకావినబుద్ధై తెవినుడీచదివెదమీరా కె*కనుగొనమనుసై తెకనుడీపుస్తకమంత* తప్పకవింటే*అప్పుడెవార లెప్పుడుగంటే॥ * * * *

* తత్వము *

జనులారవినుడినామాట । వినిన । విననిశ్చయించరేమాట ॥ ౧ ॥

శివరామదీక్షితులమతమూ । నాది । చెవియొగ్గివింటెసమ్మతమూ ॥ ౨ ॥

దీనినమ్మినవారికెల్లా । భ్రాంతి । దీరదనుమాటలవికల్లా ॥ ౩ ॥

అధికవిద్యలుజదువుకున్నా । యందు । కహామికముతలమెత్తుచున్నా ॥ ౪ ॥

నానుఘుప్రవినసై సనట్టీ । జనుల నేసేలవినుమందుపట్టీ ॥ ౫ ॥

వినివిమర్శించక నెదీసి । లోతు । గననౌనెవినదెలుసుగానీ ॥ ౬ ॥

నిందజేశెటివారిపొందూ । కీడు । నొందించువిడువదగుముందూ ॥ ౭ ॥

యరుగరెవ్వరుదీనిమట్టూ । వాక్కు । గురుపుత్రుడెరుగుయీగుట్టూ ॥ ౮ ॥

ప్రజ్ఞగలవారుసంమ్మరిది । అ । ప్రజ్ఞులైననునమ్మదురిదీ ॥ ౯ ॥

గురుధ్యానము

శ్లో॥ బ్రహ్మానందంపరమసుఖదం । కేవలంజ్ఞానమూర్తిం ।
ద్వంద్వాతీతంగగనసదృశం । తత్త్వమస్యాదిలక్ష్యం ।
ఏకంనిత్యంవిమలమచలం । సర్వధీసాక్షిభూతం ।
భావాతీతంత్రిగుణరహితం । సద్గురుంతన్నమామి ॥

శ్లో॥ గురుర్బ్రహ్మాగురుర్విష్ణుః । గురుర్దేవోమహేశ్వరః ।
గురురేకంపరంబ్రహ్మ । తస్మైశ్రీగురవేనమః ॥

శ్లో॥ మన్నాథాశ్రీజగన్నాథా । మద్గురోశ్రీజగద్గురో ।
మమాత్మాసర్వభూతాత్మా । తస్మైశ్రీగురవేనమః ॥

శ్లో॥ అజ్ఞానతిమిరాంధస్య । జ్ఞానాంజనశలాకయా ।
చక్షురున్మీలితంయేన । తస్మైశ్రీగురవేనమః ॥

శ్లో॥ అఖండమండలాకారం । వ్యాప్తంయేనచరాచరం ।
తత్పదందర్శితంయేన । తస్మైశ్రీగురవేనమః ॥

లఘుపూజా

శ్లో॥ ధ్యానమావాహనంసింహా । సనంపాద్యంతదైవచా ।
అర్ఘ్యమాచమనీయ్యంచ । స్నానంపంచామృతైస్సహా ।

శ్లో॥ శుద్ధోదకంవస్త్రయుగ్మం । యజ్ఞసూత్రంవిభూషణం ।
విలేపనంచాక్షతాంచ । పుష్పంస్వర్ణవినిర్మితం ॥

శ్లో॥ ధూపందీపంచనైవేద్యం । పానీయ్యంఫలమేవచ ।
తాంబూలందక్షిణార్తిక్యం । మంత్రపుష్పంప్రదక్షిణం ॥

శ్లో॥ నమస్కారందేశికేంద్ర । మయాతుభ్యంనివేదయేత్ ।
కృపయాగృహ్యతాంస్వామిన్ । న్యూనాధిక్యంనచింతయా ॥

శ్లో॥ లఘుపూజావిధింభాగ । వతకృష్ణద్విజన్మనా ।
రచితంశ్రోతృవక్తౄణా । మిదంమోక్షకరంపరం ॥

ఇతిశ్రీమద్భాగవత కృష్ణదేశికప్రభువిరచి
లఘుపూజావిధానం సంపూర్ణం

భవపాశములడించు పడసీకలింగైక్యపదమునొందగజేయ భాటయిదియు

గీ॥ సదమలజ్ఞానులకు నిత్యసౌఖ్యమిదియు।దనరుశివయోగ విద్యాని ధానమిదియు
మోక్షకాముల కాశ్రయ వృక్షమిదియు।నవెడిగురుబోధ వినుడినిత్యాత్మలగుచు॥

గీ॥ యిదియెతత్వమార్గ మిది బ్రహ్మబోధంబు నిగియెవిషయదూర మిదియెసార
మిదియె నిత్య సత్య మిదియెనిజానందమిదివినుండు ముక్తిపదముసుమ్ము॥

* తత్వము *

గురునామస్మరణాశాయుండీ ।ఆ। గురువె బ్రహ్మంబాని కొనియాడండి॥గు
గురుసేవలుశాయండీ । మీరు । గురుపాదతీర్థాము గ్రోలియుండండి
గురుకీలకమునుపొందండీ । ఆ । గురుపుత్రులతోటి గూడియుండండి ॥గు॥ ౧
కర్మాబద్ధులుగాకండీ।జ్ఞాన । కర్మేంద్రియములాను కడకుద్రోయండీ
ధర్మామార్గములూదల్వండీ । మీరు ।నిర్మలజ్ఞానాననిలచియుండండి ॥ గు ॥ ౨
చంచలమనసుమానండీ।మీరు।పంచప్రాణమూలపది లెపరచండీ
పంచభూతములగెల్వండి । మీరు । పంచకోశములకుమించియుండండి ॥ గు ॥ 3
సాధూల తెరుసుబోకండీ । యోగ । సాధానక్రమమంతశోధించండీ
గాథాలు పెకాడకండీ ।ఆత్మాబోధాశిష్యులకెల్ల బోధించండీ ॥ గు ॥ ౪
హరిమాయలోబడకండీ । మీరు । తెరుపుమరుపులు లేని తెరువ్వాగానండీ
పరమానందమునాబొందండీ ।అప్పు।గురునిపాదములాకుశరణాశాయండీ ॥గు॥ ౬

* జ్ఞానాంజనెయె *

క॥ జ్ఞానమను నేత్రములకును । మానుగ యీగ్రంథ మనెడి మరికాటుకచె
బూనివిలోకించ గయును । కానబడుగ్ యోగిమార్గ ఘనయర్థంబుల్॥

* కందార్థము *

౨ వినవలెనని కనవలెనని * మనసందున కోర్కెగల్గుమనుజులె వినుడీ*వినజే
శెద కనజేశెద * ఘనమగు యీబోధవిన*కననొల్లనట్టీ * మనుజులుచనుడొచ్చిన
తోవబట్టీ*తినుమంటెపులివల్లదని లోకులనవింటి*గనుకానె వినవలెననసొరాడదు
విన*కననొల్లానట్టీ* మనుజులుచనుడొచ్చినత్రోవబట్టీ॥

క॥ సూరిజనులెయీగ్రంథపు * సారముగనువారుగాని*సంసారమహా

నేనే జ్ఞానానికన్నా । వేరు । కానమొక్కడమాయనన్నా ॥ ౧౧ ॥
ముక్తులేని జ్ఞానమొసుమీ । కలన । నదిలేకకలదెమెల్కసుమీ ॥ ౧౧ ॥
... లములశోధిపూర్ణా । తెలియ । వలెనింతెనలదెట్టిమాట ॥ ౧౨॥
... బాకవతత్వమరయా । దీని । కిరువదై దెపుడు లేవరయా ॥ ౧౩ ॥
... పూర్ణమిదియొకన్గెనుడీ । లేని । గురుతెరిగమేను లేదనుడీ ॥ ౧౪ ॥
ఈ చలమునుబోంధిపుచుంపు । దీని । కిచలమనుమొరుక లేకుండూ ॥ ౧౫ ॥
అక్షరక్షరములిదిగాదూ । దీని । కక్షరక్షరప్రకృతిలేదు ॥ ౧౬ ॥
ప్రకృతిపురుషులనేటియెరుకా । లేని । పరిపూర్ణమేతానుమెరుకా ॥౧౭॥
త్రిపుటిద్విపుటూలిందులేవూ । దీన్ని । దెలసినప్పుడెతానుబోవూ ॥ ౧౮ ॥
జ్ఞానకర్మములగోరదదీ । స్వాభి । మానమానవులజారదదీ ॥ ౧౯ ॥
సచ్చిదానందంబుగాదు । దీన । సచ్చిదానందంబులేదూ ॥ ౨౦ ॥
సాక్షిత్వమింమగనరాదు । సర్వ । సాక్షియజ్ఞానమిదిగాదూ ॥ ౨౧ ॥
పుట్టుచావులు లేనితావూ । దీన । పుట్టువిడుపులు లేనె లేవూ ॥ ౨౨ ॥
శూన్యమనియనరాదువినుడి । దీన । శూన్యమేశూన్యమౌకనుడీ ॥ ౨౩ ॥
నామరూపములు లేనిదదీ । రూప । నామద్వితియముమాయయిదీ ॥ ౨౪ ॥
నేనుమేననితవలోనూ । లేదు । నేనుమేనైనయామేనూ ॥ ౨౫ ॥
వేదాంతమే మొదలుమాయా । యిందు । లేదెంన్నడిటువంటిమాయా ॥ ౨౬ ॥
కన్న నాత్రోబుట్టె మొగులూ । దీని । కెన్నడంటదు మొగులు తెగలూ ॥ ౨౭ ॥
సాక్ష్యచేయించబూనదదీ । చేసి । చేయించువాన్నెమనదదీ ॥ ౨౮ ॥
శుద్ధచైతన్యమిదిగాదూ । దీన । శుద్ధచైతన్యమని లేదూ ॥ ౨౯ ॥
భూమయనిశృతిదీనినెనూ । యిట్టి । భూమయితరము నెరుగదనెనూ ॥ ౩౦ ॥
వాసిగాజాలమాంబికయూ । కృష్ణ । దేశికునిచేదెలసినదియూ ॥౩౧॥

గురుశిష్యసంవాదె

సీ॥ పరశివ బ్రహ్మైక్య పదవిలీనునిజేశి । రక్షించు తద్గ్రంధరాజమిదియు
అజ్ఞానతి మిరమోహాంధ కారమణంచి। ప్రబలు సుజ్ఞాన ప్రబంధమిదియు
...బంగమోక్ష రాజ్యాధిపునిజేయ।వాలాయముగనాన వాలునిదియు

స్తవయిది గనరయ్య । కర్మజ్ఞానములనుబట్టనికే కానికార్యమిది వినరయ్యా ॥ ౧౩ ॥
భాగవతుల కృష్ణభూసురునిచే బాగుగయీమర్మముదెలిశీ । యోగెజాలమాంబికతా
మృషయని యీబ్రహ్మాండములోగలశీ ॥ ౧౪ ॥

(శ్రీమదాంధ్రభాగవతము సప్తమస్కంధము)

క॥ తెండెల్లపుస్తకంబులు । విండాచార్యునకుమరల నేకతమునకుకా
రండువిశేషముజెప్పెద । బొండొల్లనివారుకర్మపుంజముపాలై ॥

* తత్త్వము *

పల్లవి

బాలలందరిగూర్చి । కోలాటమునమంచి । యాలలను పాడింతువినరోయి
యెనుకజోలినేపాడింతువినరోయి ॥

అనుపల్లవి

మూలములేని తేనాలి చంద్రయ్య గురునివాలాయమగు బోధవినరోయి
చాలవినకున్న వారలటుజనరోయి ॥

చరణములు

షోమాయనరులార యేమాయలోబడక । మీనూచినాదలింతువినరోయి । యెంతో
ప్రేమాయెమీమీదగనరోయి । పామాయెత్రాడేమేనమాయదెలిశితే । సామాయ
మనిలెస్సవినరోయి । చాలవినకున్నవారలటుజనరోయి ॥ పా ॥ భూతినామాల్ పెట్టిరా
తికినిర్మొక్కేరు ।పాతకముబాపుమనివిరోయి । అస్తిభాతిప్రియములభ్రాంతివినరోయి
మాతాపితామహుల్ మాయమైనదిజూచి ।వ్రాతఫలమనుకొనునువినరోయి।చాలవినకు
న్నవారలటుజనరోయి॥ పా॥అయ్యయ్యోయిదియేమిఅన్యాయమోగానిదయ్యమనిభ్రమ
సేసువినరోయి।తమకధైర్యమేయెమరగునుగనరోయి।కుయ్యుచుండెకుచితులయ్యమాట
లునమ్మి । యియ్యెడలచెడుదురనివినరోయి । చాలవినకున్నవారలటుజనరోయి । పా॥
వచ్చినకలలోనపచ్చలపల్లకీల్ । మెచ్చదగుమంత్రులునువినరోయి।బహుమచ్చికలసుంద
రులగనరోయి । హెచ్చైనరథములును యేనుగలుగుర్రాలు వొచ్చెటిరాజులునువిన
రోయి । చాలవినకున్నవారలటుజనరోయి । పా । అంగ్గీలుదొడిగిపిరంగీలుగాల్చేటి
శృంగారమగుబంట్లువినరోయి । యుద్ధరంగమునకేతెంచెగనరోయి। శృంగభంగంబాయె

ఘోరవారాసి జేరిన*వారలువినిదీన్ని జూచివచియింపుదు రే॥ ౭॥

క॥ గొప్పప్రతిష్ఠకుమిక్కిలి * తిప్పలబడునృతతి కెపుడు*తీరదువిననీ
యొప్పాలకుప్పగుబోధను*తప్పక నామాటనమ్మ*దగుతప్పనకన్ ॥౮॥

* తత్వము *

పల్లవి

మనుజులార నే మనవి జేయు । యీ । మనవిమాత్రమాలించండీ

అనుపల్లవి

వినినమీద సరిపడకపోయిన । వినుట । మవలచాలించండీ ॥ ౧ ॥

చరణము

నేనునీను లేనట్టిచోటునను । లేని నేనుమీరలుబుట్టి । నేనుమీయువ్యవహారించినిజముగు దానిజూడ నిల్వముఘుట్టీ ॥ ౨ ॥పిండబ్రహ్మాండంబుల నేయీ । రెండు నేనుమీరయ్యేండీ పిండబ్రహ్మాండంబులవిడచి మనముండరాదు ఛీతియ్యండీ ॥ 3 ॥ యెరుకమరుపులను యెరిగేయెరుకే।హరిహరాదులని యెరుగవలెన్ । హరిహరాది యీయఖిలముళక్యని యెరుగువారిచే యెరుగవలెన్ ॥ ౪ ॥ జ్ఞానాజ్ఞానము విజ్ఞానానివె గానజ్ఞానమేస్వప్నమయా । జ్ఞానాజ్ఞానాతీతంబునుగని జ్ఞానమేగుటేమేలుకయా ॥ ౫ ॥ నాలుగు మేనులునాలుగవస్థలు । నాలుగైనఅభిమానములూ । యీలామనకివి లేనిచోటుగని చాలింతముమూర్ఖాలుగులూ ॥ ౬ ॥ తొలుచదువులుపలుకులవంటివియసి । తెలియజెప్పెపార్థునకుహరీ।పలుకు లేనియీబట్టబయలుగని పలుకకుంటె ముట్టెదముదరీ॥ ౭ ॥ మనకుమొదలుతలిదండ్రుల నేయీ । మాటబలుకరాదెన్నటికీ । మనకుమనమె మొదలని చెప్పితియీమాట చుల్కగాదెన్నటికీ ॥ ౮ ॥చదివినగర్వముచాలించకయీ । చదువని అర్థముదొరుకదయా। చదివిచదివి చాలించినవారలసన్నిధి కేగినదొరుకునయా ॥ ౯ ॥ వేదశాస్త్రములుగాపి మాటలువినరాదనితలపోయకుడీ । వేదశాస్త్రసారాతీతము యీవృత్తాంతముకడద్రోయకుడీ ॥ ౧౦ ॥ దేహిదేహములుగలశిన దొక్కటెదేహము దీనికవస్థకలా । దేహిదేహములు లేనిపట్టుగని । దేహము లేదని లేదుకలా ॥ ౧౧ ॥ అంబరముఖభూతముల హామీకమియారిటినంటని నెళవుగనీ । అంబరముఖ భూతములహామీకమునంటకుండుటెమనకుపనీ ॥ ౧౨ ॥ కర్మజ్ఞానములకుజిక్కని చొక్కపువ

* కందార్థము *

3* ననుమినునేగనిపుస్తక * మునుజేశితిదిన్నిమీరు ముదమునవినుడం * చనుట యు మీమనమున మీరలు * గనుగొని వినుపించుమనుట కలయిట్టిమాటా * బోధనుమేల్కగనలేదే చూచితిరా * ఘనులార యిటువంటి కలలో ముచ్చటలాడి * గానుకొనిమీరు మేల్కొని మేల్కొల్పుడినన్ను * కలయిట్టిమాటా * బోధనుమేల్క * గనలేదె చూచిటా॥

క॥ మాటలేనట్టిబయలున * మాటగలిగెననుట వినుటమాయగదయ్యా *
మాటమాయైతెమీరెను * మాటనుమాట్లాడి మనముమానుదమవలె ॥౨

—(శ్రీ శివరామదీక్షితియ్యమను బృహద్వాసిష్ఠం)—

* శ్రీ రుక్మిణీకృష్ణసంవాదం *

కృష్ణస్వామి యొక్క జాగ్రితఇషునాటిది। స్వామికంటె యెక్కువ అయింది శ్రీ రుక్మిణిఅనేఅమ్మవారు। ఆమెదె జాగ్రిత। యెక్కువ ఘట్టిది।

రుక్మిణి—॥ శ్రీకృష్ణస్వామి। సాందీపుని దగ్గెరికిపోయి వచ్చిన తర్వాత। యేమి విచారిస్తిరిఅని అడిగితె।

కృష్ణస్వామి॥ చెప్పకుండంగా।

రుక్మిణి —॥ సరేఅని సమాధానపడ్డది।

కృష్ణస్వామి॥ యీ మౌనాకంటె ఘట్టిదిఅని। నేనుమరిచిపొయ్యేనుఅని ఆమెతో యీ మహావాక్యమైన। రహస్యంచెప్పినాను "మూలంలేనియీ గుర్తెరిగే శరీరం యేమీలేదు" అనిఅన్నాడు।

రుక్మిణి—॥ అనంగానె కలలోశరీరం మేలుకొంటె। యేమైనాఉన్నాదేఅలాగే "మూలంలేని యీగుర్తెరిగేశరీరం యేమీలేదు" అనిఅన్నాది।

కృష్ణస్వామి॥ అంటె। శాబాసు। అనినవ్వి। ఆహాయిందు। భక్తిగలవార్లై వున్నాడు। మిగిలినవారు స్త్రీ లోకాని। భ్రాంతిరహితులుగారు। అని శాంతిచాతవున్నాడు

—ంంఃంం—

శ్లో॥ మాతానాస్తి పితానాస్తి। నాస్తిబంధు సహోదరః
అర్థంనాస్తి గృహంనాస్తి। తస్మాజ్జాగ్రితజాగ్రితః॥

చూడ మెలుకువరాగ। ఇంగ్గితంబిదిమీరు వినరోయి। చాలవినకున్నవారలటుజనరోయి ॥ బా॥ యెంతమాత్రులకైతె నుండునీబ్రహ్మాండ। గొంటుగాగనుపడును వినరోయి మీరలుండినంతవరకేగనరోయి। వుండు రెండని దెల్పవుండెనా యెవరైన వుండిన దెప్పూర్ణంబువినరోయి। చాలవినకున్నవారలటుజనరోయి॥ బా॥ చనున్నారువంశాబ్దినున్నమనయ్యదాసు। వున్న దేదనిఅడిగవినరోయి। లెస్సనున్న జేశటుజూపెగనరోయి। వున్న దేబయలనుచు। విన్నవించెనుయిట్లునిర్ణయము లేదనుచు వినరోయి। చాలవినకున్నవారలటుజనరోయి॥ బాలలందరిగూర్చి। కోలాటమునమంచి॥

(పరిపూర్ణసుధాకరము.)

క॥ పనిబూనిచెప్పినాడను। వినగనమనసున్నవారె విశ్వాసముతోన్
వినిగని శాశ్వితపదమును। ఘనముగమరిపొందరయ్య కడుశీఘ్రమునన్॥

* తత్వము *

నిర్వికారముబొంద నెవరివశమౌను। సర్వంబుబ్రహ్మమనె సాధులకుదక్కన్॥
వాసనాత్రియములనుబాశి ఇహసుఖములనురోశి పరవస్తువనుచూచికలశీ।
ఆశపాశంబులనుగోశి దేశికులకును। దాసులైయుండేటి ధన్యులకెకాకా॥ ౧॥
అట్టిగురువాక్యములో గుట్టుదెలశియుమీరి। మట్టుగాఅఘములను గొట్టివేశీ॥
బట్టబయలైనదా బ్రహ్మంబుమదిలోను। దిట్టముగనిలిపేటి ధీరులకెకాకా॥ ౨॥
పరధనముపరసతుల భ్రమశిజోలికిబోక। సరసముగమనసుసుస్థిరము జేశీ
అరలేకశ్రీయప్ప గురునిపదపద్మముల। గురినిల్పియుండేటి గుణులకేకాకా॥ 3॥

* సానందోపాఖ్యానము *

సీ॥ సంసారనీరదజంఝాప్రభంజనం। బాశాచలేంద్రవజ్రాయుధంబు
పంచేంద్రియద్విపపంచాస్యశాబకం। బరివర్గనవకీలికాంబుదంబు
కలుషమండూకభీకరదందశూకంబు। పటుదుఃఖవారాసిబాడబంబు
రాగానురక్తసారంగశార్దూలంబు। భేదాంధకారసూర్యోదయంబు
గీ॥ సచ్చిదానందమహిమాతిశయవిభూతి। మానితానూనహంసోక్తమార్గపూర్ణ
భానయోగిప్రకాశ సంపత్ప్రదంబు। బదరికావనమత్యంతపావనంబు॥

పోయినది ।

౭ సార్వకాలంవొక్కటీకేఆయను ।

౮ శూన్యమనేవాక్యములేకపాయను ।

౯ స్వతఃసిద్ధమైఅచలమేనిలిచెను ।

౧౦ తానేతానుఅనే । అనుభవములేకపాయను ।

౧౧ యీశరీరమందు । వున్నదిలేకపోవుటమే । పరమశాంతి ।

౧౨ గురువాక్యముచాత । బ్రహ్మ భ్రాంతిలేకపాయను । త్రిపుటికి । మూలం లేక
పాయను । కనక । అదేభ్రాంతిలేనిపరిపూర్ణము ।

౧౩ యీశరీరమందు । వున్నదనేభ్రాంతిపాయను ।

౧౪ తనకుతానే । అంతటానిండెను । ఆదిమధ్యాంతరహితంఆయను ।

౧౫ ప్రయత్నముచేతేదిపాయను ।

౧౬ గురుస్వామిమహత్తుయేమనిచెప్పవలెను । శఖ్యముగాదు । దీనికిబదులులేదు ।

౧౭ అక్కడజ్ఞప్తిఅంటివాయెరుకలేదు । అజ్ఞానానికిమూలంలేకపాయను ।

౧౮ అందుకేయెరుకమరుపులులేనిది । యీశరీరముందులేకనేవుండెను ।

౧౯ యీలాగున జెప్పినవారికంటెఅధికులులేరు ।

౨౦ యీశరీరమందులేక వున్నవారికంటెఅధికులులేరు । యిదేపరమరహస్యం ।

౨౧ వున్నదిఅనేదిలేదనేదిలేకపాయను ।

౨౨ అప్పుడువున్నదేవుండే సార్వకాలంవొక్కటీకే ।

౨౩ దేవతాభ్రాంతితో భేదయ్యం విడిచిపాయ । గురువాక్యంయిషువంటిది ।

౨౪ వున్నదంటివాయెరుకయెరుగదు । లేదంటివాయెరుకలేదు

౨౫ యీశరీరమందులేకవున్నది మాటేఆడదు । చూచుటంయేలాగువుండీని । వినకరి
యెవ్వరికి

౨౬ గురువాక్యంచాత యీశరీరమందువున్నదిపాయ । లేనిదిలేకపాయ ।

౨౭ వున్నదియెన్నటికిచెలించదు। రాదుపోదు ।

౨౮ యిషువంటిది శరీరమందువున్న వారికంటే వేరే । అదేఆది । అందుకే క్రియా
శూన్యుడు ।

శ్లో॥ జన్మదుఃఖంజరాదుఃఖం। జాయాదుఃఖంపునఃపునః
సంసారసాగరందుఃఖం। తస్మాజ్జాగ్రతజాగ్రతః॥
శ్లో॥ కామక్రోధంచ లోభంచ। దేహేతిష్ఠతి తస్కరః
జ్ఞానరత్నాపహారేణ। తస్మాజ్జాగ్రతజాగ్రతః॥
శ్లో॥ ఆశయాబద్ధతేలోకే। కర్మణాబహుచింతయా
ఆయుక్షీణంనజానాతి। తస్మాజ్జాగ్రతజాగ్రతః॥

* కందార్థము *

౪ * వారువారులు నేనునేనని * యెరులను తననెన్నడెరుగ కున్న బయలులో * నరుదెంచితననుతాగని * పరులనుగని తెన్ను నేను*పరులానియనుచూ* యెరిగేయెరుకే బయలుండగనుచూ * నిరతాముతానెందునిలువాకుండుటకూనై * విరచి స్త్రీదినెవరుకావినెనానిల్వదు నెను*పరులానియనుచూ *యెరిగేయెరుకె * బయలుండగనుచూ॥

క॥ సకలకార్యప్రయత్న * జనకమగువస్తువనుబట్టి నలచ్చివైచుదెం *
నొకసారివినినచదివిన * నికనింతకు యెక్కువైనవేబోధలయా॥ ॥ ౧౩ ॥

(శ్రీ శివరామ దీక్షితీయ్యమను బృహద్వాసిష్ఠం)

అచలబోధసిద్ధాంతం

—* సాందీపవాక్యాలు *—

సాందీపమహాఋషి శ్రీకృష్ణమూర్తికి బోధించినక్రమా.

౧ ॥ శ్రీ ॥ " ఆత్మైక్యాశరీరరహితః। యస్త్వాత్మాశరీరమితిశ్రుతేః"॥
గురువాక్యముచాతనే। వినేది। అడిగేది। చెప్పేదిపాయను।
౨ యీశరీరరమందు లేనిది। అడుగదు। వినదు। చెప్పదు।
౩ వంచనరహితమైనశిష్యుడు। వచ్చిఅడిగితేచూతాము।
౪ మంచివారు। యీశరీరమందు లేక। అంతటచలింపకవుందురు।
౫ యీశరీరమందు లేని। స్వరూపాంబరనిర్గుణంవుండును।
౬ జీవేశ్వరులకు। మూలం లేకపాయెను। అదేలంటే। మూలమాయత్రోటే

లమాయఅనే చైతన్యంఅనియెరిగేది।

౫౦ సర్వాన్నిగుర్తెరిగనిది గనక అదే పరిపూర్ణం।

౫౧ చైతన్యం దానికంటె మాయవేరే లేదు గనక అదే సర్వానకు అధిష్ఠానం సర్వానకు అదే కారణ కార్యమున్ను ।

౫౨ యీ శరీరమం దుపున్నది లేకపున్నది।

౫౩ ప్రకృతి పురుషరహితము అయినది గనక అంతటాపున్నది।

౫౪ యీ శరీరమందు యెన్నడూ లేదు।

౫౫ పూర్ణచైతన్యమే మూలమాయఅనిగుర్తెరిగేది। చైతన్యంపున్నదని భ్రాంతి వివర్తనం। పున్న దానికంటె వేరుగాపున్నట్టు తోస్తుందిగనక పరబ్రహ్మమే వివర్తనము

౫౬ యీ శరీరమందు వికారాలు లేవుగనక మూలమాయ పున్నట్టుతోచితె పున్న దానియందుదాని కేతోచును।

౫౭ మూలమాయాతీతం శూన్యం చేశినవారు సాందీపులని అనుకోవలెను లేకపాయనావారిశిష్యుడుకృష్ణుడనే భగవానులే మెుఅనుకోవలె వారేగురున్నలు। వారేశిష్యులు। రాముడు శిష్యుడు కాడు వసిష్ఠు గురువు కాడు కోటి విధాల విచారించినా వారిద్దను సమము కారు।

౫౮ బ్రహ్మైవ వివర్తనము।

౫౯ యీ శరీరమందు లేక పున్న దానికి సంకోచము లేదు వికాసము లేదు ॥

౬౦ బ్రహ్మమనే తమస్సుతోచెను।

౬౧ పున్న దానికితోచేదే లేదుపున్న దానికి సమానమైనది లేదు।

౬౨ యీ శరీరమందు లేకపున్నదిగనక। బ్రహ్మముఅన్న మాయ అన్న ప్రకృతిఅన్న అవిద్యఅన్న। అజ్ఞానమన్న వొకటే।

౬౩ మూడుగుణములకు మూలంయన్నటికి లేదు।

౬౪ యీ శరీరమందు లేకపున్నది సగుణముకాదు నిర్గుణముకాదు। అదేఅది।

౬౫ ప్రకృతి పురుషునికి వేరు యన్నటికి కాదు। సగుణమే నిర్గుణము నిర్గుణమే సగుణము।

౬౬ గుర్తెరిగేదిమహామాయ।।అదేఅజ్ఞానత్రయమనిగుర్తెరుగుమా। అదేస్వరూపసం

౨౯ కర్మానకుమూలంలేదు గనక సార్వకాలం క్రియాశూన్యమే ।

౩౦ అవస్థలకుమూలంలేదు గనక సార్వకాలంవొక్కతీరే ।

౩౧ జగద్వ్యాపకముజగత్తుతోటేపోయె ।

౩౨ వ్యాప్యవ్యాపకానకు వేరేనున్నాడు ।

౩౩ యీశరీరమందులేక అంతటా వుండును । అదే ప్రకాశరహితం ।

౩౪ బ్రహ్మావిష్ణుమహేశ్వరులకుమూలం లేకపోయె ।

౩౫ అత్యంతవిలక్షణమేవున్నది । విలక్షణం సూర్యునియందు చీకటిలేనట్టే ।

౩౬ శరీరమందులేని నిజమందు సార్వకాలం లేకపోయె ।

౩౭ విద్యావిద్యలకువున్నది మూలంగాక వున్నదానియందు నిప్పుకుచదలుతగిలినట్టు విమర్శరూపిణిఅయిన విద్యతగిలివున్నది ।

౩౮ అదిస్వతఃసిద్ధమై తనకుతానేవున్నది ।

౩౯ అక్షర పర బ్రహ్మముకంటె వేరేనిజస్వరూపం । అందుకే యీ శరీరమందు లేకవున్నది ।

౪౦ అహంబ్రహ్మముఅనే అనుభవములేనిదే నిజస్వరూపం ।

౪౧ యీ శరీరమందు వున్నది లేకవున్నది గనక గురువాక్యం చాత కల్పనా రహితం ఆయె

౪౨ అనుభవము లేనిదే అనుభవము ।

౪౩ సార్వకాలంవొక్కతీరే కనక । అహం బ్రహ్మాస్మి అనే అనుభవము లేకుంటే । యీశరీరమందు లేకున్నట్టే వుండును ।

౪౪ వున్నది కార్యముగాదు కారణముగాదు ।

౪౫ యీ శరీరమందులేకవున్నది గనక యీ శరీరమందువున్న సాక్షిణి మాయా రహితము అయినది ।

౪౬ అచలమునేపరిపూర్ణం । యీ శరీరమందు లేని దానిజాడాధ్యానంయున్నటేక్కి లేదు ।

౪౭ సకల చింతలుగలదిపోయె ।

౪౮ పరబ్రహ్మ లేక నేకావలెను ।

౪౯ యీశరీరమందువున్నది లేక నేనున్నదిగనుక । అహంబ్రహ్మఅనేఅనుభవమేయూ

౮౨ అందరు యీ గుర్తెరిగే చైతన్య స్వరూపులే। అందుకేఆత్మ।

౮౩ అందుకేగురువాక్యములేకబ్రహ్మభ్రాంతిపోదు। గురువాక్యముగలిగితే అప్పుడే బ్రహ్మ భ్రాంతితోగూడా జగద్భ్రాంతిసార్వకాలం లేకపోవును। అందుకేగురు వాక్యముకంటెఅధికంలేదుఅప్పుతరువాతపున్న దేనున్నదిసార్వకాలమువాక్యతీరే

౮౪ యీ శరీరమందు వున్నది లేకవున్నది। గనక నిజస్వరూపము।

౮౫ యీ గుర్తెరిగే చైతన్యము పుట్టకమున్నే స్వతఃశిద్ధమై చలించక పరిపూర్ణంగా వున్నది।

౮౬ గురువాక్యంచేత సకలసంశయరహితము తనకుతానేఅవు

౮౭ అదివారిశిష్యులకేకాని మరివొకరికి వారిప్రభావము తెలియదు।

౮౮ చైతన్యమేరెండు సగుణ నిర్గుణములు। నిర్గుణమనేచైతన్యమనే మాయోపాధి।

౮౯ గుర్తెరిగేమాయోపాధిలేనిదిశుద్ధమనేనిర్ణయము శుద్ధముకంటెఅధికములేదు।

౯౦ చైతన్యమనే మాయకే శబలమని ప్రాజ్ఞ।

౯౧ యీగుర్తెరిగే చైతన్యమేసగుణ బ్రహ్మ। నిర్గుణబ్రహ్మమున్ను

౯౨ యిరువైఅయిదోది। పరమాత్మఅదే పరమపురుషుడు।

౯౩ పురుషుడు ప్రకృతితోటే పాటు గనక యీ శరీరమందుపున్నది లేకపోతెవున్నది సర్వత్రా వున్నది।

౯౪ యీ శరీర మందు యెన్నడులేదు।

౯౫ వ్యాప్యవ్యాపకముకంటె। వేరేగనక అనుభవములేకనే స్వతఃసిద్ధమైయుండును అదేలంటె।"యస్మాత్క్షరమతీతోహ మక్షరాదపిచోత్తమః।"అనిభగవద్వాక్యం వున్నది గనక అక్షరబ్రహ్మముకంటె। వేరేఅనిసిద్ధాంతము।

౯౬ యింతేకాదు। క్షేత్రజ్ఞాఖ్యాత్మనః।అక్షరాదపిచోత్తమః।"మూలప్రకృతికంటె వేరేనిజస్వరూపము

౯౭ ప్రకాశలేని ప్రకాశనిజానకు స్వభావము।

౯౮ ఆపరబ్రహ్మము నిజమువలెనే అత్యంతగురు సాంప్రదాయరహితులకుతోచును।

౯౯ ఆనిజం శబ్దాతీతమైయున్న దానికియేమిాతోచదు।

౧౦౦ యీశరీరమందు వున్నది లెకవున్నది గనక ప్రవృత్తికిమూలంలేదు। నివృత్తికి

ధానం। అహంబ్రహ్మాస్మిఅనేపరబ్రహ్మానుభవము। అదేమహామాయ॥

౬౭ నిజమందులేక నేత్రోచేదివివర్తనం।అదియేలాగువున్నదంటేను। సూర్యునియందు చీకటివున్నట్టు। వుక్కుస్తంభాన్ని పురుగుతొల్చినట్టు తోలుస్తుంది। నిప్పుకుచదలుతగిలినట్టుతగిలింది॥

౬౮ యింతేకాని యీ శరీరమందులేక వున్నదానికి।వొక్కటైనావికారంలేదు। జన్మకర్మాలులేవుగనక అది సాందీపునికే యెరుక। తరువాత కృష్ణస్వామికేకాని మరి వొకరువున్నారనితోచదు।

౬౯ అదేలంటె జ్ఞానవైరాగ్యాలు భ్రాంతితోనెవున్నట్టుతోస్తుంది॥

౭౦ అహం బ్రహ్మాస్మిఅనే అనుభవము నిశ్చయమాయెను।

౭౧ బుద్ధిమంతులయినవారు అదే మూలమాయఅని యెరుగవలెను।

౭౨ బ్రహ్మభ్రాంతి యంతపర్యంతరమువుండునో అంతపరియంతరము మాయరహితముకాదు।

౭౩ దీనిమహిమ చెప్పశక్యముకాదు।

౭౪ లేనిదిఒక్కటి వున్నది సంఖ్యకురాదు। గనక ఆపరబ్రహ్మ వున్నట్టోతోచదు।

౭౫ గురువాక్యముచాత తొలుగును॥

౭౬ వున్నదానియందు యీగుర్తెరిగే చైతన్యములేక వుంన్నట్టువుండి।బ్రహ్మదిదేవతలువున్నారని తనవంటివారితో చెప్పుకుంచూ వుండును।

౭౭ గురువుగలిగితె శూర్యునియందు చీకటిలేనట్టే యెన్నటికి లేకపోవును। లేకనేవున్నట్టు వుండును।

౭౮ వున్నది పుట్టని చావనిదిగనక। వుత్పత్తికిమూలం। యెన్నడు లేదు।

౭౯ గురుకృపగలిగినచాక సృష్టిభ్రాంతితప్పదు।

౮౦ అషుతర్వాత నిర్ణయమే లేదు। రెండోది లేదుగనక। "బోధోహిభయహేతుః"। అనివున్నదిగనక "ద్వితీయాద్వైభయంభవత్" అని శృతి వున్నదిగనక అభేదమే భేదమని అనుకొండి।

౮౧ బ్రహ్మమేమాయ। అహంకారస్వరూపముగనుక అదిగాక జగద్వ్యలక్షణమైనసాక్షిణి మాయామయమే విశ్వం। బ్రహ్మమేజగత్తు। జగత్తేబ్రహ్మం।

౧౧౮ యీఅక్షరపరబ్రహ్మమును యీశరీరమందు లెకుండ యెవ్వరుచేతురో వారే సాందీపులు । యీశరీరమందు లేక అంతటయవ్వరు వున్నారో వారే అక్షరపరబ్రహ్మముకంటే అతీతులు ।

౧౧౯ వారికిపరబ్రహ్మము వున్నదనే భ్రాంతి యెన్నడులేదు ।

౧౨౦ యీశరీరమందు వున్నదిలెక వున్నారు గనక సార్వకాలంవొక్కతీరే పుట్టలేదు। చావలేదు । వొక్కటైనావికారంలేక సార్వకాలంవొక్కతీరుగానేవున్నారు ।

౧౨౧ అదియేలాగంటే। వున్నదిదేహాకారంయెన్నటికికాదు।గనకవున్నదివున్నటేవున్నది।

౧౨౨ యీశరీరంలేదుగనక ।యీశరీరమందు యెన్నడులేదు ।

౧౨౩ స్వతఃసిద్ధమైన పరిపూర్ణముయొదులో ప్రవేశిస్తుంది ।యెక్కడికిపోవును। మరల యెక్కడికివస్తుంది ।

౧౨౪ గురువాక్యంచాత యీశరీరమందువున్నదాన్ని సార్వకాలంలేకుండ చేశేది గనక వొక్కటైనా । భ్రాంతి లేకపాయ యింతకంటే అధికంలేదు ।

౧౨౫ యీ గుర్తెరిగే మూల మాయ యేలాగువున్నదంటే । సూర్యునియందు చీకటి వున్నదన్నట్టువుండి వుక్కుస్తంభాన్ని పురుగు తొలచినట్టు । తొలుస్తూ నిప్పుకు చెదలుతగిలినట్టు పట్టివున్నది ।

౧౨౬ యిటువంటిదానిని లేకుండాచేతామని ప్రయత్నమే వున్నదానికి విఘ్నం ।

౧౨౭ యేలాగైనాకాని గురువులేక నివారణము కాదు ।

౧౨౮ అందుకే శ్రీకృష్ణస్వామి సాందీపుని వద్దికిపోయితే దృష్టాంతరాలు చెప్పంగానే యీ శరీరమందు లేకసర్వత్రా మరల వున్నవాడైకట్టెల మోపులు మోశినాడు

౧౨౯ ఆలాగే బలరాముడు । కుచేలుడు వసిష్టాదులకంటేపెద్దలు । బ్రాహ్మలు గనక। సదాచార సంపన్నులు గనక । వారికి తల్లీదండ్రీలేక దేవతాభ్రాంతిలేక ।అగ్రి వర్ణ సంబంధములేక వున్నారు ।

౧౩౦ గనక కులవారిని దానిచాతనే వెర్రిచేశే । గురుకృపచాతగాని ఆవెర్రి తిరగదు

౧౩౧ కృష్ణస్వామివారిని వివరిస్తే స్వామిఅనుకున్నాడు గనక సాందీపునికంటేయెవ్వరు అధికులులెరు । స్వామి యేలాగు వున్నాడో । ఆలాగె కనుక్కున్నాడు । గనక తమకూ ఆలాగే వున్నారు । యిద్దరికి ప్రపంచంవున్నదని యెరుకలేదు । లేదని

మూలం లేదు ।

౧౦౧ గురుసామర్థ్యముచాత ఉన్నదానికి సామర్థ్యము లేదు । అదేలదిగనక । మూగ్గురికి మూలం లేదు ।

౧౦౨ యొకకే పరమేశ్వరుడు । యొకకేమహాతత్వం । దానికి మూలంశూన్యం । అవతారాలకు మూలంశూన్యం । యొకకే అవ్యాకృతము। అందుకేజ్ఞానసామర్థ్యం యొకకే ।

౧౦౩ యిచ్ఛాశక్తిక్రియాశక్తికద్దు ।

౧౦౪ ప్రపంచములో యొకకన్న అధికమైనది లేదు ।

౧౦౫ జ్ఞానానికేసకలసామర్థ్యాలుగలవు । దానిచాత నేవెర్రివాణ్ణిచేశే ।

౧౦౬ గురుకృపచాతగాని ఆవెర్రితిరగదు ।

౧౦౭ సాందీపునివంటి గురువుండావలె । కృష్ణస్వామివంటి శిష్యుడు దొరికితే ఆవెర్రితిరుగుతుంది ।

౧౦౮ యొకకే త్రిపుటిఅనె సాజ్ఞ ।

౧౦౯ సకల సంకల్పాలు యొకకే ।

౧౧౦ గురుకృపచాత మూలమాయ సార్వకాలం లెకపోవును ।

౧౧౧ యొకలోనే స్వప్నముకల్గుచును ।

౧౧౨ అవస్థలకు మూలంయొకకే ।

౧౧౩ సర్వంజ్ఞప్తిఅనేమాయ అసిదృఢము ।

౧౧౪ సూర్యునియందుచీకటిలెనట్టునిజమందువొక్కటిఅనేదిరెండుఅనేదియెన్నడులేదు।

౧౧౫ మరియేమిఉన్నదంటే అహంబ్రహ్మాస్మిఅనేమూలమాయ క్షేత్రజ్ఞ స్వరూపమనేమూలమాయ గనుక యిరువైఅయిదోతత్వమనేఆత్మ యీఆత్మనేపరబ్రహ్మస్వరూపము అన్నారు ।

౧౧౬ “ అయమాత్మాబ్రహ్మ ” అనేశృతి ఉన్నదిగనుక । “ పంచవిగంశఆత్మాభవతి” అనేశృతి వుండనేవున్నాది ।

౧౧౭ యిరువైఅయిదోవాడుజీవుడున్ను ।యీశ్వరుడే జీవుడు జీవుడనేక్షేత్రజ్ఞజీవాత్మ జీవాత్మేఅక్షరపరబ్రహ్మము ।

౧౪౭ యిది లేకుంటే నిరహంకారం।

౧౪౮ యీశరీరమందు వున్నది లేదు గనక దృష్టాంతం లేదు।

౧౪౯ వొక్కటిలేని వొక్కటి గనక।వున్నది యెరుగదు। అందుకే యెరుకతానుగాదు।

౧౫౦ ఆయెరుక సూర్యునియందు చీకటివున్నట్టు వున్నది। యెరుకే అంతఃకరణ।

౧౫౧ గనక అభేదజ్ఞానం లేనిదేశుద్ధం।

౧౫౨ యెరుకేలింగ శరీరం।

౧౫౩ యీదేహమువల్లను యెరుకపుట్టెను।

౧౫౪ "సత్వాత్సంజాయతేజ్ఞానం" అనివున్నది। గనక।

౧౫౫ గురుకృపచాత సూర్యునియందు చీకటిపోయినట్టు లేకపోవును।అష్టతరువాతవొక్కటైనావికారంలేకపోవును।

౧౫౬ అవస్థలకు మూలం యెన్నడూలేదు।

౧౫౭ గురువాక్యంచాత సర్వాన్ని తీసుకోపాయి।

౧౫౮ గనక। యెరుకే స్వస్వరూపానుసంధానం।అదే మహాకారణదేహం। సర్వాన్ని గుర్తెరిగేయెరుకేతుర్యావస్థ।

౧౫౯ నేను యెరుకగాను।

౧౬౦ వికారంలేని దేహమందు। లేనిది సర్వత్రావున్నది।

౧౬౧ వున్నదానికి అభిమానంలేదు। వున్నదానికి స్థానంలేదు। ప్రమాణములేదు।

౧౬౨ యీశరీరమందు వున్నదిలేదు గనక। గుణాలులేనిదివున్నది।

౧౬౩ యెరుకకంటే విశేషంలేదు।

౧౬౪ వొక్కటైనా వాసనలేనిది పరమానందం।

౧౬౫ గురువాక్యంచాత వాసనాక్షయము ఆయెను। గురువాక్యం అషువంటిది।

౧౬౬ వున్నదానికి వొక్కటైనాఅవస్థలేదు। సుఖదుఃఖరహితముఃఆయె। గనక।

౧౬౭ ప్రత్యగాత్మఅనే యెరుకే అభిమాని।

౧౬౮ మహామాయఅనే క్షేత్రజ్ఞస్వరూపము।సూర్యునియందు చీకటిలేనట్టు।

౧౬౯ యీశరీరమందు।ఆత్మజ్ఞానముయెన్నడులేదో।వున్నదానియందు। బ్రహ్మంఅనే మాటలేదు।

మెరుక లేదు । దాని స్పర్శ లేదు ।

౧౩౨ యీ శరీర మందువున్నది లేక వున్నారు గనక లేనిది లేక వున్నారు ।

౧౩౩ ఆలాగే యెవ్వరికిసూచనఅయితే వారల్లా అషువంటివారే ।

౧౩౪ భావాభావవివర్జితమనివున్నది । గనక । అందు కేయిరువై యారోవాడు యీలా
గువున్నాడో ఆలాగేవున్నాడు । సాక్షిణి మాయసార్వకాలం లేకవున్నవాడు ।

౧౩౫ వారికి యిరువై అయిదోవాడు । సూర్యునియందు చీకటిలేనట్టే సార్వకాలం లేక
వున్నారు । వారికివుక్కుస్తంభాన్నితొలిచేటందుకు పురుగుకు శఖ్యంకాదు । ఆ
లాగేయీమూలమాయకు వారిని చెలింపచేశేటందుకు శఖ్యంకాదు । నిప్పుకు
చెదలుబట్టేటందుకు యేలాగు శఖ్యంకాదో । ఆలాగేవారిని చెడగొట్టేటం
దుకుశఖ్యంకాదు ।

౧౩౬ వున్నదివున్నట్టేవున్నది గనక అది వ్యాపకంకాదు । వ్యాప్యంకాదు గనక అది
కారణముకాదు । కార్యముకాదు గనక యీశరీరమందు యెన్నటికిలేదు । ఆది
మధ్యాంతశూన్యం గనక నిజభక్తులకు బంధమోక్షరహితం చేసును ।

౧౩౭ నిజవస్తువు నిత్యనిర్గుణ నిరాకారం ।

౧౩౮ జ్ఞానంలేదు గనక వ్యవహారానికి మూలంలేకపాయను ।

౧౩౯ వ్యవహారములేనిది నిజస్వరూపం ।

౧౪౦ మునిగినవానిని తీసి బైట వెయ్యవలెను ।

౧౪౧ మేలుకొన్నవాడు నిద్రబోయినవానిని లేపవలెను ।

౧౪౨ గురువాక్యంచాతభ్రాంతిలేనివారికి । నిద్ర లేదు । జాగ్రత లేదు । స్వప్నంలేదు ।
బ్రహ్మానుభవంలేదు । సార్వకాలం వొక్కతీరే । కనక శరీరమందు వున్నదిలేకవు
న్నాది గనక సార్వకాలం పరిణామవికారంలేకవున్నాది ।

౧౪౩ వున్నది దేహాకారంయెన్నటికి కాదు ।

౧౪౪ యీశరీరమందు సూర్యునియందు చీకటిలేనట్టేజ్ఞానం యిందు లేదు అదిలేకుంటే
నే శుద్ధసంజ్ఞ ।

౧౪౫ మహా అద్వైతమే శుద్ధంఅనిపించుకుంచుంది ।

౧౪౬ యీగుర్తెరిగే చైతన్యమే హంకారం ।

---

౧౯౧ యీగుర్తెరిగే చైతన్యముకు మాయ జ్ఞానమని వున్నది।

౧౯౨ యీగుర్తెరిగే శరీరముకంటె। మునుపే నిజస్వరూపం తానేతానై స్వతఃసిద్ధమై వున్నది।

౧౯౩ ముఖ్య అరుంధతివంటినిరాలంబం। స్థూలఅరుంధతితోటేప్ప యోజనంవాడిశెను

౧౯౪ యీశరీరమందు వున్నది గుర్తెరిగే చైతన్యంవిసర్జిస్తే నిరాలంబమే స్వతఃసిద్ధం।

౧౯౫ సాక్షిత్వం నిషిద్ధమని గుర్తెరిగేదిస్థూల అరుంధతివంటిది గనక దానికి ప్రయోజనముతీరెను ।

౧౯౬ ముఖ్యఅరుంధతి దొరికె గనక। యిది జ్ఞాపకంవస్తే అదేచైతన్యం।

౧౯౭ సకలవాసనలు యెరుకకే।

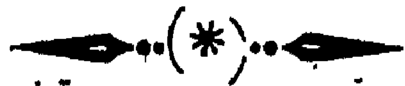
౧౯౮ అందుకే యీగుర్తెరిగే చైతన్యంఅనే పరబ్రహ్మం నీవుకావు।

౧౯౯ అదిలేకుంటేయేభాగు వున్నదో అదే నిజస్వరూపం అనేఅచలము అదిశుద్ధమనికీర్తి। వాక్కునైనా బాధలేదు। గనక।

౨౦౦ శుద్ధం గుర్తెరిగే చైతన్యమని నమ్మకుమా। యిదిమహా రహస్యం। యింతకంటే అధికంలేదు।

ఇతి॥ శ్రీమద్గురు శివరామదీక్షిత ప్రభావే వేదాంతవిచారణే

సాందీపవాక్య ప్రకరణం సంపూర్ణం.

* కందార్థము *

౫ * యెరుకనుకలలోపలనే *నరుదెంచితిమీరలట్లయరుదెంచితిరీ*యెరుకజననేను మీరలు * యెరుకతోజనువారమనుచు *యెరిగేటికొరకూ *గ్రంథముజేస్తి నెరిగియీవరకూ * గురుబోధించనుమేల్కొ * నరులారచేకొంటెయెరుకానెకలజోలినెరిగున్నని ల్వదం * చెరిగేటికొరకూ * గ్రంథముజేస్తి * నెరిగియీవరకూ ॥

కం॥ యీకలకందములనువిను * లోకలనరులారమీకి వొప్పిదమైనన్ *
నేకలగనుకరచించితి*మూకలమోక్షమునుజంద నగునివివినిన్ ॥౧॥

కం॥ లేనినీరాకడేస్వ * ప్రానందమునీకు గురుడుపరిపూర్ణబున్ *
పూని తెలిపిమేల్కొల్పిన * నేననకను నీవుబోవ నీమేల్కొదిరా ॥౧౩౯॥

౧౨౦ మొదక మెప్పుడు లేకపోయితే। అప్పుడే నామరూపం లేకపోవును।

౧౨౧ మొదక లేకుంటే జ్ఞానం లేదు గనక। సర్వజ్ఞత్వం లేదు। కించజ్ఞత్వం లేదు।

౧౨౨ జ్ఞానమెన్న డూ లేదు గనక। యేదివున్నదో అదేశుద్ధం। దానికి మొదలు కొన లేదు గనక అదేఅది। నామము లేదు రూపము లేదు।

౧౨౩ యీశరీరమందు వున్నది లేకవున్నది గనక। సార్వకాలం అదేవున్నది। మాట్లాడదు। చూడదు। త్రిపుటి యేలాగు వుండీని। వినుటన్నది సంభవించదు।

౧౨౪ అందుకే యీశరీరమందు వున్నది యెన్నడూ లేదు।

౧౨౫ వున్నదానికి అర్ధమాత్ర సౌజ్ఞ।

౧౨౬ వున్నది కారణంగాదు గనక కార్యాలకు మూలం యెన్నడూ లేదు గనక।

౧౨౭ మొదకతోటే నాదంపాయను। చిత్తే నాదం। చిత్తే కళ। చిత్తే బిందువు।

౧౨౮ వాక్కట్టి లేకుంటే అనేకాలు యెన్నడూ లేవు।

౧౨౯ యీశరీరమందు వున్నది లేకవుండుటమే శుద్ధ ప్రసాదము।

౧౩౦ యెంగిలిఅన్నం యెన్నటికీ కాదు।

౧౩౧ వున్నది యెన్నడు తినదు। గనక।

౧౩౨ వాక్కట్టి లేకుంటే అనేకాలకు మూలం యెన్నడు లేదు।

౧౩౩ బింబము లేదు గనక ప్రతిబింబం యెన్నడు లేదు।

౧౩౪ యీశరీరమందు వున్నది లేకవున్నది గనక। వ్యవహారం కించత్తు సంభవించదు

౧౩౫ నిరాకార నిరాభాసమైన దానికి యేలాగు చెప్పను। శఖ్యం లేదు గనక। యేమి చెప్పగూడదు। సాధనము లేదు।

౧౩౬ భ్రమకు మూలం అహం బ్రహ్మాస్మి అనే జ్ఞప్తి రూపము। గనక।

౧౩౭ యెన్ని చెప్పిన గురుసాంప్రదాయం లేక వున్నట్టు పడదు।

౧౩౮ వున్నదానియందు సూర్యునియందు చీకటి లేనట్టే। పరబ్రహ్మస్వరూపం యెన్నడు లేదు

౧౩౯ వున్నదానికి వికారాలు లేవు గనక। పరబ్రహ్మస్వరూపం వంటిది యెన్నటికీ కాదు।

౧౪౦ భ్రాంతికి మూలం అదే గనక। గుణత్రయానకు మూలమెన్నడు లేదు।

యమనియమాసన ప్రాణాయామ ప్రత్యాహార ధ్యానధారణ సమాధ్యష్టాంగ యోగ । మంత్రి లయ హట రాజయోగ । నిష్ఠాగరిష్ఠాత్మ ధ్యాన రాధాయంత్రి షణ్ముఖీ శాంభవీ ఖేచరీ ముద్రాభ్యాస । ఆధార స్వాధిష్టాన మణిపూరకానాహత విశుద్ధాజ్ఞేయ సహస్రారచక్ర పరిశోధకం ఆత్మబోధకం ॥3॥

ఆకాశ వాయు రగ్ని జల పృథ్వీ । శబ్ద స్పర్శ రూప రస గంధ శ్రోత్ర త్వక్చక్షు జిహ్వాఘ్రాణ । వాక్పాణి పాద పాయూపస్థ । వచన దాన గమన విసర్గానంద । మనో బుద్ధి చిత్తాహంకార । ప్రాణాపాన వ్యానోదాన సమానాన్నమయ ప్రాణమయ మనోమయ విజ్ఞానమయానంద మయ పంచకోశ । విశేష విమర్శ సచ్చిదానందం । నందితమునిబృందం॥ర

స్థూల సూక్ష్మ కారణ మహాకారణ । విశ్వతైజస ప్రాజ్ఞ ప్రత్యగాత్మ । సత్వ రజ స్తమశ్శుద్ధ సాత్వీక । జాగ్ర త్స్వప్న సుషుప్తి తుర్యావస్థాకారోకార మకార ఓంకార మాతృకా చతుష్టయ విచారణీయ్యం । తను చతుష్టయాతిశయం ॥౫॥

ఈశ్వర తనుచతుష్టయ । విరాట్ హిరణ్యగర్భ అవ్యాకృత ఈశ్వర । సద్యోజాత వామదేవ అఘోర తత్పురుష ఈశాన పంచబ్రహ్మ । శరీర నివృత్తి ప్రతిష్ఠా విద్యా శాంతి శాంత్యాతీత పంచవిషయ । క్రియాశక్తి జ్ఞానశక్తి ఇచ్ఛాశక్తి ఆదిశక్తి పరాశక్తి పంచకళా । బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర ఈశ్వర సదాశివ పంచకర్తోత్పత్తి । స్థితి ప్రళయ సర్వసాక్షి । సూర్య చంద్రాగ్ని బ్రహ్మనందాతిశయస్థాన । సర్వ కర్తృత్వ సర్వపాలకత్వ సర్వ సంహారకత్వ సర్వ నియంతృత్వ సర్వభోక్తృత్వ సర్వేశ్వరత్వాది షడ్గుణైశ్వర్య భోగానుభవం । మహానుభావం॥౬॥

ఇడా పింగళా సుషుమ్నాంతర్గత । బాధత్రియ । రేచక పూరక కుంభక । మూలాంధర జాలాంధర వోడ్యాణ బంధవిమోచన । శ్రవణ మనన నిధిధ్యాస।వర్ణాశ్రమ కుల గోత్ర నామ రూప షడ్భ్రమ । క్షుత్పిపాస జరామరణ సుఖ దుఃఖ షడూర్మిరహితం । ముక్తికాంతసహితం ॥౭॥

౬ * శ్రీ మించునచలబోధను * యేమహనీయ్యుండు జేసి * యుగజ
భూమిన్ సుజనులకొరకా * రామునుగంన్వయజశివ * రామాదీక్షితులన్
ప్పారావ్ *గుణతతులన్ *ప్రేమాత్తో బాగడీనే భూమీనిజరు పరశు *
రామస్వామికి మొక్కి-శివరామాదీక్షితులన్ *తలచియప్పారావ్ -గుణాతత

కం॥ కేరుచు మిమువినుమనినే * సారెకుమీచుట్టుదిరిగి సన్నుతి జేశే *
ఘోరపుబోధకుమూలం * బై రెవ్వరో వార్నిదలచి వరుసనుతింతున్

కం॥ యీక్షితి శివరామాహ్వాయ * దీక్షితులకు బోధ జేశి దిద్దినసామ్రా
దక్షుని శ్రీధరమూర్తిని * నిత్యముగాదలంచి సేవినుతింతున్ ॥౧౭॥

కం॥ దక్షిణామూర్తియనదగు * నీక్షితి శివరామనామ దీక్షితులనుచున్
వీక్షింత్తురాస్యులతనిక * పేక్షనుదండములుబెట్టి ప్రేమనుతింతున్ ॥౧

కం॥ ఆదీక్షితులకృపకుదా * పాదైయ్యప్పయ్యమంత్రి పతియించెనుయీ
మేదినితద్బోధనతని * పాదములకునతులొనర్చి ప్రార్థింతుమదిన్ ॥౧

కం॥ నుతి జేశెదనప్పయ్యన్ * గతికైకొల్చితదుబోధగ నెనో నేనా *
ప్రీతి లేనిపరశురామ * క్షితిసురవంశ మణియైన సీతాపతికిన్ ॥౧౮॥

కం॥ బుచ్చి వెంకమ్మతల్లిని * చెచ్చెరపెండ్ల్యాడి కాశిశేతువదాకన్ *
విచ్చలవిడియోగజల్లైను * సచ్చరితుల కచలబోధసాకల్యముగాన్ ॥౧

* శ్రీశివరామదీక్షితచూర్ణిక *

శ్రీమద్గురు కరుణాకటాక్ష వీక్షణవిచక్షణ సంపూర్ణ। ఋగ్యజుస ణతర్క వ్యాకరణ మీమాంస భాట్టప్రకార। వేదవేదాంత శాస్త్రాగమ పురాణేతిహాస పరిశీలనం। శిష్యజనపరిపాలనం ॥ ౧ ॥

నిత్యానిత్యవస్తు వివేక। ఇహాముత్రార్థ ఫలభోగవిరాగ। శమ తితీక్షా శ్రద్ధా పరతి। ముముక్షుత్వ। స్వస్తికారోహణస్పర్శ త్రివిధదీక్షా జన వశీకరం ॥౨॥

నరసింహ్వాదాసుయను పేరుచే ప్రసిద్ధిజెంది కంబాలూరి అప్పారావు సద్గురు కరుణాకటాక్షముచే బ్రహ్మవిద్యయగు వేదాంత సారసంగ్రహమును చక్కగా గ్రహించి నూటయెనిమిది పద్యములుజెప్పి మీకు యర్పించినాను మనోహరమైనగుణములతో ప్రకాశించుచు భద్రాచలముననుండు శ్రీరామా పరశురామ నరసింహదాసుని రక్షించు నామముగలవాడా.

* నాదనామక్రియ-చాపుతాళము. *

॥పల్లవి॥

అదుగోచూడండీ । గురుపద । మిదుగో తెలియండీ ॥

॥అనుపల్లవి॥

అదుగోచూడండదరకబె దరక । కదలక మెదలక వదలకయున్నది॥ అదు॥ ౧॥

చరణము

వట్టిమాటగాదుదానిపట్టబో తెరాదు ।దిట్టముగాదానిగుట్టుదెలిసి తెబట్టబయలునై గట్టిగ నున్నది ॥అదుగో॥౨॥ మత్తులైనవారు దాని మర్మమెరుగలేరు । ఉత్తదిజగమని చిత్తము నిలిపితె సత్తుచిత్తుగాక సమరసమైనది ॥అదుగో॥3॥ నలుపు యెరుపుగాక దూసరి తెలుపు మెరుపులేక మెలకువతో దాని కీలుదెలసితె । వెలుపలలోపల యేకమైయున్నది। అదుగో॥౪॥గొప్పకొంచెమనక కనురెప్పపాటులోగా అప్పుశుగునిపది నెప్పుడుతలచితె తప్పకయెందునుయొప్పుగ నున్నది॥ ॥అదుగో ॥౫॥

* పరశురామసీతారామశతకము. *

కం॥ శ్రీరామషడక్షరిజప * తారకసాంఖ్యామనస్క-*తత్వములోన్
సారముగనివైకుంఠము * చేరితివోపరశురామ*సీతారామ ॥౧॥

కం॥ ॥అష్టాంగయోగములుబహు * నిష్టతొసాధించినావు* నిర్మలమతిచే
స్పష్టముగరాజయోగి * ప్రేష్ఠుడవౌపరశురామ*సీతారామ ॥౨॥

కం॥ బాలులకునువృద్ధులకును * స్త్రీలకునుపదేశమిచ్చి*చైతన్యములన్
చాలుగమోక్షముజేస్తివి * శీలముగలపరశురామ * సీతారామా ॥3॥

కం॥ భావించితిపదపద్మము * గావించితిపూజభజన * గానముచాతన్
రావించితిచిసత్కృపనిను * సేవించితి పరశురామ *సీతారామా ॥౪॥

తత్త్వమస్యాది మహా వాక్యార్థ లక్ష్యార్థ బ్రహ్మైక్యాను సంధాన నాదు బిందుకళాతీత అద్వయ అవాచ్య అచింత్య అవ్యయ నిత్య శుద్ధ బుద్ధప్రజ్ఞాన ఘననిర్వి కల్ప నిర్వచన నిర్వికార నిరాకార నిశ్శబ్ద నిరతిశయ నిరుపమాన నిర్మల నిర్గుణ నిరవ యవ నిరంధ్ర నిర్విశేష నిరుపద్రవ నిషిద్ధ నిష్కర్మ నిష్కళంక నిష్ప్రపంచ నిరంజన నిరాభాస సర్వవికారశూన్య సహజామనస్క రాజయోగ సమాధ్యాధ్యక్షం । శ్రీశివ రామదీక్షం ॥౮॥

తచ్చరణ సరసీరుహయుగళ సంజనిత మకరంద బిందు సందోహ స్వాద మత్త భృంగాయమాన। శ్రీమత్కంబాలూరి అప్పబ్రహ్మ ప్రియశిష్యరత్న । పరశురామాన్వ యాంబోధి శరద్రాకాపూర్ణ సుధాకర శ్రీమత్కౌండిన్యమాని గోత్రోద్భవ కోటేశ్వర నామధేయ ।తత్పత్ని సుబ్బమాంబాగర్భసంజాత।వేంకటనారసింహ్వదాసోహం । సం తతంభజామి ॥౯॥

ఇతి॥ శ్రీమత్పరశురామ నరసింహ్వదాసకృత
శ్రీశివరామదీక్షితచూర్ణిక
సంపూర్ణం.

* భద్రాద్రిరామశతకము. ౧౦౬॥ *

సీ॥ శ్రీకరలోకప్రసిద్ధుడైపరశురా । మాన్వయాంబోధి హిమాంశుడైన।
కూలంకషజ్ఞాన కోటేశ్వరునకుశ్రీ । సుబ్బమాంబకునేను సుతుడనయ్యు।
నరసింహ్వదాసుండనని పేరువిలసిల్లి । యమలకంబాలూరియప్పగురుని ।
కరుణాకటాక్షంబుగలిగి వేదాంతార్థ । సారము లెస్సగాసంగ్రహించి ।
గీ॥ భరితముగ నూటయెనిమిదిపద్యములును । ప్రేమ కోజెప్పిమీకుయర్పించినాను
రమ్యగుణధామ భద్రాద్రిరామపరశు।రామనరసింహ్వదాససంరక్షితాంహ్వా॥

* భావార్థము *

ఈజగతిలో ప్రఖ్యాతిజెందిన పరశురామవంశమనే సముద్రమునకు చంద్రుడును పరిపూర్ణజ్ఞాన స్వరూపుడును అయిన కోటేశ్వరునకు సుబ్బమాంబకుపుత్రుడనై

కం॥ ఉన్మీలితాక్షదృష్టిని * తన్మయమునబొందిమరచి*తానేతానై
జన్మమురణముబాసిన * చిన్మయుడవు పరశురామ * సీతారామా॥౧౮॥

కం॥ అంతర్లక్ష్యముజెప్పిన * అంతర్బహియందుసొంపి * యాత్మనుగనితా
స్వాంతముగలసినవారికి * చింతేలనుపరశురామ * సీతారామా ॥౧౯॥

కం॥ నాసికిమీదనునిలచిన * నాసికకొతికినిమీద*నాపాపాపో
జ్యోతినిగలసిననిర్మల * చేతనుడవుపరశురామ * సీతారామా॥౨౦॥

కం॥ దాడనశాయకశిష్యుల * బాధముమోక్షములెంచి * బాపితివాప
ద్బాంధవుడవుదీనదయా * సింధుండవు పరశురామ*సీతారామా॥౨౧॥

కం॥ కామక్రోధములోభము*వ్యామోహముమదములాది*వ్యాపారములం
పామరమువిడిచిమోక్ష*క్షేమముగలపరశురామ*సీతారామా॥౨౨॥

కం॥ మతములుగలవెన్నైనను*మతభేదముగానబోక*మతమిడుచుటసం
మతమనిచెప్పినవచనము*శృతివచనముపరశురామ*సీతారామా ॥ ౨3॥

కం॥ సమరసభావముకొరకై*శమదమముతితిక్షశాంతి*శ్రద్ధోపరతుల్
విమలముగగలిగియుంటివి *స్థిమితమునరపరశురామ*సీతారామా॥ ౨౪॥

కం॥ అరణిగయాత్మనుత్తర*యరణిగప్రణవంబుచేసి*యాధ్యానముచే
దరచగబ్రహ్మాంబైతివి*స్థిరముగవరపరశురామ*సీతారామా॥ ౨౫॥

కం॥ గురుడవుబ్రహ్మవువిష్ణువు*హరుడవుపరమస్వరాట్టుడౌ*యవ్యయుడౌ
పరుడవుమూలవిరాట్టువు*స్థిరుడవు వరపరశురామ*సీతారామా॥ ౨౬॥

కం॥ నిరుపమనిర్మల నిర్గుణ*నిరుపద్రవనిష్కళంక*నిష్కల్మషవై
పరతత్వమూలమైతివి*స్థిరముగవరపరశురామ*సీతారామా॥ ౨౭॥

కం॥ నిరతంబాత్మసమాధిని*పరమానందంబుజెంది*ప్రకృతికిపరమై
చరియించకచటనిలచిన*స్థిరమానసపరశురామ*సీతారామా॥౨౮॥

కం॥ వృద్ధాచారముగైకొని*శ్రద్ధాభక్తియునుగల్గి*శాంతత్వమునన్
బుద్ధిస్థిరముగజేస్తివి*సిద్ధంబుగ పరశురామ*సీతారామా॥ ౨౯॥

కం॥ భూతలమున నజ్ఞానులు*ఖ్యాతిగజన్మాంతరముల*గనజేసినయా
పాతకవార్ధికితత్వము*శేతువగదపరశురామ*సీతారామా॥30॥

క॥ పరసతులుమాతృపగిదిని * పరధనములు పెంచుపగిది * భావములోనన్
గురువాక్యపదవినుంటిపి * స్థిరముగవరపరశురామ * సీతారామా॥ ౫॥

క॥ భాషించినపలుపాపంగక * దూషించినరోషపడక * దుర్మార్గులతో
భాషింపకలోకమూఢులకు * శేషించినపరశురామ * సీతారామా ॥౬॥

క॥ తృంపితివిషయసంఘము * దంపితివిభూతచయము * తత్త్వంబునకున్
కంపితిమాయాపటమును * చింపితివో పరశురామ * సీతారామా॥ ౭॥

క॥ నరుడవుగాపీజగముల * గురుడవుసద్భక్తజనుల * కోర్కెలుదీర్పన్
పరుడవుఅవ్యయమునకును * స్థిరుడవువరపరశురామ * సీతారామా ॥౮॥

క॥ నరులకుమోక్షంబిచ్చుట * ధరయందునసీనెకాని * దైవమువేరే
యొరుగరుశిష్యజనంబులు * స్థిరముగవరపరశురామ * సీతారామా॥౯॥

క రవిచంద్రవహ్నిమండలి * వివరుడవైనిలచి జలద * విద్యుల్లేఖా
రవమ్మునవెలుగుచునుండె * శివుడవుగద పరశురామ * సీతారామా॥౧౦॥

క॥ నీవారశూకశిఖరము * భావించినసూక్ష్మమధ్య * పరమాత్మైక్యం
జీవుని జేశినవారలు * శేవింతురుపరశురామ * సీతారామా॥౧౧॥

క॥ నల్లనియెర్రనిపచ్చని * తెల్లనిరూపములయున్న * తేజోరూపం
బెల్లనగాంచినతత్త్వము * చెల్లునునరపరశురామ * సీతారామా॥౧౨॥

క॥ సుద్దినమాత్మనుచేశిప్ర * సిద్ధుడవైవామదేవ * శివయోగులుసం
సిద్ధులుసునసారములలో * సిద్ధుడవోపరశురామ * సీతారామా॥౧౩॥

క॥ కన్నులు చాలునుమూశిన * పన్నుగవినబడుచునున్న * ప్రణవములోనన్
వెన్నెలబయలునుగనుపడు * చిన్నెలుగద పరశురామ * సీతారామా॥౧౪॥

క॥ సంతతము బ్రహ్మబోధయు * మంతనమునవాటమూల * మాయనువిడిచీ
చెంతను జేరినజనులకు * చింతేలనుపరశురామ * సీతారామా॥౧౫॥

క॥ ముద్రలలోపలశాంభవి * ముద్రనునాసాగ్రమందు * మోదముతోడన్
భద్రముగజూచుపురుషుడు * చిద్రూపుడు పరశురామ * సీతారామా॥౧౬॥

క॥ గురుకరుణచాత్మదరచగ * సరసంబుగరాజయోగ * సాంఖ్యంబునకున్
యిరువదియారోతత్త్వము * స్థిమయనుపరశురామ * సీతారామా॥౧౭॥

సీతారామాంజనేయసంవాదము.

కం॥ ఆరయమద్బాల్యంబున*గారవమునచిత్తశుద్ధి*కరముగనాకున్
తారకయోగము దెలిపిన * నారాయణ గురువులన్ను*మనంబునగొల్తున్ ॥

తా॥ నిత్యానిత్యవస్తువులను విచారించుటకును, బాల్యదశయందే మనస్సును పరిశుద్ధమగుటకును, అతిప్రీతితో బ్రహ్మప్రాపకమైన తారకయోగమును నాకుపదేశించిన నారాయణగురువులను మనస్సునందు సేవించుచున్నానని తాత్పర్యము.

సీ॥ ఘనపాపమునుమాపదనుతాపమునుబాప*దనరూపమునుజూపదనరువాని
దనుకాయమునుద్రోయ బెనుమాయనాగిమాయ|ముగజేయగుటిజాయదగినవాని
మునుకారణశరీర మునుజీటనవికార*వరకారణము జేర బరగువాని
దనయందుజగమందుదాబొందుగానొంద*చెలువొందువిందుగా దెలియువాని|

తే॥ నిగమునిగదితసుగుణములగణితముగ*మిగులనిగుడగసగుణుడైయగుణుడగుచు|
బగలురేయనకొకరీతి నెగడువాని*శ్రీమహాదేవగురుని భజింతునెపుడు ॥

తా॥ బ్రహ్మహత్య సురాపానము బంగారుదొంగిలించుట మొదలైన మహాపాపములను నశింపచేయువాడును, స్థూలదేహసంబంధములైన ఆధ్యాత్మికము ఆధిభౌతికము ఆధిదైవికము లనుతాపములను పోగొట్టువాడును, శిష్యులకుసచ్చిదానందనిత్యనిర్మలత్వమనెడుపంచలక్షణములుగల పరబ్రహ్మస్వరూపమును తెలిసికొనదగినఅపరోక్షజ్ఞానమునుకలుగ జేసిఆపరబ్రహ్మమైనతన్ను సందర్శింపచేయువాడును సూక్ష్మశరీరధర్మములైన ఆకలిదప్పి మొదలగునవి లేనివాడును పదునాలుగులోకములను సంసారభ్రమలోచిక్కించిచిక్కులుపెట్టెడుమహామాయనుమాయముగచేయువాడును అనృతమును జడమునుదుఃఖమును లేనిపరబ్రహ్మనిష్ఠకలవాడును కారణశరీరధర్మములైన అజ్ఞానము బడలిక నిద్రశ్రమ దుఃఖము మొదలగునవి లేనివాడును జననమరణాదివికారములు లేనిదైలోకములనుపుట్టింప పెంప చంప కారణమైన పరబ్రహ్మస్వరూపమైనవాడును, తన తెలివియందేసమస్తముకలుగుచున్నది గనుకలోకములుతనకంటె వేఱుగాలేవనెడు దివ్యజ్ఞానముగలవాడును వేదములలో చెప్పబడినసర్వజ్ఞత్వముసర్వేశ్వర

* తత్వం *

రాగం కళ్యాణి-ఆటచాపు తాళం

పల్లవి

మొగజల్లినారే । గురుమంత్రముల । మొగజల్లినారె ॥

అనుపల్లవి

సొగునజేసివారు సుగుణబృందములాకు । పగలురాత్రులుగాని । పరవస్తువనుబోధ॥ నెగ॥

చరణములు

శివరామదీక్షితులు ప్రవిమాలమైనట్టి । నవనీలా నచలాభావంబీదే కనుమాని ॥ మొ॥౨॥

చింతాలబాసి నిశ్చింతాత్మగురుభక్తి । సంతాతమునుగల్గి । చంతజేరినవారి॥ కె ॥౩॥

క్షరమక్షరములాను పరికించిజ్యోతిని । సరగునగన్నట్టి పరమాపావనులాకు ॥ నెగ॥౪॥

ధరంగాభాగవతులనరకృష్ణగురుయోగి। మురయూచులక్ష్మణదాసగనుమనిద్వాద॥ శెగ

జ్ఞానాంజనేయము

॥ఉ॥ శ్రీమదఖండతేజమగు చిన్మయమూర్తివిశేషదాయికిన్ ।
కోమలనీలవర్ణనకు కూరిమిసద్గురురామచంద్రుకున్ ।
సోమదినేశవంశ్యులను సుస్థితివెల్గెటిపాపరేణికిన్ ।
నామదిలోను మ్రొక్కి కృతినాథునిగాగై కొందువేడ్కతోన్ ॥

మ॥ శివుడున్ విష్ణువు బ్రహ్మయంచుజగతిన్ జెచింపుచుంనుండగా ।
శివుడున్ విష్ణువు బ్రహ్మలేకయవలన్ చెన్నొందు నొక్కండునై ।
సవిశేషస్తితినుండునట్టిపరమున్ సేవించి యీకావ్యమున్ ।
భువినాచంద్రకతారకంబుగనునే బొల్పొందగాబల్కెడిన్ ॥

మ॥ రక్తశ్వేతము కృష్ణనీలముమహా రమ్యంబుగా పీతమున్ ।
యుక్తంబన్నియునొక్కటాచుగలయన్ యేపారగాతీతమై ।
వ్యక్తంబై పరమైవెలుంగునవలన్ యేరూపమున్ లేకయున్ ।
శక్తీసహితముగాగనుండుగురునిన్ సేవింతునైక్యార్థనై ॥

గీ॥ వెలయదుర్గలక్ష్మివాణినామంబుల । లోకమందుపూజ లొందుచుండు ।
నట్టిమువ్వురకును నవ్వలపరమైన । శక్తిదలతుకాలతుచిత్తమందు ॥

సీ॥ అఖిలభూతంబుల నాడించుమాయను * సొంపుగా నెవ్వఁడా డింపుచుండు ।
గురుజనంబుల కెల్ల గురువులైతగుహారి*హారుల కెవ్వఁడుగురు వగుచునుండు ।
వివిధలోకంబుల వెలిగించివెలుగుల*మించియెవ్వఁడు వెలిఁగించుచుండు ।
ప్రభువులకెల్లను త్రిభువైన బ్రహ్మకు*బ్రభుఁడై చు నెవ్వఁడు పరగుచుండు ।

తే॥ సగుణనిర్గుణ రూపుఁడై నెగడుచుండు*నమ్మహాదేవగురువరు నభినుతింప ।
సకలనిగమాగమాంతశాస్త్రంబులోపల నగమముబోంట్లకునుతింపనలవియగునె॥

తా॥ బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రుఁడు మహేశ్వరుఁడు సదాశివుఁడు విరాట్పురుషుఁడు మొదలైనసమస్తజీవకోట్లనుశరీరేంద్రియాదులే ఆత్మయనెడుభ్రమలోఁ చిక్కించిభ్రమింపఁజేయు మూలప్రకృతిచిక్కులలోఁ తానుచిక్కక ఆమూలప్రకృతి వేడుకతో సొగసుగ ఆడించుచుండెడువాఁడును, లోకగురువులైన బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రాదులకు జనకుండై యుండువాఁడును, బ్రహ్మ విష్ణు రుద్ర మహేశ్వర సదాశివ విరాట్పురుషాండములలోఁగల పదునాలుగులోకములను ప్రకాశింపఁజేయు సూర్యచంద్రాగ్నులను ప్రకాశింపఁజేయువాఁడును, దేవేంద్రుఁడు మొదలైన దిక్పాలకులకు ప్రభువైనబ్రహ్మకు ప్రభువైనవాఁడును, శాంతము శమము దమము మొదలైన అనంతకల్యాణ గుణములుగలవియును సగుణోపాసకులకు తగినవియును సకలోపని షత్స్వరూపములైనవియును ఐన బ్రహ్మ విష్ణు రుద్రసూర్య శ్రీరామకృష్ణనృసింహాది రూపములును సచ్చిదానంద నిత్యనిర్మలాది స్వరూపలక్షణములును గలదియును వేదాంతములచేత తెలియఁదగినదియును ఐన పరబ్రహ్మ స్వరూపముగలవాఁడై ప్రకాశించుచుండెడు ఆమహాదేవాచార్యుని ఋగ్యజుస్సామాధర్వములనెడు వేదములను వేదాంతములైన ఉపనిషత్తులును, కామికము మొదలైన ఇరువదియెనిమిది ఆగమములును ఆగమాంతములైన చర్యా క్రియా యోగ జ్ఞాన పాదములనెడు నాల్గింటియందు చెప్పంబడిన షడధ్వములతో గూడిన కర్మసాదాఖ్య కర్తృసాదాఖ్య అమూర్తిసాదాఖ్య మూర్తిసాదాఖ్య శివసాదాఖ్య మహాసాదాఖ్యలును అద్వైతబ్రహ్మసిద్ధి గౌడబ్రహ్మనందీయము గీతాభాష్యము ఉపనిషద్భాష్యము వేదభాష్యము మొదలైనశాస్త్రములును పొగడుటకుశక్తిలేని వగుచుండగామావంటివారికిపొగడతరమాఅనితాత్పర్యము.

త్వము సర్వాంతర్యామిత్వము సర్వభోక్తృత్వము సర్వస్వతంత్రత్వము సర్వస్రష్టృత్వము సర్వపాలకత్వము, సర్వసంహారకత్వము మొదలైన మంచిగుణములు కలవాడును పూజించుటకును ధ్యానించుటకును తగిన అప్రాకృతదివ్యమంగళ విగ్రహములు గల బ్రహ్మవిష్ణు రుద్రమహేశ్వర సదాశివుల నెడు పంచకర్తృరూపుడైనవాడును వాక్కుచేత ఇట్టిదని చెప్పుటకును మనస్సుచేత ఇట్టిదని యూహించుటకును శక్యముగాని పరబ్రహ్మ స్వరూపమైనవాడును కాలనిర్ణయము లేక యెప్పుడును స్వయముగ ప్రకాశించువాడును అయిన మహాదేవాచార్యులను ఈ గ్రంథమును నిర్విఘ్నముగ ముగియుటకు ధ్యానించుచున్నానని తాత్పర్యము.

సీ॥ తనదువైరాగ్యంబు గనుగొని సిగ్గుచే* సనకాదిమునులు లజ్జనొందగ ।
తనదుసద్భక్తిచే దగగట్టువడియుంట* శ్రీకృష్ణుడాత్మీయసేవ జేయ ।
దనదువిజ్ఞాన తీర్థమునందు మునుంగుచు* గంగాదినదులెల్ల గంతులిడగ ।
దనదుపూర్ణాత్మ సంతతసమాధిని జూచి* ప్రహ్లాదుడాశ్చర్యపరత నొంద ।

తే॥ స్వకృతగీతాదిశాస్త్రభాష్యంబులెల్ల* వేదతుల్యంబులై ధాత్రి వెలయుచుండ
వామదేవశుకార్జున వ్యాసభీష్మ* సదృశుడేకోజనార్ధన స్వామి వెలసె ॥

తా॥ వామదేవమహర్షి శుకయోగి అర్జునుడు శ్రీవేదవ్యాసులు భీష్మాచార్యులు మొదలగువారితో సాటియైన ఏకోజనార్దన గురుస్వామి తన ఇహపరలోకభోగవిరక్తిని చూచి సిగ్గుపడి సనకుడు సనందనుడు సనత్కుమారుడు సనత్సుజాతుడు నారదుడు మొదలగువారు బ్రహ్మవెనుక దాగగాను, శ్రీకృష్ణమూర్తి భక్తియనెడు త్రాళ్లచేత కట్టుబడి తనకు శుశ్రూష చేయగాను గంగా కావేరి మొదలైన మహానదులు తనవిజ్ఞానమనెడు పుణ్యతీర్థమందు స్నానముచేసి పరిశుద్ధిజెంది మహానందముతో గంతులు వేయగాను ప్రహ్లాదుండు తననిర్వికల్ప నిష్ఠనుజూచి ఆశ్చర్యపడగాను, తనచేత రచియింపబడిన స్మృతులును శృతులును సూత్రములును శాస్త్రములును భాష్యములును వేదములతో సమానములై లోకములలో ప్రసిద్ధిజెందుచుండగా, ప్రకాశించెనని తాత్పర్యము.

కం॥ బుద్ధిగతత్వమసీయని*వృద్ధులు జెప్పుదురు సామ*వేదమునందున్
శ్రద్ధగత్వంపద మైతివి*సిద్ధంబుగ పరశురామ*సీతారామా॥ ౩౯॥

కం॥ ప్రియముగ శృతివాక్యంబుల*అయమాత్మా బ్రహ్మమనుచు*ఆర్యులుబలుకన్
స్వయమే బ్రహ్మంబాయను*శ్రియముగ వరపరశురామ*సీతారామా॥ ౪౦॥

కం॥ గురువాక్యంబులునాలుగు*దరచగ వాచ్యార్థలక్ష్య*తాత్పర్యములన్
యెరిగినయెరుకే బ్రహ్మము*స్థిరముగ వరపరశురామ*సీతారామా॥ ౪౧॥

కం॥ యీవృత్తబట్టబయలును*భావములో యేమి లేక*పాయనుయనుచున్
నీవద్వైతామృతరస*శేవితుడవు పరశురామ*సీతారామా॥ ౪౨॥

కం॥ సారము లేదనియీసం*సారములో బడక యమృత*సారమునీవా
ధారము జేసుక బ్రహ్మము*చేరితివో పరశురామ*సీతారామా॥ ౪౩॥

కం॥ యెత్తినజన్మము లెత్తక*సత్తుకుచిత్తుకును రెంట*సాక్షివినీవై
వృత్తిదిజగమనినిశ్చల*చిత్తముగద పరశురామ*సీతారామా॥ ౪౪॥

కం॥ గంగాయమునలు రెండును*సంగంబై యున్న చోట*సన్నపుకంతన్
బాగానుయతినబొందిన*శృంగారుడ పరశురామ*సీతారామా॥ ౪౫॥

కం॥ కాయత్రయములునిలువని*మాయగదాయనుచుముక్తి*మార్గముచాతన్
సాయుజ్యపదవినుంటివి*శ్రీయుతముగ పరశురామ*సీతారామా॥ ౪౬॥

కం॥ ఆరిటిదూరముగోలియు*ఆరిటి తెగనరికి వేశి*యూరిటి నెల్లన్
మీరియుముక్తినిధానము*చేరితివో పరశురామ*సీతారామా॥ ౪౭॥

కం॥ నిందానిందలదగులక*మందామందములు లేక*మదమత్సరముల్
పొందక సమరసభానము*జెందితివో పరశురామ*సీతారామా॥ ౪౮॥

కం॥ దీక్షలమూటినిగైకొని*సాక్షాద్గురుమూర్తిసేవ*సలుపుచుయాత్మన్
మోక్షముగ జేశి ప్రకృతిని*శిక్షించినపరశురామ*సీతారామా॥ ౪౯॥

కం॥ మూలాధారములారిటి*మూలము భేదించిమించి*మూటికిమీదన్
మేలెరిగినిలచుపురుష*శీలుడువరపరశురామ*సీతారామా॥ ౫౦॥

కం॥ ఆధారంబున శ్రీగణ*నాథుం వ, శ, ష, స, లుయనెడి*నాల్గక్షరముల్
శోధించిమీదికెక్కిన*శ్రీధర వరపరశురామ*సీతారామా॥ ౫౧॥

* కందార్థము *

౽* శ్రీమత్సీతారామ స్వామికృపన్ జెప్పనయ్యె * సదసద్విహితం * జేమిపదానన్ మొదానిని*యీమహికంద్దార్థనములుగా*యివివినరయ్యా*వోజనులారా యిటు గనరయ్యా వేమారు నేమిమ్ము వేడెదింతియసుమ్ము*నామీదకృప జేసిననుజదువుమనిమీర లివివినరయ్యా*వోజనులారా*యిటుగనరయ్యా॥ * * *

కం॥ ఆసీతాపతినతివి * శ్వాసమునంగొల్చికొంటి*సర్వేశ్వరుడం
చీసద్బోధను తేటగ * జేసితినివిసకలజనులు*చెవియొగ్గివినన్ ॥౨౦॥

* పరశురామసీతారామ శతకము *

కం॥ అకాశపంచకంబును*ప్రాకటముగదెలశిసప్త*ప్రాకారంబుల్
ఢీకొనిదాటుచుమోక్షము*చేకొంటివిపరశురామ*సీతారామా॥౩౧॥

కం॥ లోకములమీదనిలచిన*వైకుంఠములోనప్రసన్న*వైభవమెల్లన్
చేకొనిహరివైయుంటివి*శ్రీకరముగపరశురామ*సీతారామా॥౩౨॥

కం॥ బిందుత్రయములుదాటిన*సందేహము లేదమీద*సాయుజ్యముతా
నొందునుపరమానందము*జెందునువరపరశురామ*సీతారామా॥౩౩॥

కం॥ బిందుననాదముబుట్టెను*బిందునునాదంబుగలియ*బీజంబాయెన్
సందియుదెలశిన మోక్షము*జెందునువరపరశురామ*సీతారామా॥౩౪॥

కం॥ మోక్షాపేక్షకుసూక్షును*దీక్షలగైకొన్నవాడు*ధీరుడుతత్వా
ధ్యక్షుడుకారణసద్గురు*సీతాపతియుడుపరశురామ*సీతారామా॥౩౫॥

కం॥ సోహంభావముజెందియు*దేహంబునభ్రాంతివిడిచి*తెలివొందినయా
దేహికినీకునుయెప్పుడు*స్నేహముగదపరశురామ*సీతారామా॥౩౬॥

కం॥ అజ్ఞానవృత్తివిడిచియు*ప్రజ్ఞానముబ్రహ్మమనుచు*ప్రాజ్ఞులుబలుకన్
సుజ్ఞానంబునజేస్తివి*జిజ్ఞాసముపరశురామ*సీతారామా॥౩౭॥

కం॥ బ్రహ్మాహమస్మియనుచును*బ్రహ్మజ్ఞులు వేదమందు * పలుకగనీవే
బ్రహ్మమునాయామదగజ*సింహావరపరశురామ*సీతారామా॥౩౮॥

కం॥ ద్వాదశనదోదకముల*యాదరమునదెచ్చిమీకు*యభిషేకమునే
మోదముతోజేతుకలుష*చ్ఛేదనవరపరశురామ*సీతారామా ॥౬౯॥

---

* జ్ఞానాంజనేయము *

కం॥ గురుసేవావ్రతచర్యుడ*గురువాక్యోద్దీపితుడను*గురిగలవాడన్
గురుకరుణాకవివరుడను*గురుతర వేదాంతరంగ*గుహావాసితుడన్ ॥

ఉ॥ శ్రీగురుపాదపద్మములు చిత్తమునందదలంచి కర్మముల్ ।
వేగమెకాల్చివేశిమది నేకముగా పరమాత్మగప్పియా ।
భోగమునందుదేలి మదిబూనితినొక్కవిశేషకార్యమున్ ।
గాగను జన్మసాఫలముగాగను యీకృతియేఘటించితిన్ ॥

గీ॥ పలుకుమన్నవాడుపరగంగగురుమూర్తి । పలుకుచున్నవాడు పరమగురుడు ।
పలుకువినుచునుండుపరబ్రహ్మంబునొక్కడే । ననుచుదెలియవలయునాత్మవిదులు ॥

(వేదాంతమంజరి)

* ద్విపద *

శ్రీగురుదేవదాక్షిణ్యసద్భావ*వాగగోచరరూపవైరాగ్యదీప ।
నిత్యనిరాకారనిగమాంతసార*సత్యసదాచార చారువిచార ।
పరమాత్మపరమాప్త పరమకల్యాణ*పరమార్థసుజ్ఞాన పరమప్రవీణ ।
హృత్తాపసంహార హితగుణోద్ధార*దత్తయోగీంద్రశీతలదయాసాంద్ర
మన్ననచేశి సన్మతిచారదీశి*నన్నురక్షించిన నాపాలివేల్ప ।
నవనీతమరచేత నలువొందునటుల*భువిముముక్షులకు ప్రబోధమబ్బుటకు ।
నిరుపమానవిచార నిశ్చయక్రమము*నవరజూపట్టుమంజరిరచించెదను ।
నగుబాటుగాకుండ నాయుత్తరముకు*తగినవిజ్ఞానంబు దయశేయుమనుచు ।
ప్రార్థించిమద్గురు ప్రభుకృపవడసి*అర్థసంక్షేపవాక్యములచేనంత ।
అనుభవసిద్ధాంత మప్రయాసముగ*వినుపింతువినరయ్యవిశదంబుగాను ॥

కం॥ స్వాధిష్ఠానపురంబున*పాదుగ బ్రహ్మాధిపతిని* బ, భ, మ, య, ర, ల, లన్
సాధించిమీరాదికెగసిన*శ్రీధరవరపరశురామ*సీతారామా॥౫౨॥

కం॥ వరమణిపూరకమునసరహరిని*నామున్ డ,ఢ,ణ,త,థ,ల, * ద,ధ,న,ల,ప,ఫ, ల
పరిశోధించియుమీరిన*స్థిరమానసపరశురామ*సీతారామా॥౫౩॥

కం॥ హరునియనాహతమునయ*క్షరములు క,ఖ,గ,ఘ,జ,చ,ఛ,జ,ఝ,ఞ, లన్
వరట,ఠ. లమీరాదికెక్కిన*స్థిరమానసపరశురామ*సీతారామా॥౫౪॥

కం॥ స్వరములుషోడశదళమ*క్షరములుగలయావిశుద్ధ*చక్రమునందున్
క్షరజీవునధిగమించిన*స్థిరమానసపరశురామ*సీతారామా॥౫౫॥

కం॥ నిరతంబాజ్ఞేయంబున*అరయగ హం, క్ష, బనేటి*యక్షరములస
ద్గురునిగనుగొని వెడలిన*స్థిరమానసపరశురామ*సీతారామా॥౫౬॥

కం॥ గురుతరసహస్రారం*బరయగ ఓం, కారనాద*మవ్యయమందున్
పరమాత్మగలశియుంటివి*స్థిరముగవరపరశురామ*సీతారామా॥౫౭॥

కం॥ శ్రీకరసద్గురుశేఖరు* సాకల్యముగానుపూజ * సలిపే క్రమమున్
చేకొనిచెప్పెదభక్తున * శ్రీకరవరపరశురామ* సీతారామా ॥౫౮॥

కం॥ సరసిజలోచనవరముని * సురవందితదేవదేవ*సుందరతరమీ
చరణధ్యానముసేతును*స్థిరముగవరపరశురామ*సీతారామా॥౫౯॥

కం॥ కేవలభక్తినిరమ్మని*యావాహనజేశినిశ్చలా*నందముతో
భావాద్వైతంబుననే*సేవింతునుపరశురామ*సీతారామా ॥౬౦॥

కం॥ దాసజనావనభవహర*భాసురనవరత్నఖచిత*భర్మపువరసిం
హాసనమర్పణమీకును*జేశెదవరపరశురామ*సీతారామా॥౬౧॥

కం॥ మోదంబలరగసుందర*పాదాంబుజములకు నేను*పాద్యములిత్తున్
వేదాంతవేద్యమలిన*చ్ఛేదనవరపరశురామ*సీతారామా ॥౬౨॥

కం॥ సుస్థిరమానసమునమీ*హస్తాంబుజములకు*నిర్మలామృతమర్ఘ్యం
బిస్తినిసతతమునన్నుతి*జేస్తినివరపరశురామ*సీతారామా ॥౬౩॥

కం॥ సతతముగంగోదకమును*మతిశుద్ధిగమీకుయాచ*మనియంబిత్తున్
హితముగగైకొనవయ్యా*శ్రితవత్సలపరశురామ*సీతారామా ॥౬౪॥

* కందార్థము *

ర * శివరామదీక్షితుల * శిష్యవరుండప్పయ్యమంత్రి * యతనిశిష్యుడ్డీ*భువిపరశురామవంశో * ద్భవసీతారాములతని * భక్తుడసుమ్మీ * తద్బోధప్ర * యుక్తుడసుమ్మీ*స్థవనీయులగుమీరు * త్సాహముతో యీగాథ * వినుడీ నేకందార్థములచేపేపితు * భక్తుడసుమ్మీ * తద్బోధప్ర*యుక్తుడసుమ్మీ॥

* పరిపూర్ణ బోధాష్టకం *

సీ॥ శ్రీరమాపై తుపా నారాయణుని పేర । వెలసినగ్రామంబువిడిదిగాను ।
జేకొన్న రామసుగుశివరామదీక్షితుల్ । రచియించినట్టియీయచలబోధ ।
నాయయ్య చేతకంబాలూరిఅప్పయ్య । మంత్రిదావినివచ్చియంతపరశు ।
రామసీతారామరత్నమునకుజెప్పె । నతడుసేనను భాగవతులకృష్ణ ।
గీ॥ భూసురుడు వేడజెప్పెతద్బోధమీరు । విన్నవిం చెదవినితప్పులున్న దిద్ద ।
వలసినదియింతె సజ్జనవర్యులార । భద్రయశులారకరుణాసముద్రులారా॥ ౧॥

సీ॥ ఈసృష్టికన్నముస్నేకమైనిత్యమై । యాద్యంతశూన్యమైయమితమగుచు ।
యెరుగుటమరుచుట లేప్రొద్దు లేనిదై ।ద్వంద్వత్రిపుటులనుదగులనిదయి।
నామరూపంబులెన్నటికిగైకొననిదై । వాఙ్మనోతీతమైవగపుమురిపె ।
మెరుగనిదై శబ్దవిరహితాకాశమై । యిదియదియింతంతయట్టిదట్టి ।
గీ॥ దనుచు జెప్పంగరానిదైజననమరణ ।ములనుబొందనిదైవ్యోమమునకులోన।
బైటగలదైప్రపంచకల్పనకుజొరని । దై వెలితిలేనియీవట్టిఅచలమందూ ॥౨॥

సీ॥ తనకుదానరుదెంచితనకుదాచను లేని । సంకల్పుడొకయరక్షణములోన ।
కోటిమార్లువివెంచుకొనువారెవరువేరె । తనువుతో జగముతో దగులుకోని ।
నానావిధములైననామరూపములతో । తననుతాగనుగొనితానెమురుసు ।
సాలీడురీతినిసకలప్రపంచంబు । సృజియించురక్షించుసృక్కణాచు ।
గీ॥ రాకపుట్టుటతాలేకపోకచావు । లవియుమేలుకబల్నిద్రలగునుమొదలు ।
లేనిసంకల్పమేతానుసేనుమేను । లగుచునర్తించుతనవంటిమగువనుగనీ ॥3॥

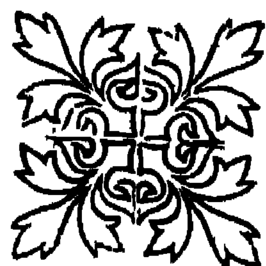
* సానందోపాఖ్యానము *

సీ॥ ప్రజ్ఞాకళాప్రౌఢిప్రతిభుజంగస్వామి। శాంతిలీలాగతిజగతిసాటి।
సారస్వతఖ్యాతిసముఁడుశుకృండు। విధాతవేదాంతవిద్యానిరూఢి।
పరిపూర్ణవైరాగ్య పటిమదీటుశుకుండు। సనకుండుసమతుసుజ్ఞానలీల।
తులవశిష్ఠుడుశిష్టకలనాతపఃశక్తి। సరిగౌతముడుమహైశ్వర్యమహిమ।
తే॥ సతతగౌరీమనోహరచరణకమల। సంగతజ్ఞానభక్తివిశ్వాసభాగ్య।
గౌరవశ్రీలనుపమ మృకండుసూతి। పూర్ణచిత్తుని గుణములుబాగడతరమె॥

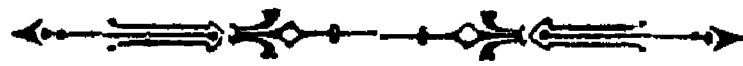
సీ॥ మగనిశరీరంబు సగముశేయకయున్న। గట్టుపట్టినిజోడుబెట్టవచ్చు।
తోడరినాథునిరొమ్ము ద్రొక్కినిల్వకయున్న। క్షీరాబ్ధిసుతనీడుసేయవచ్చు।
పలుమారుప్రజనోట బడకూరకుండిన। భాషాసతినిసాటిబల్కవచ్చు।
పతులపెక్కండ్రసంపాదింపకుండిన। భూమిదేవినిసాటిబూన్పవచ్చు।
గీ॥ నివ్వధూమణినిటుజనులెల్లతనను। మహిమవినుతింపజెలగునమ్మధురవాణి
సైకతశ్రోణినీలభుజంగవేణి। వికసితాంబుజ పాణియవ్విప్రరాణి॥

సీ॥ చానకన్నులసంచు మీనలీలలమించు*కనుబొమల్ మరునిశింగాణివంచు
లేమనిద్దపుమోము సోముగెల్వగనోపు*తళుకులేనగవు వెన్నెలలగీము।
పడతిపెన్నెరిగుంపు భ్రమరపంక్తులనొంపు*పల్కులురాజిల్కపల్కునింపు।
చెలికావిమోవికెంజిగురాకుగలకేవి*కళుకుమైదీగె చెంగల్వతావి।
గీ॥ నాససంపగివిరులకు నాసగొల్పు*పలువరంగులముత్తెంబుపలుహారంగు।
కర్ణయుగళంబు శ్రీలచేఘనతమీరు*చెక్కులుకడానిజాళువాచెక్కులరయ॥

గీ॥ యిట్టిసౌందర్యనిధియైనయిందువదన*తనుభజింపంగవెలసెనద్ధరణిసురుడు।
చతురసంభోగవైభవ సరణిదనర*శైలసుతసేవనలరినశంభుడనగ॥

ష్పొంగుచుండుమటంచుదెల్పెను ॥యో॥ ॥౪॥ చరణతీర్థంబిచ్చీ । త్రివిధప్రసాదము । బరువడిగనందిచ్చీ । మరచిపోయినస్వస్వరూపము మరలనామది కెరుకజేశియు । స్థిరముగా పరిపూర్ణబోధను । శరణనిన కరుణించె మురయుచు ॥యో॥౫॥ నన్నునిల్పకపాయానేనుండగానె । అన్ని మాయమాయా । వున్నదున్నట్టుండలేనిది యన్నటికి లేదాయె కనుగొన।అన్నదీ విన్నదీ కన్నాదున్నదానారాదహాహా॥యో॥౬॥ కలనుదృష్టాంతముగా నీవుండజూచి । అచలము నుమొళుకువగా । తెలుసుకుంటే చాలుమీదట కులము గోత్రము పేరు దెంపను । కలువరింతలు సమయుదీనికి। ఫలమిదింతకు మొక్కవేదనె ॥ యొ ॥ ౭॥ నేగలనునీకృష్ణా । దీర్ఘటకువినుమో । భాగతులకృష్ణా। వేగవినుపించ్చుమనవినినే । వేడినవినుపించెనన్నియు । వోగుణాఢ్యులార వోపురుషోత్తమోత్తములారయికనే॥యో॥౭॥

* పరశురామసీతారామశతకము, *

కం॥ పాతకహరవరకాంచన*పీతాంబరయుగళములును*ప్రీతిగనీకున్
ఖ్యాతిగనర్పణనిరతము*సేతునువర పరశురామ*సీతారామా॥౬౬॥
కం॥ అమరస్తుతనవసూత్రము*అమరినయజ్ఞోపవీత*మర్పణమీకున్
విమలముగ జేతుభక్తిని*స్థిమితముగాపరశురామ*సీతారామా॥౬౭॥
కం॥ భూషణహారకిరీటసు*పూషప్రభకుండలములు*భుజకీర్తులుసం
తోషముగార్పణసేతువి*శేషముగాపరశురామ॥సీతారామా॥౬౮॥
కం॥ అత్తరుపునుగుకుంకుమ * యుత్తమకప్పూరమగరు*యుతశ్రీగంధం
మెత్తగనలదుదునిశ్చలచిత్తమునన్ * పరశురామ*సీతారామా॥౬౯॥
కం॥ మల్లెలుమొల్లలుతులశీ*పుల్లాంబుజపారిజాత *పుష్పంబులనే।
కొల్లగపూజింతునురం*జిల్లగవరపరశురామ*సీతారామా॥౭౦॥
కం॥ వరరత్నస్థాపితమగు*యరుణప్రభ ఛత్రిచామరాం*దోళికముల్
నిరతంబర్పణ శేతును*స్థిరముగవరపరశురామ*సీతారామా ॥౭౧॥
కం॥ పరిమెళగంధవనస్పతి*వరరసములుగోఘృతంబు*వహ్నియుమీదం
నెరియించిధూపమిత్తును*స్థిరముగవరపరశురామ*సీతారామా ॥౭౨॥

సీ॥ పెండ్లాముకినీవు నా పెండ్లాము వేనునీ । మగడనంచనికూడి మందిరములు ।
నట్టిపిల్లలగని చుట్టరికె మొసరించి । విశికిసంసారంబువిడచిగురుని ।
సన్నిధికరుదెంచి స్వామియీసంసార । వేదనబడలేను వేగనన్ను ।
కడతేర్చుమని మ్రొక్క కరుణించియీవృత్తి । బట్టబయల్ఘనికి ఘట్టిగాను ।
గీ॥ చెప్పినీవేమిలేదని చెప్పనతడు । గురుడుజెప్పినబోధపై గురిదగిల్చి ।
తనసమాహానుత్రోదల్లైతానువచ్చి । నట్టిచోటికియీబోధయిట్టిదనుమీ ॥ ౮ ॥

కం॥ సంకల్పజాలమునిమెడి*యంకిలిలేనట్టిచోటు*నరశినయంతక్
సంకల్పమువాయమగుక్*సంకల్పపుజగమునిల్వ*జాలునెయవలక్ ॥౯॥

కం॥ బూటకపుగురుడుజెప్పే*తాటకతూటకలుగావు*తత్క్షణమునయే।
పాటలునిలువవుయిదివిన*మాటలుతముతామెలేచి*మాయముగావే॥౬॥

ఇతి శ్రీమద్భాగవత కృష్ణవిరచిత పరిపూర్ణబోధాష్టకం సంపూర్ణం॥

* గురుమహిమాభివర్ణన *

* తత్వము *

పల్లవి

యేమనినుడువుదునూ। నాభాగ్యమునునే। నెంతనీపొగుడుదునూ॥

అనుపల్లవి

భామినీమణిబుచ్చివెంకమ భర్తపరశూరామసీతా । రామదేశికనరుడునన్నటరారయని దీక్షాత్రయమునిడె ॥యే॥ ॥౧॥

చరణములు

సాధనలుబోధించీ । సంసారమునగల । బాధలన్నియడంచీ । శ్రీధగుడువిధిశిష్యులుగురుడని । సేవజేయుచుపంచముద్రలు శోధజేయుము పైనజ్ఞానపుశుద్దినీకెరిగింతుననిమెను ॥యే॥ ॥౨॥ మిన్నుమొదలైనట్టి । భూతములకుండే । వన్నెలైదిటబుట్టీ । యున్నకమల పుమధ్యమందున । వెన్నవలెవెలిగేటిపాపని । నిన్నుగాగనవోయియని నాకన్నులకుగని పించజేశెను॥యే॥ ॥౩॥ అంగమావరణమనీ । విక్షేపశక్త్యన । లింగమగుతెలియుమనీ। అంగలింగముసంగమువగల । యింగితంబెరిగించి రెంటిని । మ్రింగివేడ్కను మదినినీవు

కం॥ యెక్కడఁజూచినబ్రహ్మం*బొక్కఁడెయనియెరుకగల్గియుక్తులచాత్రన్
పెక్కులమాయావిద్యకు*చిక్కఁబుగడ పరశురామ*సీతారామా॥౮౬॥

కం॥ రోసితివిఇహసుఖంబుల*బాసితివీమలినవృత్తి*భవబాధములన్
కోసితివిసుజనసంగతి*జేసితివో పరశురామ*సీతారామా॥౮౭॥

కం॥ వ్రాసితివిరామనామము*చూసితివీబ్రహ్మపదము*చోద్యపుమాయన్
బాసితివీహరిభజనలు*చేసితివో పరశురామ*సీతారామా॥౮౮॥

కం॥ నీవుమహాత్ముడవనుచును*భూవరులుజగంబులందు*పొగడుచుభక్తిన్
భావాతీతుడవనినిను*సేవింతురుపర శురామ*సీతారామా॥౮౯॥

కం॥ జీవునినైక్యముచేసిన*దేవుడవైపరముజెంది*దివ్యమనంబై
కేవలయోగామృతరస*సేవితుడవుపరశురామ*సీతారామా॥౯౦॥

కం॥ యోగులకెల్లనుయుత్తమ*యోగివిసంసారయోగ*యుతిభవరోగ
త్యాగివిజన్మవిరాగివి*శ్రీగురువరపరశురామ*సీతారామా॥౯౧॥

కం॥ రాగద్వేషగుణంబుల*త్యాగముగాజేశియోగ*ధారణమంత్ర
ర్యాగముసాంగముపరచిన*శ్రీగురువరపరశురామ*సీతారామా॥౯౨॥

కం॥ చూచినవస్తువులన్నియు*నాశంబనియెంచివాటి*నమ్మకయాత్మన్
నాశముజెందనివస్తువు*జేశితివోపరశురామ*సీతారామా॥౯౩॥

కం॥ చల్లనిగురుడవుదైవము*తల్లివితండ్రివియునీవె*దాతవునీవే
వుల్లములోనమ్మితివిల*శిల్లగవరపరశురామ*సీతారామా॥౯౪॥

కం॥ చిల్లరదేవతలన్నియు*కల్లనినామదికిదెలశి*ఘనభక్తిని నే
నెల్లప్పుడునమ్మితివిల*శిల్లగవరపరశురామ*సీతారామా॥౯౫॥

కం॥ ఈశతకమెవ్వరేనియు*వ్రాసినచదివిననువిన్న*వైకుంఠపురిన్
డాసిముదమొందుచుందురు*శ్రీశుభగుణపరశురామ*సీతారామా॥౯౬॥

కం॥ భూసురక్షత్రియవైశ్యులు*భాసురముగశతకపద్య*పారాయణముల్
జేసినమోక్షంబబ్బును*శ్రీశుభగుణపరశురామ*సీతారామా॥౯౭॥

కం॥ శతకమునెవరుపఠించిన*సతిసుతులను పాడిపంట*సంపదశుభముల్।
సతతముదయజేయుము*యాశ్రితవత్సలపరశురామ*సీతారామా॥౯౮॥

కం॥ తిమిరమ్ములోకములందున * సమయమున సాజ్యంత్రివర్తి * సంయుక్తముగా
అమితముగ దీపమిత్తును * స్థిమితముగా పరశురామ * సీతారామా॥ ౨౩॥

కం॥ చేకొనిమద్రసభక్ష్యసు * శాకముఘృతసూపయుక్త * శాల్యోదనముఁ
నీకుని వేదన జేతును * శ్రీకరముగ పరశురామ * సీతారామా॥ ౨౪॥

కం॥ యాలకులును కర్పూరము * చాలగ వరజాజికాయ * జాపత్రులతోం
బూలంబిచ్చెద సద్గుణ * శీలముగా పరశురామ * సీతారామా॥ ౨౫॥

కం॥ బంగారుపళ్లెరంబున * రంగుగ ముత్యాలుగూర్చి * రాజితభక్తిన్
మంగళహారతులిత్తును * శృంగారుడ పరశురామ * సీతారామా॥ ౨౬॥

కం॥ అరవిందకుందచంపక * కరవీరకదంబజాతి * కల్హారములన్
శిరమునను ంచుదు నిరతము * స్థిరముగ వరపరశురామ * సీతారామా॥ ౨౭॥

కం॥ శరణాగతబిరుదాంకిత * పరతత్త్వవివేకనీకు * ప్రాదక్షిణముల్
త్వరగా జేతు ననేకము * స్థిరముగ వరపరశురామ * సీతారామా॥ ౨౮॥

కం॥ కరములు పదములు భుజములు * హరుషంబుగ యురము ఫాల * మష్టాంగములున్
ధర మోపి మీకు మ్రొక్కితి * స్థిరముగ వరపరశురామ * సీతారామా॥ ౨౯॥

కం॥ మద్దెల తాళమ్ము మ్రోయుగ * దిద్ధిమియని భామికదల * దివ్యముగా మీ
వద్దను నాట్యము సేతును * సిద్ధంబుగ పరశురామ * సీతారామా॥ ౩౦॥

కం॥ ద్వాత్రింశతిరాగంబుల * గాత్రంబున వీణె మీటి * గానము సేతున్
శ్రోత్రముల వినుము నిర్మల * క్షేత్రజ్ఞుడ పరశురామ * సీతారామా॥ ౩౧॥

కం॥ అష్టాదశ పౌరాణము * లిష్టముగా జదివియర్థ * మింపుగ మీకున్
నిష్ఠతొ జెప్పెదు మెప్పు * శిష్టస్తుత పరశురామ * సీతారామా॥ ౩౨॥

కం॥ సురచిరభక్తిని మానస * సరసిజమున షోడశోప * చారంబులు మీ
చరణములకు నర్పించితి * స్థిరముగ వరపశురామ * సీతారామా॥ ౩౩॥

కం॥ వరశింశుమారమున శే * ఖరముగ శ్రీహంసతూలికా * తల్పమునన్
యిరవుగ పవళించుంటివి * స్థిరముగ వరపరశురామ * సీతారామా॥ ౩౪॥

కం॥ యిడపింగళలను రెంటిని * కుడియెడమల దిరుగకుండ కొనరంధ్రములో
వసునగ జేసిన పురుషుడు * చెడిపోడను పరశురామ * సీతారామా॥ ౩౫॥

* ప్రహ్లాదహిరణ్యకశ్యపసంవాదకందార్థదరువులు *

పి॥ శ్రీదనరదైత్యకులమున*మోదంబుననుద్భవించిమురవైరికథల్ *గాథలుగ జెప్పుచుందువు*యీదనుజులకతఘువైరి యిదితదగన్నా*మనమతమిది కాదుమాయన్నా ఆదినిసురలోకులఆధారమైమన * మీదానుకోపామా * పాదింపుచున్నాడుయిది తగదన్నా*మనమతమిది॥ కాదుమాయన్నా ॥౧॥

సు॥ అనవినిపుత్రుపుతండ్రికి *వినయంబుననిట్టులనియెవినుమాయయ్యా*ఘనువైకుంఠరమాధిపు * మనమున నేమరగవజాల మాసీతశీలా * దిగ్విజయప్రధానావిశాలా* సూనాసమతనిపదానూనసుఖరతి * లోనవిలీనామైధ్యానింపుచున్నాది*మాసీతశీలా*దిగ్విజయప్రా॥ధానావిశాలా ॥౨॥

పి॥ వినుసుతరాక్షసకులమున*కనుకూలుడుగాడుహరియనానిశమతని*కొనియాడిపాడినాయుడ*ప్రణుతించెదవేలచాల ప్రణుతవిశాలా*దానవబాలా*ననువినవేలా కనుకాసినాడూనాఘునశక్తికిని యోడి*మునుకొనిమున్నిట* మునిగిరాకున్నాడు ప్రణుతవిశాలా*దానవబాలా॥ననువినవేలా ॥3॥

సు॥ జనకా శ్రీహరినిటునలె*ననదగునాసకలలోకమాతనిలోనన్ *జననము వృద్ధియులయమును* ననిశంబునుగాంచుచిత్ర*మనఘుచరిత్రా*కశ్యపపుత్ర * కనకాక్షభ్రాత్రా*మనుజాశనేశానా*తనుమానోధనములు *పనిబూనినరహరిపనులాలోనున్నాది*ననఘచరిత్రా*కశ్యపపుత్రా॥కనకాక్షభ్రాత్రా ॥४॥

పి॥ పుత్రకప్రతివీరుడవై * చిత్రంబుగసంఘటించు శ్రీహరివినుతుల్ *స్తోత్రముశేయుచువానికి*పాత్రుడవై మెలగదగునాపాత్రామిదేనా*వైరివినుత * పాత్రామిదేనా* రాత్రించరారినాపాత్రానునకునీగి* గోత్రాముక్రిందాణుమాత్రామైయున్నాడు పాత్రామిదేనా*వైరివినుత॥పాత్రామిదేనా ॥౫॥

సు॥ వినుదానవకులశేఖర*ప్రణుతింపగస్వాంతమందు*పరికింపుతగన్ మనసేవైరిజగంబున*మనుసుడిగినవైరిలేడు మానానిధానా*యీగతిసీలో ధ్యానింపుజాణా*మానితభక్తిప్రధానత్వమునచక్రి * ధ్యానావిరక్తుల బూనియుండుటమేలు*మానానిధానా*యీగతిసీలో*ధ్యానింపుజాణా ॥౬॥

కం॥ శతకముప్రాసలు జేశియు*పతకముపద్యార్థసూత్ర*భావములరగన్
ధృతినీకిచ్చితిహారము*శృతిసన్నుతపరశురామ*సీతారామా॥౯౯॥

కం॥ ధరబ్రోకోటేశ్వరునకు*సురచిరముగసుబ్బమాంబకును*సుతుడనునే
నరశింహ్ముడనగ వెలశితి*స్థిరమానసపరశురామ*సీతారామా॥౧౧౦॥

ఇతి శ్రీమత్పరశురామ నరశింహ్మ దాసకృత
పరశురామ సీతారామ శతకము సంపూర్ణము

* సానందోపాఖ్యానము *

ఉ॥ కోరషుతుచ్ఛభోగములు। క్రూరజనంబుల చెంత కేన్నడుం।
జేరనుతల్లి దండ్రులును। జెప్పినవాక్యమొకప్పుడైనతా।
మీరఁడుదుర్మతస్తులెడ। మిక్కిలియక్కరగల్గియుండెసన్।
జీరనునమ్మహామహుని। శిష్టగుణంబునుతింపశక్యమే॥

సీ॥ గురుడు వేదము జెప్ప దొరకొనినొకసారి। వినగూడిపాఠంబు వేగ జెప్పు।
పట్శాస్త్రములు జెప్ప సాగినపూర్వోత్త। రస్థితులెరిగి సారంబుదెలుపు।
కావ్యలక్షణములొక్కట జెప్పబూనిన। కర్కశమతిప్రసంగంబు జేయు।
బహుపురాణంబులుపన్యాసగతి జెప్ప। నిఖిలార్థమరసి వర్ణింపుచుండు।
గీ॥ సకలవేదాంత వేదశాస్త్రంబులిటుల। నభ్యసించిప్రవీణుడైయుండులోన।
చిన్మయానందశివభక్తిసిద్ధమనుచు। శంభుసేవార్థసత్కళారంభుడయ్యె॥

వ॥ శివరామదీక్షితులవారు బృందేస్థలమునందు,

సీ॥ జనహీనవృద్ధ కేసరికిమత్తేభంబు। తనకరంబిచ్చుచైదండగాగ।
పాముపిల్లలకెండపైసోకనివ్వక। నెమలిపింఛంబులనీడబట్టు।
సమదోగ్రశార్దూలశాబకంబులగూడి। హరిణజాలములాటలాడుచుండు।
అందందవృకసమూహంబులుగొర్రెలజేరి। యలరుపచ్చికమోసులందియిచ్చు।
గీ॥ సతతసానందకృత తపస్సత్యగరిమ। జాతివైరములేకెల్లజంతుకోట్లు।
కదసివిహరింపనభిరామగతి జెలంగు। చుండునయ్యాశ్రమంబునన్నొక్కనాడు॥

కొనిననుయుద్ధమునడాయశంకించి *మునిముఖ్యునింటతాజనియించగలవాడు*మా
నూముహరిసీ*నాతోపగ॥బూనకిత్తరిసీ॥౧౩॥

సు॥ దనుజాధీశ్వరఘనమా*వనజోదరుపాదభక్తి*వదలకనాలో*తనుదానెతగిలియున్న
ది*దనుజులభయమిందునాకు * దనరదుతండ్రీ*శ్రీపతిభక్తిమానాదువిండ్రీ* ధ్యా
నామునారాయణానూనపదరతి * బూనిసుఖింపుచుతానేమిప్రతిచింత * దనరదు
తండ్రీ*శ్రీపతిభక్తి॥మానాదువిండ్రీ॥౧౪॥

పి॥ నందనయిందరువినగా*మందమతింజెందికాని*మాటలచేనా*డెందంబునునొప్పించె
దు*పందాహారిమనకువైరినందానుడరా * నిన్నుబట్టి బాధింతునటరా*యిందిర
పతిసమరమందునాతోబోర*సందేహపడిమనుజ *నందానుడగువాడు*వందనమిడ
రా*నిన్నుబట్టి॥బాధింతునటరా॥౧౫॥

సు॥ రాత్రిచరోత్తమవినుమా*పాత్రంబనివిష్ణుభక్తి*భావములోనన్ * సూత్రంబుగగీ
లింపుము*రాత్రించరభావముడిగి రాత్రివిహారీ*కోపదృష్టిమాత్రాముదీరీ*గాత్రా
ములక్ష్మీకళత్రూనిసేవాలో*సూత్రాముగానిల్పి*పాత్రుడైతేమేలు*రాత్రివిహారీ
కోపదృష్టి॥మాత్రాముదీరీ॥౧౬॥

* ప్రహ్లాదలీలావతి సంవాదము. *

మా॥ శ్రీకరదానవవంశన*శీకరమైయుద్భవించి*చిత్తములోనన్ * లోకేశుడుహరియ
నుచును*ప్రాకటముగనీవుదలపరాకుమారా*నామాటవినరాసుకుమారా*
నాకూనవిను శ్రీమన్నారాయణుడుమన*కేకాలమున్ను వైరిసీ కేలతలపోయ*రాకు
కుమారా॥నామాటవినరాసుకుమారా॥౧॥

సు॥ ఓయమ్మనీవుపలికిన * మాయామయమైనప్రకృతి*మాటలువినినే* కాయమువ్య
ర్థముచేసుక* మాయవికారమున లోకమాయాకుబోనే*శ్రీహరినేడాబాయా
గలేనే * నాయందుహరివిష్ణుడాయుతసత్కృప * శ్రేయముగానిల్పిడాయాగై
కొన్నాడు*మాయాకుబోనే॥శ్రీహరినేడాబాయాగాలేనే॥౨॥

మా॥ అన్నాదనుజకులాంబుధి * కెన్నసుధాకరునిభంగి*నెసగుమదుక్తుల్ * చెన్నుగ
నీచిత్తంబున * మన్నించియుచెక్రిమీది మన్ననవిడువూ*నాదుపలుకు పన్నా

పి॥ లీలన్ మద్బాహాబల*జాలంబునదిశలు గెల్చి* జయశీలుడనై*యేలుచునుండగ నీవన
మాలియునాయెదుటరాడు*బాలా కావినరా * నాతోవాదుచాలించి మనరా*పో
లించినాభుజస్ఫాలనాముసకోర్వ*జాలాకా వెరచిపాతాళామందున్నాడు * బాలా
కావినరా*నాతోవాదు॥చాలించిమనరా ॥౭॥

సు॥ ఏలారాజీవాక్షుని*యీలాగునబలుకజనక * యిలగగనదిశల్ * వాలాయముగాలి
చితివటజాలింబడిమనసుగల్వజాలావదేలా * తాలిమినీలోగీలింపుచాలా*గేలించే
చిత్తుకరాళించినినుబట్టి*జాలిబొందింపగమేలుదానిగల్వ *జాలావదేలా * తాలిమి
నీలో॥గీలింపుచాలా ॥౮॥

పి॥ సురరాజవైరినందన*పరిపరివిధనుతులచేత పద్మాక్షుహరిన్ *స్మరియింపుచునాస
న్నిధి*నెగపెరుగకనిలువనీకు*వీరాసామటరా * నాతోప్రతిశూరత్వమిడరా*పురు
శక్తినాతో సంగరమందు నిలువాక *నరహరిరూపాము ధరియింపుచున్నాడు॥వీరా
సామటరా*నాతోప్రతి॥శూరత్వమిడరా ॥౯॥

సు॥ వరదానవవంశాగ్రణి * పరికింపుమునాదుపలుకు * భావములోనన్ *పరమాత్మ
భక్తసులభుని*స్థిరముగధ్యానించిమోక్షసిరిగనుమేధా * శ్రీహరినూతిగరిగొనరా
దా*అరలేనిభక్తిసుస్థిరలీలగీలించి*కరివరదునిసత్య నిరతూనిధ్యానించి*శిరిగనుమే
ధా*శ్రీహరినుతి॥గరిగొనరాదా ॥౧౦॥

పి॥ వినరాపుణ్యజనాధమ *మనసునభయమింత లేక*మాధవు కథలన్ *వినుతులుచేశెదు
నిన్నును*ఘనముగదండింపదిక్కు*ఘనుడెవ్వరన్నా*నాతో వైరమనుష్యుగాదన్నా*
వనరంగనాతోడరణరంగమునకోడి *పనిబాడిభీకరుడై*జనియించగలవాడు*ఘను
డెవ్వరన్నా*నాతో వైర॥మనుష్యుగాదన్నా ॥౧౧॥

సు॥ యిదిగనుమాదితినందన * అదనుగజగములకునీకు*నిఖిలాత్ములకున్ *విదితంబుగ
దిక్కెయ్యది * పదపడినాకదియెదిక్కు * పదమాగుజనకా*యీగతిలేకవదలాదు
కినుకా*కదలానిభక్తిసంపదబొంది శ్రీహరి* పదమూలుధ్యానించి*ముదమందినను
నిత్య*పదమాగుజనకా*యీగతి లేకా॥వదలాదుకినుకా ॥౧౨॥

పి॥ తనయావినుజడతన్ *ప్రత్యనుకూలములైనమాటలాడిననింకిన్ *దనుజులచేదండించె
ద*మనమునభయమందిపలుకమానూముహరినీ*నాతోపగ బూనాకిత్తరినీ*మును

సు॥ మాతా యేమని చెప్పెదు*భూ తేశుడు సర్వభూత చేతనుడై వి*ఖ్యాతిగ నేలుచునుం డగ*ఏతీరునభయము లేశమిత్తారిగలదే*హరికరుణనిర్భీతియె కాదే * ఖ్యాతిగనా పాలిదాతానుగూడిసం * ప్రీతిత్రోనుండాగ నేతీరుభీతినాకిత్తారిగలదే॥హరికరుణని ర్భీతియెకాదే॥౧౦॥

మా॥ రాజై యీభువిలోపల రాజులతాచరలుబట్టి రాజ్యవిభూతిన్ *మీజనకుఁడుంటదె లశియు*రాజనిహరిదలపదగునె *రాజాకుమారా సద్గుణకల్ప భూజామ యేరా యీజగతికి నెల్ల పూజితముగహరి*రాజానిచలుకుటరాజీయెసికిది రాజాకుమారా సద్గుణకల్ప భూజామ యేరా॥౧౧॥

సు॥ వోజననీయారీతిగ*రాజసమునమాటలాడ రాజితమగునే*పూజి తముగహరిజగతికి రాజగుప్రతిరాజుగలడే రాజాలలామా*శ్రీహరికన్న రాజేడిచెపుమా*రాజీవా నయనానా పూజాఫలంబువ * రాజీగానుల్లోక రాజూను జేరితి రాజాలలామా శ్రీహరికన్న రాజేడిచెపుమా ॥౧౨॥

మా॥ హరిహరియనుచునునిరతము*పరిపరివిధములనునీవు బలికెదవన్నా*పరువడిమన మతమునకును*హరిదూరుడుగానదలప నహర్ణమెప్పుత్రా*పావనగాత్రా ప్రణుత చరిత్రా*హరికిదానవులాకుదరిలేనిపోరు నిర్భరముగనుండ శ్రీహరియానిదలపాసీ కహర్ణ మెపుత్రా॥పావనగాత్రా ప్రణుతాచారిత్రా॥౧౩॥

సు॥ తరుణీశ్రీహరిపదములు*స్థిరముగధ్యానింపను క్తిసిద్ధివహించున్ *కరమర్థిననుచు గురువులు*యిరువుగబోధించినారు మెరిగితినమ్మా*కేశవునందుమరిగితికొమ్మా పరికింపమతముసమ్మతమా యాహరికృప * పరగనిర్వైరా నిభానవామైయుం న్నాది*మెరిగితినమ్మా॥ కేశవునందుమరగితికొమ్మా॥౧౪॥

మా॥ అన్నాగురువులు జెప్పిన*సన్నుత శాస్త్రంబులన్ని చదువక చక్రిన్ *యెన్నెదవ్రనీ వునిత్యము *చెన్నుగయిదిదగునేనీకు చిన్నికొమారా*శాస్త్రార్థములెంన్నావదే రా*నిన్నా నెఱువిను నీతోటిబాలూరలు * అన్ని శాస్త్రార్థానుు లెన్నగనేర్చిరి చిన్నికొమారా॥ శాస్త్రార్థాము లెన్నావాదేరా॥౧౫॥

సు॥ అమ్మాచదివించిరినను*యిమ్ముగనేచదువుశాస్త్ర మేర్పడవినుమీ*నెమ్మదిశ్రీ హరిపదజల*జమ్ములుమదినమ్మినానే సంమ్మాతిత్రోనె*శ్రీహరినినే నమ్మికుం

గానుపుప * చిన్నకుమారాకా వెనున్నా మమనవైరి * యెన్ని జెప్పాదనన్ను గన్న
న్యాహరినిరాని*మన్నానవినుప॥ నాదుపల్కుపనిన్నా గానుడువ్వా॥ ౩॥

సు॥ ఎనన్నగభాగవతార్థము*పన్నుగ వినకిట్లుబలుకపాటయెతల్లీ * యెన్నెన్ని జెప్పనే
టికి*కన్నానినమున్నరీతి కన్నానేహరినీ *పామరమిాడీయున్నా నేతరుణీ*ఉన్నాత
భక్తిరసోన్నాతభావాసు*భోంన్నాతి నన్ను చేకొన్నట్టి హరికృప*గన్నా నేహరి
నీ॥పామరమిాడీయున్నా నేతరుణీ॥ ౪॥

సా॥ వినుమ ప్రహ్లాదకుమారక *ఘనబలశౌర్యములయందు * గనుమిాపినతం* డ్రినివధి
యించినపగతుని*దనుజాంతకుదలుపవలదు*దనుజాకొమారా *నేజేసేటి మనవి
చేకోరా*వినుమాసినేనెంత వినయామ్ముతో జెప్ప * మనసూనహరిభక్తిమానావ
పొందూకు*దనుజాకుమారా॥ నేజేశేటి మనవిచేకోరా॥ ౫॥

సు॥ చెల్లునెయిటువలెబలుకుట*తల్లీ హరిదాసదాస*దాసుడనగునా * కెల్లప్పుడుహరి
పైమది*మల్లడిగొనిపొల్లుబోదు*పల్లనాపాణీ*దానవకుల బల్లీదురాణీ*కొల్లాగ
భక్తిరసోల్లాసముచుబొంది *ఫుల్లామచ్యుతు జేరి మల్లీ తిరుగబోదు*పల్లావాపాణీ॥
దానవకుల బల్లీదురాణీ॥ ౬॥

సా॥ అనుజునిజంపినపగకై*మునుకొనిమిాతండ్రిరోష *మున శ్రీహరిపై * గనలుచు
నుండగనీవిటు*సనకాదిమునీశుదలపజనదూరపుత్రా*పావనగాత్రా ప్రణుతాచ
రిత్రా*వినవన్న మనవంశమునకు శ్రీహరిశత్రు * వనకనుసీవిటు లనిశాముమినుతింప
జనదూరపుత్రా॥ పావనగాత్రి ప్రణుతచరిత్రా॥ ౭॥

సు॥ జననియిట్లు వచింపను * జను నేహరివిశ్వమయుడు సర్వాత్మకుడై * ననుబోటిదీ
న జనముల*ప్రణుతింపగరక్షసేయువనరూపహ నేత్రి*మజ్జనయిత్రిజననుతగాత్రిఘ
సంహారక్షింప మజనులాసీక్షింపచే *తనుడైనహరిశత్రు వనిపల్కదగునేవోవ
నరూపహనేత్రీ॥మజ్జనయిత్రిజననూతాగాత్రీ॥ ౮॥

సా॥ మిాతండ్రి శౌర్యభుజబల* ఖ్యాతికిభయమింత లేకఘనముగహరివిఖ్యాతిని *ప్రస్తు
తిజేశెద*సీతిగనామాటవినకనీతీయెతలపా*హరియందునీ కీతీరువలపా*రీతిగ నేనె
న్ని రీతుల జెప్పిన*మాతావాక్యమువినక*మాధావునీతీరునీతీయెతలపా॥ హరియం
దునీకీతీరువలపా॥ ౯॥

* షణ్ముఖ కవికృత గురుశిష్య సంవాద కందార్థదరువులు *

శ్రీవీరదేశికేంద్రుని* భావంబునదలచియతనిపదపంకజముల్ *సేవించిగురుని కరుణను*వావిరికందార్థములు తత్వవరులుమెచ్చగనూ * వచింతుసత్కవులుల్ల శిలనూ*భావామలరశివ జీవైక్యామర్మాను * భావజ్ఞులుతమభావానచేతత్వవరులుమెచ్చగనూ॥వచింతుసత్కవులుల్లశిలనూ॥౧॥

క్షితినోకహితమతిశిష్యుడు*అతులితవైరాగ్యగరిమ*నరయుచుగురునిన్ *కృతపుణ్యవశతగనియెను*చతురకళాభిజ్ఞమూర్తి శరణావత్సలునీ*మలత్రయజితసత్యవ్రతుని*సతతాష్టావిధయోగ సారావిచక్షుణు*పతితాపావనశీల పరమస్వతంత్రుని*శరణావత్సలునీ॥మలత్రయజితసత్యవ్రతునీ॥౨॥

కనిసాష్టాంగమొనర్చియు*వినుతింపుచుదేవనాదువిన్నపమిదెగై*కొనుజననమరణబాధల*పనుపడిభయమందినాడా పాలింపవయ్యా * భక్తలోక పాలానాధుర్యా అనుపమజ్యోతిర్మయాకారశివతత్వ*మనుప్రజూపిస్వానుభవమందజేయుచు*పాలింపవయ్యా॥భక్తలోక పాలానాధుర్యా ॥3॥

కరుణించెదవినుపుత్రిక*యురుతరమగురాజయోగ మున్నతమహిమం*బరుదనిశివయోగీంద్రులు*బనువడిశివతత్వమనుచు భావింపగానూ*జీవన్ముక్తి స్ఫురణాదెల్పెదనూ*పరమాశాంభవిముద్రిపటిమెగూర్పగనిత్య*నిరుపమగురుబోధ మిదమిద్ధమనిపల్కి*భావింపగానూ॥జీవన్ముక్తి స్ఫురణాదెల్పెదనూ ॥౪॥

తిలలందుతైలభావన*సలలితకాష్టములయగ్ని చందంబునతా*నిలభూతకోట్లనూర్ధ్నిస్థలములచిక్కళలతోడా తగవెలుంగుచునూ*పరశివుడుండు చెలగిసాక్షిగనూ యలమీనీలతోయద మధ్యగనబడు*లలితవిద్యుల్లేఖ లతభాతినెరయుచు॥తగవెలుంగుచునూ॥పరశివుడుండు చెలగిసాక్షిగనూ॥౫॥

చటులస్ఫటికఘటాంతర*పటుదీపమభంగిచాలబాహ్యాంతరసం*ఘటితంబైవటబీజో*త్కటవటతరుభంగిసర్వ ఘటచేతనూడై *నిటలాక్షుడుతానటనతత్పరుడైయిటులజీవకోటి నటుజొచ్చిచాలాది క్తటులందునిండి విస్ఫుటసుప్రకాశత ఘటచేతనూడై॥నిటలాక్షుడుతానటనాతత్పరుడై॥౬॥

న్నానే*కొమ్మామహరికన్నా దైవమ్మా లేకదాని * నెమ్మది భక్తిరసమ్ము నొప్పతిల్లగ సంమ్మాతిత్తోనే॥ శ్రీహరిని నేనమ్మికున్నానే ॥౧౬॥

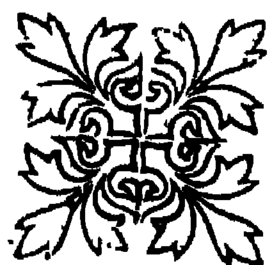
మా॥ మందత్వంబున పుత్రము* కుంభ భజించెద వ్రదనుజ కుంజరుప్రమోలక్ *సందేహమేమి లేక సనందన వందితుని దలప నందా నాతగునా* దానవరాజానందితమగునా* అంబారువిన తండ్రి ముందారాపగతు *పురందారాధీశు గోవిందుని నుతిశాయా*నందనాతగునా॥ దానవరాజానందీతమగునా॥౧౭॥

సు॥ తల్లీ యీతీగున నన* జెల్లునె సందేహమేల చిత్తములోనక్ *యల్ల జగత్తులకును హరి వల్లభుడని యున్నవాడా పల్లావాపాణీ* దానవకుల వల్లభురాణీ * చల్లాగ నేనుని శ్రీల్లాసామున చెక్రి* నుల్లాముల్లో గలశి యున్నానే సతతాము* పల్లావాపాణీ॥ దానవకుల వల్లభురాణీ॥౧౮॥

మా॥ అనఘా గురు కాృచార్యులు* పనుపడ బోధింపడిట్టి భాగవతార్థం * మునుకొని యేపునుషుని చే వినగలిగెనో తెలుపు పుత్ర* వినయాముతోడా * సంశయమూడా వనజాక్షు గూడా* అని ప్రహ్లాదుడిట్లను విను మో తల్లి* నునునారదుడు దెల్పె నరసీ భావాము* ఘనమతితోడా॥ సంశయమూడా వనజాక్షూ గూడా॥౧౯॥

సు॥ అని ప్రహ్లాదుడు తల్లికి * తనమార్గము తేటపరచి తన్మయుడై* ఘననారాయణు రూపము* ననయము తానయ్యె నిత్యమానందామూనా* నారద సన్మునికృపావలనా లేపవిశ్వభ్రాంతి లేనివాడై నిల్చి* తానుతానై సంతతానందమున గలిశి* స్వానుభావమునా॥ యేమియు లేని జ్ఞానాశూన్యమునా॥౨౦॥

సు॥ ఘనుడగు ప్రహ్లాదుడుతా * ననఘమతికి తల్లితోడ నాడినమాటల్ *వినిచదువనా ప్రియనేర్చిన* జనులకు మోక్షంబు జెందు జనలోకమునను * మద్గురులింగమను వాక్యామునను * వనర షాట్ప్రియలింగ మను పేరరచియించె * మునుకొని యీకృతి మోక్షాహితార్థాము* ప్రణుతి శాయగనూ॥ భావజ్ఞాలు విని సంతోశిలనూ॥౨౧॥

౧౦* వినిమీరలివిదిద్దుండని*పనిబడిప్రార్థించనేల*పరుసమునినుమి*ట్లనునెస్వర్ణము జైమని*తనకైతానౌనుసన్నిధానామందుంటే* తెల్పుడియను* మానామిందుంటే * మనవిజేసునెపాలిమ్మని లేగతల్లికి*తనకైతానిచ్చునుదయజేసితా*సన్నిధానామందుంటే తెల్పుడియనుమానామిందుంటే॥

* రాజనీతిరత్నాకరము *

కం॥ కులహీనులైనవిద్యా*బలవిరహితులైనసరస*భాయనిచోరా
జులుమన్నింతురుకృపచే*చెలువలులత . లెనయుప్పట్టు*చేకొనుటరుదే॥

కం॥ కొననుండిచెరుకుదినరుచి*ఘనమగుగతిసుజనుమైత్రి*కడుహెచ్చుభువిన్
మును చెరుకు మొదలనుండియు*దినునటువలెఖలునిమైత్రి*దిగునానాటన్॥

౧౧* అప్పకవీయ్యాద్యాంధ్రము*లొప్పగుమాఘాదికావ్య * మొగిజదివికృతిన్ * తప్పనికవులకుసమముగ*తప్పులు లేకుండజెప్ప*తరమానాకృతినీ* ఊహానుజేస్తిమరినే నీకృతినీ*గొప్పపక్షులతోటికొదువాపక్షులుసాటి*కుప్పారవీధని కూడ్యాడేటందాకు తరమానాకృతినీ*ఊహానుజేస్తిమరినేనీకృతినీ॥

* భద్రాద్రిరామశతకము *

సీ॥ వేదముల్ వివరించివిననేర్చుకోలేదు । శాస్త్రపురాణముల్ చదువలేదు ।
యాంధ్రగీర్వాణంబులభ్యసింపగలేదు । వేదాంతమార్గముల్ వెదుకలేదు ।
చూచిఛందంబులుశోధించగాలేదు । సాధుజనులపొందుసలుపలేదు ।
నిలసత్తలంకారవిధముచూడగలేదు । కావ్యనాటకములుగానలేదు ।
గీ॥ నీకటాక్షంబునామీదమిగులగలుగ । జేయబూనితినీమీదనీసశతము ।
తప్పులేకుండదయచేసిధరణియందు । కవిజనంబులుమెచ్చవిఖ్యాతిజేయు ।
రమ్యగుణధామభద్రాద్రిరామపరశు । రామనరసింహ్వదాస సంరక్షితాంహ్వా॥3॥

* భావార్థము *

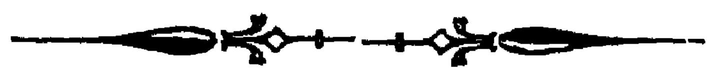
వేదములను విచారించి శ్రవణముజేయ నభ్యసించలేదు, శాస్త్రములను పురాణ

ప్రాకృత యోగంబనునది*ధారుణి నేత్రాంతరాళతన్మధ్యమునన్ *చేరికళా భావం బును* సహజగ్రహ్యపమనుచుపొందిక గనుచు *స్ఫురత్తారాకాకారమగుచు*చేరి సహజమును చెలగిచిన్మయతనం *సారామహబ్ధినిస్ఫురణకారణముగ*పొందికాగ నుచు స్ఫురత్తారాకాకారమగుచు॥౭॥

సర్వంమనసునగనుచును * సర్వంశివుడనుచుదెలశిసహజావస్థల్ *బరగినసంకల్పంబును*నిర్విషయతశిక్రనిగూఢ్చి నిరేపుడావై* హరుని జెందునిర్వికారుడవై *వృక్షయందగ్నికరూపమును భాతిని*నిర్వాణాపదమందు నిలచి*సర్వముమరచి నిర్లేపుడావై॥హరుని జెందునిర్వికారుడవై॥౮॥

యిదిశివజీవైక్యస్థితియిదిపరతత్వార్థబోధ*యిదిమోక్షపదం*బిదియని తెలిపిన శిష్యులకు*మదిగూడ మెదవంగవినుచు మధురావాక్తతిసీ*సన్నుతి జేశే ప్రథితాసద్గురుసీ*చిదచిద్వివేకాయ శిష్టాతత్వామృత*మదిగ్రోలయానంద మగ్న భావమున మధురావాక్తతిసీ॥సన్నుతి జేశేప్రథితాసద్గురుసీ॥౯॥

సుకవిజయానందంబుగ* నికరంబగుతత్వబోధ నిర్ణయములుగా * మకరధ్వజారికృపచే*ప్రకటితముగ బలుకబడియె భాసురముగనూ*పల్కులుబుధ తోషణాముగనూ*వీకషణ్ముఖకవి విమలావాక్యములు*చేకోనబోధిస్తమి శ్రీవీరగురువర్య*భాసురముగను॥పల్కులుబుధ తోషణాముగనూ॥౧౦॥

౯* మనుసిచ్చివినుడియికనొక*మనవిదినాపాలిగురునిమదిలోపల నే*నునుచు కొనిపెద్దలాజ్ఞను*పనిబూనుకచేస్తినిట్టి*పద్యాములిన్ని*తప్పొప్పులేర్పడదిద్దుండన్న*సుమతిమంతులగనుకానే ప్రార్థిస్తి *ననుమికటాక్షేక్షణముల పీక్షింపుచు * పద్యాములిన్ని తప్పొప్పులేర్పడదిద్దుండన్న॥

కం॥ శకగామజననమరణ*వ్యథమానుటకై రచిస్తి*వరకప్రలారా
మథియించిమాచిదిద్దుడి*పథమేమాత్రంబుదప్పి*పారకయుండన్ ॥౧॥

కం॥ నెప్పైనబోధగలమా*యప్పలుతప్పుంటెదిద్దు*డదినాకిష్టం
బెప్పుడిదికందములనే*జెప్పితియీకవితజూచి*శిడిముడిపడకన్ ॥౨॥

గీ॥ లక్షణంబుజూడరమ్యమగపించును । దీక్షజేసిదాన్ని [illegible]
లక్ష్యశుద్ధిభావులగుచుండువారికి । లక్షణంబు [illegible]

వ॥ ఆదియెట్లంటేని,

గీ॥ రాత్రియందుదివ్వెరంజిల్లుచుండును । తనదు [illegible]
భానుడుదయమైన ప్రబలునాదీపంబు । [illegible]

కం॥ తప్పులుగలిగినయాకృతి✱యొప్పగుసద్గురు [illegible]✱[illegible]
తప్పనియెన్నలువకు✱వొప్పుగకృతిజూచి [illegible]✱[illegible]

✱ ఛందస్సు ✱

సీ॥ శ్రీకరలక్ష్మీనృసింహ్వాశంకరవంద్య । [illegible]
యనుచువర్ణించియు యతులక్రమంబెల్ల । [illegible]
స్వరమెద్దిగల్గునచ్చట తదాకారంబు । నిలిపిన స్వరమైత్రి [illegible]
అరవిందనిభలోచ నార్తావనచరిత్ర । యవిఖల్య [illegible]
హరిరూపతవకింక రోహంబులు త్త । విసర్గకస్వరవళి [illegible]
ఋభురిపుద్వేషధరిత్రీవినుతరమా । ధవయనంగను విబుధ [illegible]
ఇనకోటిసంకాశ వృషభవాహనహిత । ఋత్విజస్తుత ఈశ కృష్ణయనుచు ।
బలికినఋత్వసంబాధవళియనగు । పృథ్వీశగోవింద కృతి [illegible] ।
యనగనుఋత్వ సాంమ్యవళిబరంగును । ఇభవంద్య [illegible] ।
యనవృద్ధివళిమోద మమరుచుండును వేడ్క । [illegible]
యనిచతురాంఘ్రుల నలరినయాదివర్గ । యతియన [illegible]
జ్ఞానవేద్యాయ కాంచనవినిర్మితభూష । [illegible]
యనబిందుయతి వి జనదనుసుగుణాసం । పూర్ణ [illegible] ।
నుముకారయతియగు క్రమమునదైత్య । విముక్త [illegible]
వలనొప్పగానుమవర్ణవిరామంబు । నగుకృష్ణపాదంబ [illegible]
ఋఋయతివాటిల్లు నెలమినిగ్గులుదేలు । [illegible]

ములను చదువుకోలేదు తెనుగును సంస్కృతమును నేర్చుకోలేదు, ఉపనిషత్తుల ధర్మములను విచారించలేదు, లక్షణగ్రంథములను చూడలేదు, పెద్దలసాంగత్యమును జేయలేదు, అలంకారగ్రంథములను కావ్యములను నాటకములను, జూడలేదు, మీయొక్క అనుగ్రహము నాయందు విశేషముగా నుండుటచే మీపేరట సీసశతకమును కృతిచేయ ప్రారంభించితిని, గనుక తప్పులేకుండ అనుగ్రహించి యీభూమియందు కవీశ్వరులు మెచ్చునట్లు చేయును మనోహరమైన గుణములతో ప్రకాశించుచు భద్రాచలము నందుండెడి శ్రీ రామా పరశురామ నరసింహదాసుని రక్షించునామముగలవాడా?

---

* నామరహితాచల పరిపూర్ణ సుధాకరము. *

సీసార్థము,

సూత్రభాష్యాదుల జూచియుండగలేను। ఛందస్సులేమియు జదువలేదు। కావ్యంబులైతె నిక్కముగనభ్యాసంబు। సల్పంగలేమనిస్పందియముగ। నెమ్మదిలోగురునమ్మి బార్థనజేసి। నిజమైనవార్తసీనిలజనములు। బొందియుకడతేరబూర్ణభావంబంత। తెలియబల్కెదవినుడీ।యీగ్రంథమును। కలయనితలచిచదువుడీ।తలపగనందుమీదదప్పులేమైనగల్గిన। సలలితముగనేనుసరిపడదిద్దవచ్చు॥

౧౨* ఛందంబెరుగకపద్యము*లెందుకుజేశెదవటంచుయెందరనిననే*సందేహింపక చేసితి*నిందులతప్పులెమీర*లివిదిద్దేరనుచూ*నేజదివితెచెవియొగ్గివినుచూ* అందాముగాచిత్తమందిట్లుతలపోశి*కందార్థములనుమీ*ముందారాబెట్టితి యివిదిద్దేరనుచూ నేజదివితే చెవియొగ్గివినుచూ॥

కం॥ యేకందము కాకందమె*మాకందఫలరసరుచిని*మరిపించుగుచిన్
మీకందములైననువిను*డీకందములన్నిస*త్కవీంద్రుల్లారా॥౩॥

కం॥ నేఛందముజదివెరుగను*నాచందంబిదియుగురుని*నమ్మిరచిస్తిన్
యీచందపుపద్యములను*చూచందరునగక*దిద్దజూడుడిసుకవుల్॥౪॥

---

* జ్ఞానాంజనేయము *

కం॥ యతిగణప్రాసంబులునే*మతినెరుగనుసుజనులార*మరిసద్గురునిన్
గతియనినమ్మినవారికి*యతిగణప్రాసంబులెల్ల*యెందుకుతెలియన్॥

గీ॥ తలపతలకట్లకైత్వమాత్వంబు జెల్లు । కొమ్మనకునోత్వమును జెల్లుక్రమ్మకొనగ ।
ఇత్వమేత్వంబుఋత్వంబు నేక సరణి । యతులకివిలక్షణాలుపద్మాయతాక్ష॥

* శార్దూలలక్షణము. *

సారాచారవిశారదా॥నయతిం శార్దూలవిక్రీడితా ।
కారంబై మసజంమ్ములింమ్మగ సతా గప్రాస్తితో జెప్పినన్॥

* చంపకమాలలక్షణం *

నజభజజల్ జరేభల బెనంగిద శాయతిత్తోడ జెప్పినన్ ।
త్రిజగదభీష్టదా భువి పతీదగ చంపకమాలయైచనున్॥

* ఉత్పలమాలలక్షణం *

భానుసహస్రవిన్ భరన భారలగంబులతోటి జెప్పినన్ ।
పూనికచేసమస్తజన పూజ్యమునుత్పలమాలయైచనున్॥

* మత్తేభలక్షణము *

స్సయదూరావిలసత్రయోదశయతి న్మత్తేభవిక్రీడితా।హ్వాయమైయొప్పుచునుండు॥

* సీసపద్యలక్షణము. *

కరమొప్పదేవేంద్రగణములారిటిమీద । భానుద్వయమునిల్పపాదమయ్యె।

* గీతలక్షణము. *

ఇనగణత్రయంబు నింద్రద్వయంబును । హంసపంచకంబునాటవెలది।
సూర్యుడొక్క-రుండు సురరాజులిద్దరు । దినకరత్రయంబు తేటగీతి॥

* కందలక్షణము. *

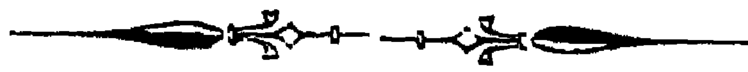
కందము త్రిశరగణంబుల*కందముగాభజసనలము*లై దేగణముల్ ।
జామున్ నాటనలజము*లొందును నాఱగురుప్రజగణ*మొండదు బేశిన్॥
ద్వాదశమాత్రలు తొలుతటి*పాదంబునకు ద్వితీయ్య*పాదంబునకున్ ।
మూడంబుతోడనిరుబది*పాదుగజెప్పంగవలయు*బహుపదిలముగన్॥
కూడా-౯ర-లఘువక్షరములు.

* గణలక్షణము *

చంద్రసూర్యవంశ్యచక్రవర్తిరుద్రుని । మూడుకన్నులందుమూడుగురువు।

దివ్యారిశౌరిచేతిదియనిపల్క । ప్రత్యేకయతియునగుప్రాకటముగ ।
రిపులనుశౌరిహరించెననగలచ్చ । నెదశౌరితగధరియించెననగ।
భిన్నయతియుజనుప్రియమున్నోడుత । కృష్ణరారనక్ వరారన్వసేల ।
యనసేకతరయతిదనరుదేవాధిప । వరదసంతతభవభయావిదూర ।
లాలితపదనఖదంభగోపార్భక । యనిపల్కగనభేద యతిదనర్చు ।
ఘస్మధరనీరశృంగారగాత్రయనంగ । సంయుక్తవిశ్రామసాజ్ఞదనరు ।
అదరించకురముద్దరాలసుసీకునే । కాంతమేలర జవరాండ్రపాటి ।
యనగనాగమసంధి యతియగుచెలులకు । కృష్ణుడిచ్చరు నాలుగేశిమణుల ।
నాగవిభాగవిశ్రామంబువాట్లిల్లు। హరిమున్నుబ్రోవంగదయ్యవెంక ।
టప్పరాచలమేలయనగనామాఖండ । వళిమోదమమనుసలలితముగ ।
గణుతింపరఘురామకంబుదైవంబులే । డనపంచమివిభక్తియతీదనర్చు।
షష్ఠీజితసుప్రసంగయనగసూక్ష్మ । విశ్రాంతిదనరుప్రావిణ్యమొప్ప ।
అజనుతకమలాక్షయఘబృందమదశిక్ష । యనిపల్కగసరసయతిదనర్చు ।
ఇమ్ములనున్నవాడేహరియనిపల్క । కాకుస్వరవళిప్రకాశమలరు।
హేరామనన్నుబ్రోవవేదీనజనుడజుం । డోనన్నుబ్రోపరాహోమహాత్మ్య।
లారనకాకుస్వరప్లుతవళియగు । ఇనతేజననుగావవేయటన్న ।
శోకప్లుతంబగుప్రాకటంబలరగ । నచ్చుతననుగానవాయటన్న ।
సంశయప్లుతమునిశ్చలతదనర్చు । నీవేగతిలక్ష్మిపతీయటన్న।
ప్లుతయుగవిశ్రామముప్పతిల్లునువేల్క । నలినాక్షసుగుణావతంసయనగ ।
నగ్రాహ్యవిశ్రామమమరునగ్రాహ్యసం । బంధవళులునాదిబగిదివిల్లు ।
గీ॥ నిక్కమలరగనలుబదియొక్కయతులు । దెలిపితినిసంపదలొసంగియెలమిబ్రియము
గలిగిచిరుమద్రినరసింహ్వకవినిబ్రోవ । నగునుజలదుగ్ధపురిరంగఖగతురంగ॥
సీ॥ తూకునుకఖగఘల్ చఛజఝల్ శషసలు। అయహలకెల్లకియ్యలుఘటించు।
పోలింపపుబుభల్ మాలకుజెల్లును । నామిడిజెల్లునునణలకెల్ల ।
మామిడిజెల్లునుమాకునుంబాలకు । తామిడిజెల్లునుతథదధలకు ।
కీర్తింపకాగ్రకుగిల్కయురేఫయు । లామిడిజెల్లునులళలకెల్ల ।

కైటభారిరలంబుగజవరదా నున్న। నవమజవినుత నానలమయ్యె।
గీ॥ రగణగురువుదేవరాజాయనంగ ప। ద్మాపతీయనంగ తగణగురువు।
సరహారియనంగసరహార నరసింహ। నాగనోప్పునగము నలము నలము

కమలనాభా	I I I U U	... నగగం	...	నగణంమీద రెండుగురువులు.
కమలరూప	I I I U I	... నహం	...	నగణంమీద గురులఘువు
అసురాంతక	I I U I I	... సలలం	...	సగణంమీద రెండులఘువులు
అద్రిధర	U I I I	... భలం	...	భగణంమీద లఘువు
భద్రియశా	U I I U	... భగురువు	...	భగణంమీద గురువు
అంభోజాక్ష	U U U I	... మగణలఘువు		మగణంమీద లఘువు
భువనేశ్వరా	I I U I U	... సగం	...	సగణంమీదలఘుగురువు
అఘవిద్వేషి	I I U U I	... సహము	...	సగణంమీద గురులఘువు
పీతాంబర	U U I I	... తలము	...	తగణంమీద లఘువు
కైటభారి	U I U I	... రలం	...	రగణంమీద లఘువు
గజవరదా	I I I I U	... నవం	...	నగణంమీద లఘుగురువు
అజవినుత	I I I I I	... నలలం		నగణంమీదరెండులఘువులు
దేవరాజా	U I U U	... రగణగురువు		రగణంమీదగురువు
పద్మాపతీ	U U I U	... తగణగురువు		తగణంమీదగురువు

(యీ పదునాల్గు చంద్రగణాలు,)

౧౪ చంద్రగణాలు.
౬ ఇంద్రగణాలు,
౨ సూర్యగణాలు.

౨౨ యిదిగణక్రమం

తగణం, నగం రగణం, సలం నగం భగణం నగణం గల-
రాజేంద్ర। విసుసుధా। తాళిలో। నోకపర్వతముత్రికూ।టంబన। దనరు। చెం...

లుదయమయ్యెదాననొప్పరెమగణంబు । అందుసప్తగణములమరబుట్టె।

గురువులునిషుదలుజడ్డ । కరములుబొట్టులుపిరుందకడనూదినయా ।

కరములు పెరయువిలఘువులు గురులఘువులు వరసగూనకొనగణంబయ్యె ॥

కం॥గాయన్ననొకగురువగు*లాయనగాథాత్రినొక*లఘువనుకునాను ।

బీయక్షరములుగణములు*పయినిప్రయోగంబుగాగ*బరపగవలయున్ ॥

కం॥భరతనగనలసంబులు*వరుసంనివియారునెన్న*వాసవగణముల్

ధరనహాలుయినగణంబులు*ఉగుతరసత్కీర్తిసార*యుత్తమగుంసా॥

భగణం తగణం నగం నలం సలం రగణం యీ ౬ న్నూ ఇంద్రగణాలు.

నగణం హాగణం యీ ౨ న్నూ సూర్యగణాలు.

క॥౦॥గురువులుమూడిడమగణము * పరగంగానాదిగురువు*భగణంబయ్యెన్

సరిమధ్యగురువుజగణము*విరచితముగనంత్యగురువు*వినుసగణమగున్

శ్లో॥ఆదిమధ్యావసానేషు । యరతాయాంతిలాఘనం ।

భజసాగౌరవంయాంతి । మనౌతుగురులాఘవం॥

శ్రీరామా	మగణం	U U U
కాయజు	భగణం	U । ।
విధాత	జగణం	। U ।
కమలా	సగణం	। । U
కరము	నగణం	। । ।
మహేశా	యగణం	। U U
పావనీ	రగణం	U । U
గోపాల	తగణం	U U ।

కం॥ సగణంబుమాపులఘువులు*యగణంబునకాదిలఘువు* యమతస యసభా * నగణంబు మధ్యలఘువగు * తగణంబునకంత్య లఘువు*తత్వజ్ఞనిధీ॥

యీవిధమెనిమిది గణాలు.

(చంద్రగణాలు.)

సీ॥ కమలనాభానగగంబుకమఠరూప । నహామసురాంతనాగసలల ।

మద్రిధరభలంబుభద్రియశాయన్న । భగురువంభోజాక్షమగణలఘువు ।

భువనేశ్వరాయన్నసవమఘవిద్వేషి । సహామపీతాంబరసాజ్ఞతలము ।

* కందార్థము. *

౧౩* పునరుక్తిగలిగియుండిన*వినికోపముశాయఁదలపు* [illegible] * [illegible]
వారుదూరపక్షము*గనవలెదగ్గెరనటంచు*గల్పించినారు* [illegible] * [illegible]
ములోనూ*జననీజనకులు*తమతనయూలపునరుక్తి*[illegible]
లశికల్పించినారు* తెలియకకాదీ గ్రంథాములో [illegible]

* రామస్తవరాజం *

సీ॥ తనయుడైనవాడుతలిదండ్రిడిసుందర । బిడ్డేమాడవలయు [illegible]
యట్లమీరునన్నుహర్షించిసతతంబు । ప్రీతిపోషణంబుచేతురు [illegible]

* నీతిశాస్త్రం *

శ్లో॥ అమృతంసద్గుణాభార్యా । అమృతంబాలభాషితం ।
అమృతంరాజసన్మానం । అమృతంమానభోజనం ।

* భాస్కరశతకం *

చ॥ నుతుపులనేపుణాచాలని మన్యుష్యుడెవ్వఁడైన తప్పనాడినన్
గడుకృపతో జలంగుదురుకానియదల్పుసత్జ్ఞులెల్ల
దప్పులుగులుబెట్టుచున్న డచున ఫ్ఫత బాలుర [illegible] సేయగా
వాడగుమరింతేకాని పడదో యుగా [illegible]

* కందార్థము *

౧౪* యిదియాంధ్రకవిత్వంబని*మదిలోయంచగిద [illegible]
వన్నెపశిడిని*మూదమునత్తోల్పైనుంచ*ముట్టాకుండు [illegible]
కుండుదురా* యిదిగాకకులహీనుడిచ్చినద్రవ్యము * [illegible]
దాన్ని*ముట్టాకుండుదురా*లోకులుచాతి*బట్టాకుండుదురా

గీ॥ శక్తిద్వయనిరాసకంబైన శుద్ధనిర్గుణ తత్త్వకందార్థానేక సదృష్టాంతప్రకాసిక

(విషమాక్షరములు.)

క॥ మూడవతా నమొదట విశ్రమూడు సరళవర్ణములును*మూడవస్వరము
మూడవయూష్మాక్షరమును*గూడమగదియింపనొట్టి*కూళకునైన॥
మూడవఅక్షరమందు గ । జ । డ । ఇ । స । యీ ౫ అక్షరములు చెప్పగూడదు.

సీ॥ న్యంబుజాక్షరమననొప్పవాశ్రీల్పోన । షోడశాక్షర మారవచోటనిల్పి ।
మత్సరంబునదనుజంపవచ్చినట్టి । చెడుగునకునైనపద్యంబు నుడుగవలదు॥
ఆదియందుమన్త్రగ్రహాబీజంవత్తాక్షరంబులంటె అది మొదలుకొని
ఆరవది యేడవదిత కారంపడనివ్వవద్దు ॥

శ్లో॥ పురాస్త్రరసగిరిరుద్రేష్వకచటహామాతృకానింద్యాః । అనే వ్యాకరణసూత్రం
చాతను పురా మూడింట అస్త్ర అయిదింట రస ఆరింట గిరి యేడింట రుద్ర పదకొం
డింట అ । క । చ । ట । హా । యివ్వికూడవు తెల్యవలెను.

క॥ గలనగణములినులింద్రులు * నలనగసలభరతలింక * నగగ । నహ । సలా । భల
భగురు । మలఘు । సవ । సహ । తల । రల । నవ నలల । రగురు । తగ ।నింపులజా ।
గలం । నగణము । యీ రెండునున్నసూర్యగణాలు.

నలం । నగం । సలం । భగణం । రగణం । తగణం । యీ ౬ న్నూ యింద్రగణాలు.
భలం । భగురు । మలఘు । సవం । సహం । తలం । రలం । నవం । నలలం । రగురు।నగగం
నహం । సలలం । తగురు । యీ ౧౪ న్నూ చంద్రగణాలు.

క॥ శ్రీకారమున్కృత్యాదిని*ప్రాకటముగనున్నజాలు*బహుదోషములన్
బోకార్చిశుభములొసగును*ప్రాకృతముగనినుమసోకు*పరుసముభంగిన్॥

టీక॥ శ్రీకారమునకుశుభకర మెట్లంటెనేని శవర్ణ రేఫకారసంయోగమువలనశ్రీకా
రమయ్యెన్ శవర్ణ రేఫలకు చంద్రుండును ఈకారమునకు సూర్యుడును గ్రహములు
గాన వారిరువురకు అన్యోన్యమిత్రత్వము గలుగుటవలననున్ ఈకారశవర్ణంబులకు
లక్ష్మి యధిదేవతయగుటవలననున్ లక్ష్మీపద్మహస్తాశనః శ్రియమిచ్ఛేద్ధుతాశనాత్
ఇట్లని చెప్పుటవలననున్ శ్రీకారములక్ష్మీపదంబని యెరుగునది॥

కం॥ యిలనొక్కగడియయైనను*బలవిక్రమకీర్తిరుచుల*భాశిల్లెడునా
బలిమునదె బ్రతుకుగాకిక*బలిదిని వెయ్యేండ్లు కాకి*బ్రతుకదె యెందున్॥

కం॥ బలవిద్యావిక్రమములు*గలవస్తువులనుభవించు*ఘనుడొప్పలుగా
నలకుక్కశ్లోకప్రదిప్పుచు*పలుమరునంటకపుకడికె*పరువులు బెట్టున్॥

కం॥ కడికై శునకంబడుగులు*ముడుచుకకూర్చుండికడుపు*మొగమేచూచున్
పుడమిమదేభంబెవ్వరి*నడుగుకొనిందినదు*ధీరమగుమతిగాంచున్॥

చ॥ శునకమునట్టియన్నముడుసున్ పలువైపులకంకికంకియం।
తనెకడుతృప్తినొంది ప్రమదంబువహించుమృగేంద్రుడైతెతం।
న్నెనసిననక్కనున్విడిమదించుగజంబెహరించుభూమినే।
జనుడుబలానురూపఫలసాధనవాంఛయొనర్చునేకదా॥

గీ॥ అతిభరములేదుకార్యసమర్థునకును। రాజితోద్యోగనిధికిదూరంబులేదు।
జగతికోవిదునకువిదేశంబులేదు। ప్రియముగాబల్కువారికిరిపులులేరు॥

* కందార్థము *

౧౬* తప్పొప్పులురెండెరుగని*తప్పుతనందుండిదీన్ని*తప్పనికూశే * తప్పుడునరుడనకుజెప్పెద*చప్పుడుచాలించుమనుచు*సభవారువినగా* సరెసరెనాని * సభవారిట్లనగా*చెప్పినవినకుంటె తప్పువానిదెసుమ్మి* తప్పొప్పగలిగినవెనక నొప్పావాదప్పను * సభవారువినగా*సరెసరెనాని*సభవారిట్లనగా॥

కం॥ తక్కువపాండిత్యముచే*నిక్కపండితులుమెచ్చ*నేరరుపిట్టల్
యెక్కువపాండిత్యముగల*చక్కనిపండితులుమెచ్చి*నరెసన్నట్లన్॥౬

కం॥ స్వేచ్ఛాన్వయగుచ్ఛములని*స్వచ్ఛయొనర్చెదరుకవులు*పృథుయశలారా
యిచ్ఛజనించినజడుపుడి*యచ్ఛాపద్యంబులివ్వి*యాసాంతముగాన్॥౧౧॥

కం॥ తామతమతప్పు నెరుగక*నామాటలుతప్పులనుచు*నవ్వేజనముల్
సామాన్యులనుచుదెలియుము*నీమానసమందులెస్స*నిరుపమసుగుణా॥౧౧౭॥

శృతి॥ ప్రాకృతేసంస్కృతేచాపి । స్వయంప్రోక్తాస్వయంభువ ।
త్రిషష్టిశ్చతుఃషష్టిర్వా । వర్ణాశ్శంభుమతేమతాః॥

* రామలింగేశ శతకము *

సీ॥ ఆరగింపంగయోగ్యముగాకయుండునే । పైత్వక్కుబిగునైనపనసపండు ।
మాధుర్యమెడలునే మామిడిపంటికి । దాడిమపట్టునజీడికొడరుమాత్ర ।
గేదంగివిరివాళిగిలింపకుండునే । యగ్రభాగమునముండ్లలమమాత్ర ।
అఖిలాంగసీమనొయ్యారంబుతిలకించు । కమలాక్షికొకవంకగలుగినేమి ।
గుణముబహుళంబుదోషంబుకొంచమైన । గాదవజెందకయుండునెక్కువగుణంబు
తారుమారైననిదియెపద్ధతిదలంప । రామలింగేశ రామచంద్రపురవాసా॥

* కందార్థము *

౧౫* ఆసాంతమునీగ్రంధము * ప్రాసయతుల్ శబ్దగణము భావముయుక్తుల్ *
జూచిసరిపడనిచోటను*యీసభలో పెద్దలెల్లా*యిదిదిద్దావలెనూ *దిద్దియిదేనా*మది
కద్దవలెనూ*మీసాటివారికివ్యాసాటలేదుంటే * నాసాటినారి ప్రత్యేకసాటిగాకుండు*
నిదిదిద్దావలెనూ*దిద్దియిదేనామదికద్దవలెనూ॥

* రాజనీతిరత్నాకరం *

గీ॥ కంటకోత్కరపూర్ణంబుగాని మొగిలి । తరుప్రపంకస్థమునుగాని తామరసము ।
మొదలకౌటిల్యవతిగానిమోహనాంగి । వ్రణకళంకరహితమైనమణియుగలదే॥

చ॥ కదశినబంధుకోటికుపకారముశేయగబూనికిన్కచే ।
గదిరెడిశత్రురాజికపకారముశేయగబూనివైభవా ।
స్పమలగుభూమిపాలకులసన్నిధినుండుటగాక నెట్టివా ।
డదయతపొట్టబోసుకొనడబ్ధిపరీతవసుంధరాస్థలిన్॥

కం॥ సంగడిపలుపుర నెవ్వడ*పొంగకరుణబ్రోచువాడు*బ్రతుకగవలయున్
మూగలగనిచెంచుపుచే*కొంగతననుపొట్టబోసు*కొనదేయందున్॥

* రాజనీతిరత్నాకరము *

గీ॥ గుడికొనకురాయియెక్కించతడవుగాని । పుడమిమీదికిదొలుపంగతడవుగాదు ।
ధర్మసంస్థాపనముసేయ తడవుగాని । కడతభవకోటులొనరింప తడవుగాదూ॥

గీ॥ వాకరి తెరవుబోప్రచుండెడి మనుజుండు । తివిరితానేకీడుదెచ్చుకొనుట ।
వాకరి తెరువుబోకనుండునానసునకు । నిపుణవృత్తి నెన్న రిపులుగలరే॥

గీ॥ హంసపరివృతమగుకొంగయశముజెందు । క్రౌంచపరివృతయంచవిఖ్యాతిగనదు।
ఘనుఁడల్పులోనుండహీనుండుఘనుడు చెనటి । జనులలోనుండునధికుండు చెనటిగాడే॥

కం॥ తనపట్టు నెపురుబలిమియు*తనబలిమియుగాన లేక*తామసమునన్
ప్పనిపని జేశినతనికి*నొనగూడు నెశుభములశుభ*మొందక తెలియన్॥

కం॥ తనపట్టె గెలుపుపట్టని*తనయెడనొక నేరమేమి*దగులదనుచుదు
ర్జనుఁడుతమకమునగానడు*గనకనధర్మమునవాడొ*కడుభగ్నమగున్॥

* కందార్థము. *

౧౭* యిలుజొచ్చిగ్రామసింహ్వము*కలదొంతులగూల్చివింటగరితలొరుగుదొం*తులుచక్కజేతురట్ల నె*యిలసుకవిజనోక్తితప్పలెంచూదుర్జనుడూ * తప్పొప్పుగావించూసజ్జనుడూ*తులలేనిబుద్ధిమంతులు సర్వజ్ఞులుమీరు * తెలుసునాతలపునేదెలిపేదే మికతప్పొ * లెంచూదుర్జనుడూ* తప్పొప్పుగావించూసజ్జనుడూ॥

కం॥ అందరినిశణుకుచుందురు*కొందరుదుర్మార్గవృత్తి*కుటిలజనంబుల్
యందరినొగిచ్చికరుచుచు*మందలవలెకోతులుండు*మాడ్కినికృరా ॥౨౯౨॥

* రాజనీతిరత్నాకరము *

కం॥ చెనటియగువానిదుర్గుణ * మనయముదొలగింప*బ్రహ్మకైననువశమా
శునకంబుశ్లోకబద్ధల*దినముంగట్టంగవంక దీరునె చెపుమా॥

* వేమన శతకము *

గీ॥ తప్పు లెన్నువారు తండోపతండముల్ । పుర్వజనుల కెల్లనుండు తప్పు ।
తప్పు లెన్నువారు తమతప్పు లెరుగరో । విశ్వదాభిరామ వినర వేమా॥

* కవిచౌడప్ప శతకము *

కం॥ పెద్దనవలె కృతిజెప్పిన* పెద్దనవలె నల్పకవిని* పెద్దనవలెనా
యొద్దనవలె మొద్దనవలె* గ్రద్దనవలె కుందవరపు* కవిచౌడప్పా॥

* సభావిజ్ఞాపన *

(కీర్తన,)

* పల్లవి *

సభికులారా మీకు। మ్రొక్కేనూ । నామనవి వినుడీ ।
సభికులారా మీకు మ్రొక్కేనూ॥

* అనుపల్లవి *

ఇభముఖునిజనకుణ్ని సీతావిభుని నే కీర్తనలచాతను । లభితకామ్యుడనౌటకొరకై
యభినుతించెద నిపుడు వినుమని ॥ స ॥౧॥

చరణములు .

అప్పకవిముఖకవి కృతాంధ్రములూ । మేఘమాఘాదిక । గొప్పగొప్పసంస్కృతపు
కావ్యములూ । యిప్పటికినే జదువలేదవి చెప్పినాడను యీకవిత్వము తప్పులో వొప్పు
లోయిదివిని తప్పులుంటే దిద్దవలెనూ ॥ స ॥౨॥ చదువులను చతురాననులు మీరూ ।
యజనాదికర్మ సముదయమునను వసిష్ఠులైనారూ । మదనవైరిని మదనుతండ్రిని హృదయ
కమలమునందు నిడుకొని । వదలకను పూజించువారని । మదికి దోచెనుగాన నేనూ॥స॥3॥
గురుముఖోక్తిని మిమ్ములను మీరూ । గురుతెరిగి ప్రాకృత । నరులవలెనే సంచరించేరూ
వారలు మీసామర్థ్యమెరుగరు । యెరిగి మీచరణములు గొలిచితె । చరమపురుషార్థం
బువారికి । కరతలామలకమౌగావున ॥ స ॥ ౪ ॥ వాసిగా కొలనూరుభద్రాద్రి । వాసు
లకు నామది । చేశితే కొలనూరుభద్రాద్రి । యీసమయమున భాగవతకృష్ణా దాసర
మ్మని పిల్చుకొనిమీ । దాసునిగ జేకొనుడు నను నే జూసుటకు సరయూమతినివో॥స॥౫॥

కం॥ లోకస్థాయియైనవినకన్ *వికవికనవ్వేటి కుకవి* వేత్తల్లారా
ప్రకటించకమీశౌర్యం* బికదాచుడె మీకుమాకు *హితమై నెమ్మన్ ౧౦॥

కం॥ అర్థముదెలియక గ్రంథము*వ్యర్థంబనినింద శేయు*వ్యర్థులమాటల్
వ్యర్థములనియీగ్రంథం*బర్థముసద్గురునివలన*బాగుగ వినుడీ॥ ౧౧॥

* రాజనీతిరత్నాకరము *

కం॥ జలజాకరమునమకరము*మలయజతరువునభుజంగి*మధువునసరఘా
కులముగుణాఢ్యునిదండన్ *ఖలుడుండుటలెల్లనివి*వికారగుణంబుల్

గీ॥ శేయరానిపనులు శేయగారాదెందు * శేయువచ్చుపనులు శేయవచ్చు।
బైటవోడబోదుపరికింపనీళ్లలో * బండిబోదుగానప్రౌఢిదెలియ॥

* రామలింగేశ శతకము *

సీ॥ మనుజునిదారిద్ర్యహాని మత్కుణంబెరుగునే। యెరుగునేవాయసంబెద్దునొప్పి।
మధుపానమత్తుడుమ్మలి సేవయెరుగునే। కంటివేదన మశకంబెరుగునె।
పేనేమెరుంగును పెడతలకండూతి। యెరియించువ్యథ చీమయేమెరుంగు।
తనభార్యవిరహవేదన జారుడెరుగునే। మృగయుండెరుంగునే మృగముబాధ।
గీ॥ యెరుగునేయల్లుడత్తవారింటిలేమి। ప్రజలకష్టమున్నిర్దయ ప్రభువెరుగునె।
యెరుగరింతియుగాక పరేంగితంబు। రామలింగేశ రామచంద్రపురవాసా॥

సీ॥ ముంజేతికంకణంబున కద్దమేటికి। తంగేటిజుంటికి దాపయేల।
వెలికాటుగ్రమ్మగూరలు చవ్వల్గొననేల। పరులెన్న నేలస్వభార్యగుణము।
దొడ్డదియననేల దొరదాల్పురత్నంబు। గోచిబెట్టిన లేమి దాచనేల।
జవ్వాదియలదిన జంకలెత్తగనేల। విధవకుచలసుళ్లు వెదకనేల।
గీ॥ వెర్రితనమున్నచేష్టల వి ...శులెల్ల। దేటపడుగాకవాక్కుచ్చ దెలుపనేల।
గృహిణిలేకున్న గృహసౌఖ్యమెన్ననేల। రామలింగేశ రామచంద్రపురవాసా॥

* కందార్థము. *

౧౯* అగామికథయట్లన*బాగుగవివరింతుచెప్పల * పంచుకొనగాన్ * ఆగమనిగ
మోపనిషత్సాగరమథితార్థమవల * సాంగోపాంగముగాన్ *దయ్యత్రో*వినుడి* సాంగో
పాంగముగాన్ *ప్రాగర్థచరమార్థయోగాములకుసం *యోగాముగావించి శేసు క్రైరిగి
నదంత*సాంగోపాంగముగాన్ *దయ్యత్రో వినుడి*సాంగోపాంగముగాన్।

చం॥ యితఁడుసమస్తనీతివిదు డీతఁడుధర్మకళాధురంధరుం ।
డితఁడని శాన్నదానపరుడీతఁడుమూర్ఖుడితండుసజ్జనుం ।
డితఁడుమహాజనుండని పరేంగితభావమెఱుంగుధారుణీ ।
పతికిలభింపకుండునె యపారధనప్రభుతావిశేషముల్ ॥

గీ॥ అహితహితవిచారమరయకకూర్చిన । పలుకువినకనుదరభరణయాత్ర ।
వశతదిరుగుమనుజ పశునకుపశువున । కేదిభేదమాత్మ నెంచిచూడ ॥

పశువులకువిశేష గుణంబులు గలవు.

చం॥ వెరపునబట్టబైటికసవేతిని నాగటిమక్కిచేవసుం ।
ధరఫలియింపజేశి బెడిదంబగుపోటులకోర్చిబండిపై ।
బరువహించిత్రోచుటకె పాల్పడునట్టిగవీంద్రు నెన్నఁజో ।
నరపశునీఁడుశేయదగునా సకలాగమశాస్త్రకోవిదుల్ ॥

* రామాలింగేశ శతకము *

సీ॥ నారమేయంబుట్టి చేరుదెంపునుగాని । పడకుండబట్టునే పాలకుండ ।
కోలికొబ్బరికాయ కొనకెక్కిపడద్రోయు । దానిజలంబులు ద్రావగలదె ।
ముసలిపెండ్ల్యాడి ముదితయూవ్వనముప్య । ర్ధముజేయుగాకేమిదానగాంచు ।
కాకిముంగరనోరగరచిడొంకలపాలు । గావించుగాకేమి గాంచుదాన ।

గీ॥ చెడుగునసుడారు సంపదజెరుచుగాని । తనకుఫలమేమిగలుగును తథ్యమరయ ।
నిందమాత్రంబువానికి నిల్చుజగతి । రామలింగేశ రామచంద్రపురవాసా ॥

* కందార్థము. *

౧౮ * తనగొప్పనెంచరేమో * జనులనితలపోశిసాధు * జనకృతకవితల్ * వినడితరులు వినగోరిన * వినకనరాదనుచుమనసువిరుచూదుర్జనుడూ * వినివినిపించువేడ్కసజ్జనుడూ * కనవాచ్చెముంజేతికంకాణాలకువేరె * ఘన నిల్వటద్దాముగావాలెనామనసు * విరచూదుర్జనుడూ * వినివినిపించూ * వేడ్కసజ్జనుడూ ॥

సీ॥ అనిపల్క వినినంతనుండా పెద్దో నిట్లనె । భూతకర్దమము చేబోడమె స్థూల ।
తను వ్యవహారంబున స్తంభంబువలెనీకు । కనుక యీ దేహంబు గావు నీవు ।
అవిద్యయనేది నేనదిగాక మరియేమ్య । పంచకృతములైన పంచభూత ।
ములజనించినలింగమును నేననెటిభ్రాంతి । దగిలెనీవదిగావు దాని బాయు ।
మనదానివిడిచి నేననెటిదేమనియన్న । నీవు నీవయ్యుండి నిన్ను నీవు ।
గీ॥ యెరుగబోవుట కారణమెయకననిన । నదిమహాకారణము వీటినరయ దీవు ।
అవియు నెన్నగ లేవని యనిన మొక్కి । చేతులు మొగిడ్చి ప్రస్తుతుల్ జేశి జేశి ॥ ౭ ॥

సీ॥ పంచభూతములెందు ప్రభవించెననవిని । ఆత్మలో నేనాత్మననెటిదొకటి ।
గలిగెను మహత్తత్త్వముల మహత్తత్త్వము । కుదయించెనొక గుణక్షోభిశియది ।
చెలగి సత్త్వాదుల సృజియించె తామస । గుణముకంబరమను కొంచుకతనికి ।
వాయువావాయువందనలమాయనలమం । దుదకంబు బోడమె నాయుదకమందు ।
గీ॥ భూమి యీయన్నటికి విరాట్పురుషుడతడె । స్థూలతనువయ్యె శివునకు సూక్ష్మమఖిల
దేవతానీకమయ్యె నా దేవవిభుని । కతనికారణతనువు ప్రకృతి సర్వ ।
సాక్షి నాలవదేహ మాసక్తియవినవే ॥ ౮ ॥

గీ॥ అష్టతనువుల వర్ణములష్టగుణము । లష్టమాతృకలష్టాభిమానులష్ట ।
నిలయములు గలవవితమ్ములనెన్నరుగను । యన్నిటిని నీవె యెరుగుదువీవె నేను ॥ ౯ ॥

సీ॥ అణుమహా చైతన్య మవ్యయమవ్యక్త । మజమచలమనంతమాత్మవీవు ।
అసలివినికర్తృత్వమాత్మదో తనుప్రదో । పాపపుణ్యద్వ[illegible]ల మెవరిదో ।
తనువున నెల్ల చైతన్యప్రవేశమో । ఉత్పత్తినాశంబు[illegible]మె వో ।
యిన్నిటి నెరిగించుమన్న నాగురుడనె । ఖరకరదీపప్రకాశములను ।
గీ॥ జనులు తమతమ స్వప్రయోజనములన్న । జేయ రవిదీపములు వాటి కాయసాక్షు
లట్లనె తేజమునను యీయంగ సమితి । కార్యములు జేయ జూతువకర్తవరయ ॥ ౧౦ ॥

గీ॥ అరుగ నుదయింపగని పశుపక్షులవనిని । రుతువునరించిన పనులసూర్యుడు స్పృశించ ।
నట్లు సుకృతాఘములను నీవంటవాగ । మెరుగ దవిటిని జడము దానెట్లు మును ॥ ౧౧ ॥

సీ॥ అనుభవింపుచునుండునజ్ఞానియవుడు । బాబుచ్చినిగని పశిబాలకుడగి ।
నట్లు కనుమ్మని జేయు కోట్ల బానలయందు । గగనంబు జొచ్చిన గతిని యాత్మ ।

౬౬ శక్తిద్వయనిరాసకంబైన శుద్ధనిర్గుణ తత్త్వకందార్థానేక సదృష్టాంతప్రకాశిక

కం॥ సకలనిగమాగమాది*ప్రకరమహానారికేళ*ఫలసారముదీ
శ్లోకగ్రంధము జేసితిలో*కికజనులోక వేళగొన్న*కీడుదొలంగన్ ॥ ౨౬॥

* కందార్థము. *

౨౦* మోదమునప్రొద్దుబోకకు*వాదిప్రతివాదులగుచు*వరగురుశిష్యుల్ *వాదించిరనుచునొకసం*వాదముకల్పిస్తికలగా*వదలకవినుడీ * మొదటినుంచి తుదవెళ్లగనుడీ* వేదాంతార్థతీతవేత్తాలుమీరిందు * యేదేదిసవరించుడిదెనాపిజ్ఞాపన*వదలాక వినుడీ* మొదటినుంచితుదవెళ్లాగనుడీ॥

కం॥ గురుశిష్యులమాటలవలె*పరిపూర్ణపుబోధకంద*పద్యఫణితిచే
విరచిస్తివినుడిముందర*జరిగేముచ్చట్లుమీకు*సహ్యంబైనన్ ॥౨౫॥

* గురుశిష్యసంవాదషోడశి *

కం॥ శ్రీమద్భాగవతాన్వయ * తామరసాదిత్యకృష్ణధాత్ర్యమరునకున్
మామకగురునకుమ్రొక్కి * మహామోదముతోడ*సజ్జనానందముగాన్ ॥౧ ॥

కం॥ గురుశిష్యవచనములుగా * పరమరహస్యార్థమెల్ల*బల్కెదవినుడో
నరులారతప్పులెన్నక * హర్షంబీరీతియాట*లాడించుజుమీ ॥ ౨ ॥

కం॥ సారముగనిసంసృతినిః * స్సారముగాజూచినట్టి*సద్గురునుత్రీన్
జేరియొకబ్రాహ్మణస్త్రీ*నేరుపున మ్రొక్కిమొదట*నిలచిట్లనియెన్ ॥ 3 ॥

కం॥ బిసరుహభవకులభూషణ * వసుధామరవర్యవినుత*వరగుణబృందా
వసుధీశవంద్యచరణా * కుసుమాయుధశతసహస్ర*కోమలగాత్రా॥ ౪ ॥

కం॥ అనివినుతిజేశినేనని * తనున్నసుదలపోయుచుంటి*తద్దయుబ్రీత్రిన్
మునుపిపుడిదినేగానం * చనితోచెను తెల్పవయ్య*అతివిశదముగాన్ ॥ ౫ ॥

కం॥ నేననువస్తువయెట్టిదో * నేనువిచారించితెలియ*నేరనయీమేన్
దేనబుట్టినదోయెరుగను * నీనుతమగ్గురువరేణ్య*దీనశరణ్యా ॥ ౬ ॥

జొచ్చుతత్వములలో జొచ్చిఘటోదక । మునఘటముగలిగినవనజహితుడు ।
జావలేదట్లాత్మజావడీదేహంబు । విచ్చిపోయినవైదువిధములైన ।
గీ॥ ప్రళయములుగలవందులో ప్రళయయుగము । పిండమందుండు రెండు బ్రహ్మాండమందు
గలిగియుండునుగురుని చేగలుగునొకటి ప్రళయమనుమాటమృషసుమీపద్మనేత్రి॥౧౨

గీ॥ అక్షిపురుషాద్యుపాసనలాదియైన । వెన్నొకలవాత్మ నెరుగుటకన్నిటందు ।
యెక్కువైనట్టిదిబోధ పెక్కుపలుకు । లేలనామాటనమ్మి తెచాలుచాలు॥౧౩॥

క॥ అనిశమునీవీబోధను*మనమున యేమారబోకు*మతివిభ్రమచే
మునుపటిమాయనుజూడవె*నినునీలోనిలువనివము*నశ్చయముజుమీ॥౧౪॥

కం॥ అనిబోధించెనుదేశిక*జనపతితద్బోధనమ్మి*జాలమదోలగ
జననమరణములకట్లనె*వినునృతతికిమాతృగర్భ*వేదనయణగున్॥౧౫॥

కం॥ తల్లావర్ఘులజాలమ*యుల్లంబీబోధమీద*యునిచియితరమా
చిల్లరబోధలవిడచెను*బెల్లముదినువాడు*చేమబెట్టునెనోటన్ ॥౧౬॥

ఇతి శ్రీమద్భాగవతకృష్ణదేశిక ప్రభువిరచితగురు
శిష్యసంవాదషోడశీ సంపూర్ణం

* కందార్థము. *

౨౧* కొంచముగోసరిపుచ్చక* పెంచినవీగ్రంథమనుచు* పెద్దలలుకగన్ * మించిన
వేడ్కతో వినుడీ పెంచినయర్థంబు నేదె* ల్పెదలోకులెల్లా* అర్థముదెలశి*మదినుల్లాసిల్లా
పెంచీతి పెంచీతి కొంచాము[illegible]బాపు*పెంచుండెనదిలోతం చెంచీనామదినీదె *ల్పెద
లోకులెల్లా*అర్థముదెలసి మదనొసరోసిల్లా॥

గద్య

* ఇతి శ్రీమద్భాగవత కృష్ణవిరచిత ద్వైతాద్వైత రహిత పరమతత్వ
శక్తిద్వయనిరాసకంబైనశుద్ధనిర్గుణతత్వకందార్థానేక సద్దృష్టాంత
ప్రకాశిక యందలిసభావిజ్ఞాపనమను ప్రథమోధ్యాయము.